

18.06.2019

Kokousaika 18.06.2019 16:00 - 18:21

Kokouspaikka Töysänkatu 2 D, 2. krs, kokoushuone Moreeni

Läsnä

Jäsenet

Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Apter, Ted	poistui 17:48, saapui 17:50, poissa: 203 §
Diarra, Fatim	saapui 16:03, poistui 18:15, saapui 18:18, poissa: 188-190 §, 222-225 §
Harms-Aalto, Martina	
Hussein, Abdirahim Husu	saapui 16:10, poissa: 188-190 §, osa 191 §
Jalovaara, Ville	poistui: 17:56, saapui 17:58, poissa: osa 206 §
Kopra, Pia	
Korkkula, Vesa	
Malin, Petra	
Niskanen, Dani	
Yanar, Ozan	saapui 16:03, poissa: 188-190 §
Ahsanullah, Tarik	varajäsen

Muut

Grönholm, Niclas	ruotsinkielisen palvelukokonaisuu- den johtaja
Järvenkallas, Satu	varhaiskasvatusjohtaja
Kukkonen, Arja	lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lajohtaja
Salo, Outi	perusopetusjohtaja
Harju-Kukkula, Tiina	vs. hallintojohtaja
Kemppi, Mauno	tilapalvelupäällikkö
Talvensaari, Hanna-Kaisa	viestintä- ja markkinointipäällikkö
Lax, Jaana	hallintoasiantuntija
Cederlöf, Dan	nuorisoneuvoston edustaja poistui 16:38, saapui 16:49, poistui 17:52, saapui 17:56, poistui 18:16, poissa: 193 §, 205 §, 224-227 §
Harju, Carola	erityissuunnittelija

18.06.2019

	Hämäläinen, Greta	saapui 17:00, poistui 17:52, läsnä: 201-204 § lakimies
	Korhonen Timo, Tapani	saapui 16:39, poistui 16:49, saapui 17:52, poistui 17:55, läsnä: 193 §, 205 § yksikön päällikkö
	Vuontisjärvi, Tero	saapui 16:35, poistui 16:39, läsnä: 192 § talous- ja suunnittelupäällikkö
		saapui 16:03, poistui 16:34, läsnä: 191 §
Puheenjohtaja		
	Pia Pakarinen	apulaispormestari 188-227 §
Esittelijät		
	Liisa Pohjolainen	kasvatuksen ja koulutuksen toimia- lajohtaja
	Niclas Grönholm	188-192 §, 194-204 §, 206-210 § ruotsinkielisen palvelukokonaisuu- den johtaja
	Outi Salo	193 §, 205 §, 213-214 § perusopetusjohtaja
	Arja Kukkonen	211-212 §, 224-225 § lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
	Satu Järvenkallas	215-216 §, 226-227 § varhaiskasvatusjohtaja
		217-223 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Jaana Lax	hallintoasiantuntija 188-227 §

18.06.2019

---

§	Asia	
188	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
189	Asia/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
190	Asia/3	Ilmoitusasiat
191	Asia/4	Vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020-2022 laatimisohteet
192	Asia/21	Helsingin hallinto-oikeuden päätös
193	Asia/39	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k., JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
193	Asia/39	Sekretessbelagd (MyndOffL 24 § 1 mom. 25 p., MyndOffL 24 § 1 mom. 32 p.)
194	Asia/5	Asiakastietojärjestelmä-hankkeen kehittämis- ja ylläpitötöiden (ASTI DPS 1) hankinta
195	Asia/6	Asiakastietojärjestelmä-hankkeen kehittämis- ja ylläpitötöiden (ASTI DPS 2) hankinta
196	Asia/7	API-Sovellusyhdyskäytävän ja hallinnan hankinta
197	Asia/8	Peruskoulujen henkilökohtaiset erityiskuljetukset ja Valteri-koulujen ryhmäkuljetukset ajalle 1.8.2019 - 30.6.2021
198	Asia/9	Jätkäsaaren peruskoulun irtokalustehankinta
199	Asia/10	Hoitopedagogisen Rudolf Steiner-koulun kannatusyhdistys ry:n ostopalvelusopimuksen irtisanominen
200	Asia/11	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöomaisuuden poistosuunnitelman vahvistaminen
201	Asia/12	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto talonrakennushankkeiden rakentamisohtelmaluonnoksesta vuosille 2020–2029
202	Asia/13	Osoitteeseen Konepajankuja 1 toteutettavan suomen- ja ruotsinkielisen päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen
203	Asia/14	Käpylän peruskoulun, osoitteisiin Väinölänkatu 7, Untamontie 2 ja Mäkelänkatu 93 toteutettavien toiminnallisten muutosten tarveselvityksen hyväksyminen
204	Asia/15	Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto osoitteeseen Sinivuokonpolku 9 rakennettavan kahden päiväkodin ja koulun toimipisteen kor-

18.06.2019

vaavan uudisrakennuksen hankesuunnitelmasta

- 205 Asia/40 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)
- 206 Asia/16 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen valtuustoaloitteesta koskien liha- ja maitotuotteidenkulutuksen puolittamista vuoteen 2025 mennessä
- 207 Asia/17 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Fatim Diarran valtuustoaloitteesta maahanmuuttajavanhempien kotoutumiskoulutuksen nopeuttamisesta yhteistyössä koulujen kanssa
- 208 Asia/18 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Terhi Peltokorven toivomusponnosta kotihoidon tuen kuntaliisän rajaamisen vaikutuksia ja vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamisesta
- 209 Asia/19 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Nygårdin toivomusponnosta kompostoinnin kokeilusta kouluissa ja päiväkodeissa ja sen lisäämisestä opetussuunnitelmiin
- 210 Asia/20 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta perhevalmennuksen käynnistämisestä murrosikäisten nuorten vanhemmille
- 211 Asia/22 Myllypuron peruskoulun lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmasta
- 212 Asia/23 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Jätkäsaaren peruskoulun uudisrakennuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta
- 213 Asia/24 Hoplaxskolanin Lokkalantien yksikön perusparannuksen ja laajennuksen tarveselvityksen hyväksyminen
- 214 Asia/25 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Botby grundskolan perusparannus ja laajennus -hankkeen enimmäishinnan korottamisesta
- 215 Asia/26 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Resson lukion perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta
- 216 Asia/27 Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Etu-Töölön lukion perusparannuksen hankesuunnitelmasta
- 217 Asia/28 Ryhmäperhepäiväkotin Ponin toiminnan lakkauttaminen
- 218 Asia/29 Lisäpaikkoja varten perustetun varhaiskasvatysyksikön lopetus ja jatkavien ryhmien siirtäminen hallinnollisesti varhaiskasvatysyksikkö Pik-

18.06.2019

---

		kusuohon alueella 6 (Kaarela-Pohjoinen)
219	Asia/30	Osoitteeseen Hilatie 1 toteutettavan päiväkodin lisätilan tarveselvityksen hyväksyminen
220	Asia/31	Jätkäsaaren korttelitalon koulutilojen muuttamista päiväkodiksi koskevan tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmasta
221	Asia/32	Oikaisuvaatimus päiväkotikieliryhmän valintapäätökseen
222	Asia/33	Oikaisuvaatimus päiväkotikieliryhmän valintapäätöksestä
223	Asia/34	Oikaisuvaatimus päiväkotikieliryhmän valintapäätöksestä
224	Asia/35	Oikaisuvaatimus päätoimisen tuntiopettajan sijaisuuteen ottamisesta
225	Asia/36	Oikaisuvaatimus määrääjäksi lehtorin virkaan ottamisesta
226	Asia/37	Oikaisuvaatimus määrääjäksi lehtorin virkaan ottamisesta
227	Asia/38	Salassa pidettävä (Julkl 24 § 1 mom 32 k.)

§ 188

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta valitsi pöytäkirjantarkastajiksi Dani Niskasen ja Martina Harms-Aallon sekä varatarkastajiksi Pia Kopran ja Vesa Korkkulan.

Käsittely

Kasvatus- ja koulutuslautakunta valitsi yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjantarkastajiksi Ozan Yanarin ja Abdirahim Husu Husseinin sijaan Dani Niskasen ja Martina Harms-Aallon sekä varatarkastajaksi Emma Karin sijaan Pia Kopran.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Ozan Yanarin ja Abdirahim Husu Husseinin sekä varatarkastajiksi Emma Karin ja Vesa Korkkulan.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 189

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei ottanut käsiteltäväkseen seuraavia 14.5.- 17.6.2019 tehtyjä päätöksiä:

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto 14.5.2019

§ 16 Työväenopiston opinto-ohjelma 2019-2020

§ 17 Stadin ammatti- ja aikuisopiston paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvat uudet tutkinnon osat

§ 18 Lauttasaassa 1.8.2020 aloittavan uuden suomenkielisen koulun toimipaikka

§ 19 Lauttasaaren ala-asteen koulun ja Lauttasaassa aloittavan uuden koulun oppilaaksiottoalue 1.8.2020 alkaen

§ 20 Pikku Huopalahden ala-asteen koulun johtokunnan jäsenen ja varajäsenen valinta

§ 21 Pukimäenkaaren peruskoulun johtokunnan jäsenen valinta

§ 22 Puistopolun peruskoulun johtokunnan jäsenen ja varajäsenen valinta

§ 23 Munkkivuoren ala-asteen johtokunnan jäsenten ja varajäsenten valinta

Kasvatuksen ja koulutuksen hankintapäällikkö 5.-14.6.2019

12 § Alppilan lukion täydennyshankinnat jo olemassa oleviin Vernier-tuotteisiin - pienhankintapäätös

13 § Luma-välineiden ja tarvikkeiden hankinta Alppilan lukioon

14 § Paviljonkipäiväkoti Satulinnan irtokalustehankinta, minikilpailutus

15 § Paviljonkipäiväkoti Hiekkalinnan irtokalustehankinta, minikilpailutus

16 § Hankinta, astianpesupalvelut lukuvuodeksi 2019-2020 (syksy, kevät)

17 § Tölö Gymnasiumin edulabin irtokalusteet, minikilpailutus

---

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja 5.-12.6.2019

51 § Konalan ala-asteen ja päiväkoti Karhen väistötilojen irtokaluste-hankinta, minikilpailutus

53 § Ompelukoneiden hankinta opetuskäyttöön

Fostran och utbilding, direktör för svenska servicehelheten 10.6.-13.6.2019

35 § Mottagande av bidrag från Puotila-seura

36 § Familjevård för utsocknes barn, ersättning som tas ut av barnets hemkommun

37 § Daghenvård för utsocknes barn, ersättning som tas ut av barnets hemkommun

38 § Verksamheten i de svenska daghemmen och gruppfamiljedaghemmen under sommaren 2019

Kasvatuksen ja koulutuksen hallintojohtaja 17.6.2019

15 § Paviljonkipäiväkodit Itäkeskus ja Perhonen, kalustehankinta, minikilpailutus

16 § Puhelinten ja tarvikkeiden hankinta kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle Fujitsu Finland Oy:ltä

[Kasvatus-ja-koulutus-päätösasiakirjat](#) ja [Viranhaltijapäätökset](#)

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.06.2019

Asia/3

§ 190 Ilmoitusasiat

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi tiedoksi seuraavan ilmoitusasian:

- Kaupunginhallitus 27.5.2019 § 405 Helsingin ilmastonmuutokseen sopeutumisen linjaukset: Kaupunginhallitus hyväksyi Helsingin ilmastonmuutokseen sopeutumisen linjaukset vuosille 2019–2025.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.06.2019

Asia/4

§ 191

Vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raami sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020-2022 laatimisohteet

HEL 2019-006506 T 02 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi tiedoksi vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020–2022 laatimisohteet.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi esittelijän selvityksen valmisteluajataulusta ja -periaatteista toimialan talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020–2022 laatimiseksi.

Koska kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokrat kasvavat merkittävästi, tulee lautakunnan mielestä tämä huomioida vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamissa tarpeellisina kokonaismenolisäyksinä.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana Tero Vuontisjärvi. Asiantuntija poistui kokouksesta kuulemisensa jälkeen.

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdaksi (3):

"Koska kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokrat kasvavat merkittävästi, tulee lautakunnan mielestä tämä huomioida vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamissa tarpeellisina kokonaismenolisäyksinä."

Kannattaja: Fatim Diarra

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Vesa Korkkulan vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Laatimisohteet 2020-2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsee tiedoksi vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020–2022 laatimisohteet.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyy esittelijän selvityksen valmisteluajataulusta ja -periaatteista toimialan talousarvioehdotuksen ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020–2022 laatimiseksi.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 6.5.2019 liitteenä olevat vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2020–2022 laatimisohteet.

Lautakunnalla on mahdollisuus antaa toimialalle valmisteluun liittyviä ohjeita ja tavoitteita. Lisäksi lautakunnan tulee päättää talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksensa käsittelyajankohta ottaen huomioon kaupunginhallituksen antama valmisteluajataulu.

Kaupungin talousarvioraami vuodelle 2020

Aiemmista vuosista poiketen laatimisohteissa on määritelty ainoastaan koko kaupungin talousarvioraami vuodelle 2020 – ei toimialakohtaisia raameja. Kaupunkitason raami perustuu kaupunkistrategian 2017–2021 taloustavoitteisiin, vuoden 2019 talousarvioon sekä ohjeellisenä sen yhteydessä hyväksytyyn taloussuunnitelmaan 2020–2021.

Käyttötalouden kokonaisraami on johdettu kaupunkistrategian laskukaavalla, joka ottaa huomioon väestökasvun ja kustannustason muutoksen sekä 0,5 prosentin tuottavuustavoitteen. Väestöennuste perustuu kaupungin laatimaan väestöennusteeseen ja kustannustason nousu peruspalvelujen hintaindeksiin.

Näin laskettuna kaupungin kokonaismenot voivat vuonna 2020 kasvaa 3,47 % verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Vuoden 2019 talousarvion yhteydessä ohjeellisenä hyväksytty vuoden 2020 taloussuunnitelma kasvaa 3,28 %. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan taloussuunnitelma kasvaa vuoden 2019 talousarvioon verrattuna 3,25 %. Ohjeiden mukaan lauta- ja johtokuntien talousarvioehdotusten lähtökohtana on syytä pitää em. taloussuunnitelmaa.

Talousarvioehdotusten yhteensovitus tehdään kaupunkitasoisen kokonaisraamin puitteissa. Kaupunkistrategian mukaisesti toimintamenojen kasvua kohdennetaan erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suurimmin lisää kustannuksia.

Investointien kokonaistaso mitoitetaan strategian taloustavoitteen mukaisesti siten, ettei lainakanta asukasta kohti kasva.

Muuta talousarvioehdotuksen valmistelussa huomioitavaa

Laatimishjeiden käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus voi hyväksyä talousarvion valmistelutyötä ohjaavia kannanottoja. Liitteenä olevaan laatimishjeeseen ei sisälly tällaisia kannanottoja.

Talousarvioehdotuksen lähtökohtana on kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia vuosiksi 2017–2021. Kaupunkistrategiaa toteutetaan talousarvion ja taloussuunnitelman sekä toimialojen tulosbudjetin ja toimintasuunnitelmien kautta. Talousarvioehdotuksissa tulee ilmetä kaupunkistrategian toteuttamisen toimenpiteet toimialalla sekä kaupunkiyhteisten strategiahankkeiden ja toimialojen yhteissuunnittelun teemojen toteuttamisen toimenpiteet 2020–2022.

Lauta- ja johtokuntien tulee sisällyttää talousarvioehdotukseen asiakas- ja suoritemäärien kehitys. Lisäksi ohjeiden mukaan tulee huomioida, että kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa palveluissa, joissa yksikkökustannukset ovat muita suuria kaupunkeja korkeammat. Ehdotukseen tulee siksi sisällyttää palveluiden yksikkökustannuksien kehitys.

Laatimishjeiden mukaan talousarvion 2020 menojen kokonaistaso tarkistetaan talousarviovalmistelun edetessä vastaamaan tuoreimpia ennusteita kustannustason muutoksesta ja väestönkasvusta. Lisäksi talousarviovalmistelun edetessä tullaan ottamaan huomioon hallitusohjelma, valtion kuntatalousohjelman sekä valtion vuoden 2020 talousarvioehdotuksen vaikutukset määrärahojen mitoitukseen.

Toimialan valmisteluperiaatteet ja -aikataulu

Lautakunta käsittelee kesäkuun kokouksessaan lausuntoa kaupungin talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksesta.

Toimialan talousarvioehdotus valmistellaan kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaan. Keskeisin toimintaa ja johtamista ohjaava asiakirja on kaupunkistrategia, jonka toteuttamisen väline on talousarvio ja taloussuunnitelma. Asiakasmäärien ennakkoinnissa keskeinen lähtökohta on kaupungin väestöennuste.

18.06.2019

Talousarvioehdotuksen perustelutekstit valmistellaan ohjeiden liitteenä 1 olevan mallin mukaisesti.

Laatimisohteiden mukaan lauta- ja johtokuntien on tehtävä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksensa 28.8.2019 mennessä. Lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotuksen kanssa. Lausunnoissa on selvitettävä, miten aloitteessa esitetyt toimenpiteet on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa.

Annetun aikataulun mukaisesti talousarvioehdotus ja talousarvioaloitteet käsitellään kasvatus- ja koulutuslautakunnassa 13.8.2019 ja tarvittaessa 27.8.2019.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Laatimisohteet 2020-2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.06.2019

Asia/21

§ 192 Helsingin hallinto-oikeuden päätös

HEL 2018-012794 T 05 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta merkitsi tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden 27.5.2019 antaman päätöksen 19/0458/6.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana Timo Korhonen. Asiantuntija poistui kokouksesta kuulemisensa jälkeen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Timo Tapani Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 21012
timo.t.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi varhaiskasvatuspaikan myöntämistä koskevan oikaisuvaatimuksen 22.1.2019.

Helsingin hallinto-oikeus kumosi kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksen ja palautti asian uudelleen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Timo Tapani Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 21012
timo.t.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Asia/21

---

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 22.01.2019 § 9

18.06.2019

Asia/39

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.,

JulkL 24 § 1 mom 32 k.

---

§ 193

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k., JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

18.06.2019

Asia/39

Salassa pidettävä

JulkL 24 § 1 mom 25 k.,

JulkL 24 § 1 mom 32 k.

---

§ 193

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k., JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

§ 194

Asiakastietojärjestelmä-hankkeen kehittämis- ja ylläpitotöiden (ASTI DPS 1) hankinta

HEL 2019-005867 T 02 08 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Futurice Oy:n ASTI DPS 1 IT-Palvelut tarjouksen toimittajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimpana tarjoajana.

Sopimus solmitaan aluksi määräaikaisena yhdeksi vuodeksi, jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassaolevana. Hankinnan arvo ilman arvonlisäveroä on enintään 2 450 000 euroa.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy vasta myöhemmin erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella.

Samalla lautakunta oikeutti toimialajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen ja hyväksymään hankintapäätökseen perustuvat tilaukset.

Käsittely

Pöytäkirjanpitäjä korjasi esittelijän perusteluista kirjoitusvirheen siten, että sähköiseen HILMA-ilmoituskanavaan on perustettu IT-palvelut (DPS) -niminen dynaaminen hankintajärjestelmä 22.12.2019 sijasta 22.12.2018.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Julle Keihänen, hankintalakimies, puhelin: 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

1 ASTI_DPS_1_vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasva-

18.06.2019

Asia/5

tus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankinta perustuu Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelmaan vuosille 2016–2019 (koulutuksen ja oppimisen digistrategia). Digitalisaatio-ohjelmassa tämä hankinta sijoittuu kohtaan 5 B (Toimiva infra uudistamisen edellytyksenä), ja sen alakohtaan 4, (Opetusta ja oppimista tukevan digitaalisen järjestelmän kehitys).

Toimiala uudistaa ja kehittää tietojärjestelmiään vaiheittain. Tietojärjestelmähankkeiden kehittämisen keskeisin osa on asiakastietojärjestelmä, jota nyt hankittavilla asiantuntijapalveluilla rakennetaan ja kehitetään. Uudistettava asiakastietojärjestelmä tulee tarjoamaan uusia ja uudenlaisia tapoja toimialan palvelujen tarjoamiseen, hallintaan ja niiden käyttöön.

Toimialan tavoitteena on toteuttaa asiakastietojärjestelmät pääosin open source -pohjaisina, mikä mahdollistaa käyttäjistä, kouluista ja opettajista sekä oppilaista lähtevien tarpeiden priorisoinnin ja innovatiivisen käyttäjäkeskeisen kehityksen. Järjestelmiä kehitetään ja toteutetaan moduuleissa, mikä tukee myös esimerkiksi innovatiivisten start up -yritysten mahdollisuuksia osallistua kehittämiseen.

Järjestelmäkehityksessä käytetään ketteriä ohjelmistotuotannon menetelmiä, esim. ns. Scrum-mallin sovelluksia. Kehittäminen organisoidaan koulujen tarpeiden ja innovatiivisten kokeilujen pohjalta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on perustanut IT-palvelut (DPS) -nimisen dynaamisen hankintajärjestelmän sähköiseen HILMA-ilmoituskanavaan 22.12.2019, ilmoituksen numero HILMA:ssa: 2018-026564. Ilmoituksen numero Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL) on 2018/S 247-569736.

Hankinta on kilpailutettu hankintalain mukaisesti dynaamisen hankintajärjestelmän sisäisenä kilpailutuksena. Tarjouspyyntö on julkaistu dynaamisessa hankintajärjestelmässä 17.4.2019, määräaika tarjousten jättämiselle oli 3.5.2019.

Määräaikaan mennessä tarjouksen jätti kolme yritystä: CGI Suomi Oy, Futurice Oy ja Solidabis Oy.

Ehdokkaiden soveltuvuuden tarkastaminen

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hakeutuessaan ja tarjouspyyntöön vastatessaan kaikki tarjoajat ovat osoittaneet täyttävänsä tilaajan asettamat soveltuvuusvaatimukset.

Tarjosten vertailu

Tarjouspyynnön mukaan tarjosten valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena käytetään parasta hinta-laatu suhdetta. Hinnan painoarvo on 30 % ja laadun painoarvo 70 %. Hinnan arviointiperusteena käytettiin yhteenlaskettua henkilötyöpäivien hintaa. Laatuarvioinnissa arvioitiin osaamista ja kokemusta henkilöiden haastattelujen (40 pistettä) ja kirjallisten osaamis- ja kokemusvaatimusten (30 pistettä) perusteella. Tarjosten vertailu hinta- ja laatuasteineen on liitteessä 1. Vertailu osoittaa, että kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen on tehnyt Futurice Oy. Tarjoajan soveltuvuus on tarkistettu tarjouskilpailuvaiheessa vielä erikseen voittaneen tarjoajan Futurice Oy:n osalta.

Hankinnassa on noudatettu Helsingin kaupungin kestävien hankintojen periaatteita.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jätti Futurice Oy, joka näin esitetään valittavaksi ASTI DPS 1 tarjouksessa mainittujen IT-palvelujen toimittajaksi.

Keskeisimmät sovelletut säännökset:

Hallintolaki 43 §, 44 § ja 45 §

Hankintalaki 30 §, 35 §, 49 §, 52 §, 58 - 60 §:t, 62 §, 71 §, 74 §, 79 §, 83 §, 85 - 87 §:t, 93 §, 123 § ja 130 §

Opetuslautakunnan päätös 4/31.3.2016, dnro HEL 2016-003192

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Julle Keihänen, hankintalakimies, puhelin: 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

1 ASTI_DPS_1_vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

18.06.2019

Asia/5

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

HKI

§ 195

Asiakastietojärjestelmä-hankkeen kehittämis- ja ylläpitotöiden (ASTI DPS 2) hankinta

HEL 2019-005868 T 02 08 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Futurice Oy:n ASTI DPS 2 IT-Palvelut tarjouksen toimittajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimpana tarjoajana.

Sopimus solmitaan aluksi määräaikaisena yhdeksi vuodeksi, jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassaolevana. Hankinnan arvo ilman arvonlisäveroa on enintään 1 550 000 euroa.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy vasta myöhemmin erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella.

Samalla lautakunta oikeutti toimialajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen ja hyväksymään hankintapäätökseen perustuvat tilaukset.

Käsittely

Pöytäkirjanpitäjä korjasi esittelijän perusteluista kirjoitusvirheen siten, että sähköiseen HILMA-ilmoituskanavaan on perustettu IT-palvelut (DPS) -niminen dynaaminen hankintajärjestelmä 22.12.2019 sijasta 22.12.2018.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Julle Keihänen, hankintalakimies, puhelin: 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

1 ASTI_DPS_2_vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasva-

18.06.2019

Asia/6

tus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankinta perustuu Helsingin kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelmaan vuosille 2016–2019 (koulutuksen ja oppimisen digistrategia). Digitalisaatio-ohjelmassa tämä hankinta sijoittuu kohtaan 5 B (Toimiva infra uudistamisen edellytyksenä), ja sen alakohtaan 4, (Opetusta ja oppimista tukevan digitaalisen järjestelmän kehitys).

Toimiala uudistaa ja kehittää tietojärjestelmiään vaiheittain. Tietojärjestelmähankkeiden kehittämisen keskeisin osa on asiakastietojärjestelmä, jota nyt hankittavilla asiantuntijapalveluilla rakennetaan ja kehitetään. Uudistettava asiakastietojärjestelmä tulee tarjoamaan uusia ja uudenlaisia tapoja toimialan palvelujen tarjoamiseen, hallintaan ja niiden käyttöön.

Toimialan tavoitteena on toteuttaa asiakastietojärjestelmät pääosin open source -pohjaisina, mikä mahdollistaa käyttäjistä, kouluista ja opettajista sekä oppilaista lähtevien tarpeiden priorisoinnin ja innovatiivisen käyttäjäkeskeisen kehityksen. Järjestelmiä kehitetään ja toteutetaan moduuleissa, mikä tukee myös esimerkiksi innovatiivisten start up -yritysten mahdollisuuksia osallistua kehittämiseen.

Järjestelmäkehityksessä käytetään ketteriä ohjelmistotuotannon menetelmiä, esim. ns. Scrum-mallin sovelluksia. Kehittäminen organisoidaan koulujen tarpeiden ja innovatiivisten kokeilujen pohjalta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on perustanut IT-palvelut (DPS) – nimisen dynaamisen hankintajärjestelmän sähköiseen HILMA-ilmoituskanavaan 22.12.2019, ilmoituksen numero HILMA:ssa: 2018-026564. Ilmoituksen numero Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL) on 2018/S 247-569736.

Hankinta on kilpailutettu hankintalain mukaisesti dynaamisen hankintajärjestelmän sisäisenä kilpailutuksena. Tarjouspyyntö on julkaistu dynaamisessa hankintajärjestelmässä 17.4.2019, määräaika tarjousten jättämiseksi oli 3.5.2019.

Määräaikaan mennessä tarjouksen jätti viisi yritystä: CGI Suomi Oy, Cybercom Finland Oy, Futurice Oy, Gofore Oy ja Solidabis Oy. Haastatteluvaiheessa Gofore Oy vetäytyi tarjouskilpailusta.

Ehdokkaiden soveltuvuuden tarkastaminen

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hakeutuessaan ja tarjouspyyntöön vastatessaan kaikki tarjoajat ovat osoittaneet täyttävänsä tilaajan asettamat soveltuvuusvaatimukset.

Tarjousten vertailu

Tarjouspyynnön mukaan tarjousten valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena käytetään parasta hinta-laatu suhdetta. Hinnan painoarvo on 30 % ja laadun painoarvo 70 %. Hinnan arviointiperusteena käytettiin yhteenlaskettua henkilötyöpäivien hintaa. Laatuarvioinnissa arvioitiin osaamista ja kokemusta henkilöiden haastattelujen (40 pistettä) ja kirjallisten osaamis- ja kokemusvaatimusten (30 pistettä) perusteella. Tarjousten vertailu hinta- ja laatuasteineen on liitteessä 1. Vertailu osoittaa, että kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen on tehnyt Futurice Oy. Tarjoajan soveltuvuus on tarkistettu tarjouskilpailuvaiheessa vielä erikseen voittaneen tarjoajan Futurice Oy:n osalta.

Hankinnassa on noudatettu Helsingin kaupungin kestävien hankintojen periaatteita.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jätti Futurice Oy, joka näin esitetään valittavaksi ASTI DPS 2 tarjouksessa mainittujen IT-palvelujen toimittajaksi.

Keskeisimmät sovelletut säännökset

Hallintolaki 43 §, 44 § ja 45 §

Hankintalaki 30 §, 35 §, 49 §, 52 §, 58 - 60 §:t, 62 §, 71 §, 74 §, 79 §, 83 §, 85 - 87 §:t, 93 §, 123 § ja 130 §

Opetuslautakunnan päätös 4/31.3.2016, dnro HEL 2016-003192

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Julle Keihänen, hankintalakimies, puhelin: 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

1 ASTI_DPS_2_vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

18.06.2019

Asia/6

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasva-
tus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

HKI

18.06.2019

Asia/7

§ 196 API-Sovellusyhdykskäytävän ja hallinnan hankinta

HEL 2019-006175 T 02 08 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi HiQ Finland Oy:n tarjouksen API-sovellusyhdykskäytävän ja hallinnan toteuttamisesta kokonaistaloudellisesti edullisimpana.

Sopimus aluksi määräaikainen kaksi vuotta, jonka jälkeen se jatkuu toistaiseksi voimassaolevana. Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton arvo on 850 000 euroa.

Hankintasopimus sopijapuolten välillä syntyy vasta myöhemmin erikseen allekirjoitettavalla sopimuksella. Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Hankinta on kilpailutettu hankintalain neuvottelumenettelyn mukaisesti. Kilpailutuksesta julkaistiin HILMA:ssa osallistumispyyntö 20.11.2018, tunniste 202699. Määräaika osallistumishakemusten jättämiselle päättyi 23.12.2018 23.59. Määräaikaan mennessä saapui neljä osallistumishakemusta:

- Alfame Systems Oy
- HiQ Finland Oy
- Reaktor Innovations Oy
- Solita Oy

Neuvotteluvaiheen jälkeen julkaistuun lopulliseen tarjouspyyntöön jättivät tarjouksen Alfame Systems Oy ja HiQ Finland Oy. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jätti HiQ Finland Oy, joka näin valitaan API-sovellusyhdykskäytävän ja hallinnan toteuttajaksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Julle Keihänen, hankintalakimies, puhelin: 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

1 API_Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Osallistumispyynnössä hankintayksikkö esitti tarjoajien soveltavuudelle asetetut vaatimukset ja selvitysvelvollisuudet. Tarjoajan taloudellisen tilanteen oli oltava Suomen Asiakastieto Oy:n ratingluokituksessa vähintään tyydyttävä A tai riskiluokka 1-3; taloustilanteen sai osoittaa vaatimuksenmukaiseksi myös muilla vastaavilla selvityksillä, kuten tilinpäätöstiedoilla. Tarjoajan referenssitoimitusten tuli olla samaa teknologiaa kuin tarjottu teknologia, ja referenssitoimituksen tuli olla tuotantokäytössä. Muut vähimmäisvaatimukset perustuivat muun muassa tilaajavastuuseen, terveydenhuoltoon sekä työehtoihin.

Kaikki osallistumishakemuksen jättäneet ehdokkaat täyttivät ehdokkaiden soveltavuudelle asetetut vaatimukset. Osallistumispyynnön mukaan neuvotteluvaiheeseen valitaan vähimmäisvaatimukset täyttäviä ehdokkaita kolmesta viiteen. Osallistumishakemuskäytännön katselmoinnin jälkeen Reaktor Innovations Oy ilmoitti jättäytyvänsä kilpailutuksesta. Täten hankintayksikkö valitsi neuvotteluvaiheeseen kolme jäljelle jäänyttä tarjoajaa: Alfame Systems Oy, HiQ Finland Oy ja Solita Oy.

Neuvotteluvaiheessa hankintayksikkö kävi alustavien tarjousten perusteella kunkin tarjoajan kanssa kolme neuvottelua. Neuvottelut päättyivät torstaina 14.3.2019. Lopullinen tarjouspyyntö julkaistiin menettelyssä mukana oleville tarjoajille Tarjouspalvelussa 25.3.2019. Määräaika tarjoustensa jättämiselle oli 24.4.2019 klo 12.00. Määräaikaan mennessä kaksi tarjoajaa jätti tarjouksen, Alfame Systems Oy ja HiQ Finland Oy. Molemmat tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia. Solita Oy ei jättänyt tarjousta.

Tarjouspyynnön mukaan tarjoustensa valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena käytetään parasta hinta-laatusuhdetta. Hinnan painoarvo on 30 % ja laadun painoarvo 70 %. Hinnan arviointiperusteena käytettiin vertailuhintaa, johon lasketaan yhteen

toimitusprojektin vaiheiden henkilötöiden kustannukset, sopimukseen perustuvaa käyttö- ja ylläpitokustannusta, koulutuksen tuntihintaa sekä pyydettyjen nimikkeiden tuntihinnat. Laatuarvioinnissa arvioitiin seuraavia: 1. Henkilöiden haastattelu (40 pistettä) 2. Osaaminen ja kokemusvaatimukset (30 pistettä). Tarjousten vertailu hinta- ja laukupisteineen sekä perusteluineen on liitteenä 1. Vertailu osoittaa, että kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen on tehnyt HiQ Finland Oy. Tarjoajien soveltuvuus on tarkistettu tarjouskilpailuvaiheessa vielä erikseen voittaneen tarjoajan osalta. HiQ Finland Oy täytti tarjoajalle asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Hankinnassa on noudatettu Helsingin kaupungin kestävien hankintojen periaatteita.

Keskeisimmät sovelletut säännökset: Hallintolaki 43-45 §:t; Hankintalaki 30 §, 34 §, 35 §, 58 - 60 §:t, 62 §, 71 §, 74 §, 79 §, 83 §, 85 - 87 §:t, 93 §, 123 §, 129 §

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Julle Keihänen, hankintalakimies, puhelin: 310 89498
julle.keihanen(a)hel.fi

Liitteet

1 API_Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esiteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

HKI

§ 197

Peruskoulujen henkilökohtaiset erityiskuljetukset ja Valteri-koulujen ryhmäkuljetukset ajalle 1.8.2019 - 30.6.2021

HEL 2019-004968 T 02 08 02 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esitystekstistä ilmenevin perustein, että peruskoulujen henkilökohtaiset erityiskuljetukset ja Valteri-koulujen ryhmäkuljetukset ajalla 1.8.2019 - 30.6.2021 hankitaan seuraavasti:

Kuninkaantien Liikenne Oy (1877460-2)

Alue 1, Idän koulut

Alue 2, koillisen koulut

Rapiditaxi Oy (0654744-5)

Alue 3, pohjoisen koulut

Alue 4, etelä-keskisen koulut

Alue 5 kaakon koulut

Solakallion koulu

Sophie Mannerheimin koulu

Valteri-koulut, Ruskis ja Skilla

Suomen Taxi-Service Oy (0671761-9)

Ruotsinkieliset koulut, henkilökohtaiset kuljetukset

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta oikeutti toimialajohtajan allekirjoittamaan tämän päätöksen perusteella tehtävän sopimuksen ja päättämään Helsingin kaupungin puolesta optiokauden käyttöönotosta suorahankintaa käyttäen ja sopimuksen irtisanomisesta tai purkamisesta.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton arvo n. 5,5 milj. euroa, alv. 0 % sisältäen kaksi (2) optiovuotta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän päätöksen osalta heti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Päivi Koskinen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 86341

paivi.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite

Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin

+358 9 310 8600

Faksi

+358 9 86390

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI2922661800003009

Alv.nro

FI02012566

18.06.2019

Asia/8

1 Hinta- ja laatu vertailutaulukko_235199

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote

Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti kokouksessaan 16.4.2019 §131 irtisanoa toimialan ja Taxia Oy:n välisen sopimuksen osa-alueen 4 osalta siten, että sopimus päättyy yhteisellä sopimuksella 7.8.2019 luki- kien. Lisäksi Valteri-koulujen kuljetukset siirtyivät uusina kuljetuksina kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 1.8.2019 alkaen.

Kilpailutus perustuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan 24.4.2019 päivättyyn tarjouspyyntöön HEL 2019-004968. Peruskoulujen henkilökohtaiset erityiskuljetukset ja Valteri-koulujen ryhmäkuljetukset luku- vuosina 2019–2021 hankinta on toteutettu avoimella menettelyllä.

Hankinnasta julkaistiin hankintailmoitus 24.4.2019 sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa www.hankintailmoitukset.fi. Määräaika tarjousten jättämiselle päättyi 28.5.2019 klo 12.00. Määräaikaan mennessä saapui seitsemän (7) tarjousta: Logi Point Oy, Javatrans Oy, Taksikuljetus Harri Vuolle Oy, Mankkaan Taksi Oy, Suomen Taxi-Service Oy, Kuninkaantien Liikenne Oy ja Rapiditaxi Oy.

Tarjouspyynnön mukaan koulut jaettiin yhdeksään ryhmään eli hankinnan kohteeseen, jotka tuli tarjota kokonaisina. Solakallion koulu, Sophie Mannerheimin koulu ja ruotsinkielisten koulujen henkilökohtaiset kuljetukset kilpailutettiin omina ryhminään ja Valteri-koulujen ryhmäkuljetukset omana ryhmänään.

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen

Tarjoajien soveltuvuutta koskevat edellytykset on tarkastettu lukuun ottamatta pakollisia poissulkemisperusteita, jotka tarkastetaan päätök-

senteon jälkeen, ennen mahdollisen sopimuksen tekemistä tarjoajan toimittamien rikosrekisteriotteiden perusteella.

Tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastaminen

Tarjoukset olivat tarjouspyynnön mukaisia.

Tarjosten vertailu

Hankittavan palvelun valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytettiin hintalaatusuhteeltaan parasta tarjousta.

Tarjouspyynnön kohdan "Hankinnan kohteen kriteerit" mukaan hinnan painoarvo on 70 % ja laadun 30 %. Laadun osalta tarjoajalla tuli olla käytössään kuljettajakohtainen ajotavan seurantalaite (10p) ja jos palvelun tuottamiseen käytettävistä autoista 100 % täytti EURO-6 normin sai 20 pistettä ja mikäli autoista 50 % autoista täytti EURO-6 normin sai 10 pistettä.

Hankintasopimus osapuolten välillä syntyy aikaisintaan 14 päivän kuluttua päätöksen tiedoksi saannista.

Hankinnassa on käytetty kestävän kehityksen mukaisia periaatteita vähimmäisvaatimuksena ja laatuvertailussa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Päivi Koskinen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 86341
paivi.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hinta- ja laatu vertailutaulukko_235199

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Tarjoajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, kasvatus- ja koulutuslautakunta
Liite 1

Tiedoksi

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Asia/8

Kasvatus ja koulutus

18.06.2019

Asia/9

§ 198 Jätkäsaaren peruskoulun irtokalustehankinta

HEL 2019-006062 T 02 08 01 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esitystekstistä ilmenevin perustein, että Jätkäsaaren peruskoulun irtokalusteita hankitaan seuraavilta puitesopimustoimittajilta:

- AJ Tuotteet Oy Ab
- Isku Interior Oy
- Kinnarps Oy
- Suomen kirjastopalvelu Oy
- Kuopion Woodi Oy
- Lekolar-Printel Oy
- Martela Oyj
- Modeo Oy
- Tavara Trading TTR Oy
ja
- Input Interior Oy.

Samalla kasvatus- ja koulutuslautakunta oikeutti hallintojohtajan/hankintapäällikön hyväksymään tätä päätöstä vastaavat tilaukset.

Hankinnan kokonaisarvo on 523 130,29 euroa, alv. 0 %.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän päätöksen osalta heti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Päivi Koskinen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 86341
paivi.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Jätkäsaaren peruskoulu valinta ja vertailu 0406

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, minikilpailutus, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysäncatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Ote

Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, minikilpailutus, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Jätkäsaaren peruskoulun irtokalusteet minikilpailutettiin kaupungin puitesopimuksen H017-16 HEL2016-009601 / oppilaskalusteet mukaisesti. Lisäksi pyydettiin tarjouksia myös H016-16 HEL2016-009603 / päiväkotikalusteet 1.1.2017 - 31.12.2020 sopimuksen mukaisilta toimittajilta.

Määräaikaan 30.4. 2019 klo 12.00 mennessä tarjouksen jätti yhdeksän (9) toimittajaa; AJ-Tuotteet Oy, Isku Interior Oy, Kinnarps Oy, Kirjastopalvelut Oy, Kuopion Woodi Oy, Lekolar Oy, Martela Oyj, Modeo Oy ja Tavara Trading TTR Oy. Lisäksi pyydettiin tarjous myös Input Interiors Oy:ltä, koska kaikkiin positiioihin ei saatu tarjouksia. Kaikki edellä mainitut toimittajat valittiin tarjous vertailuun.

Vertailuperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus, paras hintalaatusuhde, jossa hinnan osuus oli 90 % ja laadun osuus 10 %. Laatu- na vertailtiin sopimuksenmukaisen takuuajan (5 vuotta), ylittävää osuutta.

Hankinta jakautuu toimittajittain seuraavasti:

AJ-Tuotteet Oy - 3 103 €

Input Interior Oy - 26 828 €

Isku Interior Oy - 2 980 €

Kinnarps Oy - 62 244,29 €

Suomen kirjastopalvelu Oy - 716 €

Kuopion Woodi Oy - 20 872 €

Lekolar Oy - 27 990,05 €

Martela Oyj - 289 771,95 €

Modeo Oy - 34 934 €

Tavara Trading TTR Oy - 53 691 €

Valitut kalusteet on esityksen liitteenä.

Hankinnassa on käytetty kestävästä kehityksen mukaisia periaatteita.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja

18.06.2019

Asia/9

Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Päivi Koskinen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 86341
paivi.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Jätkäsaaren peruskoulu valinta ja vertailu 0406

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, minikilpailutus, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Tarjoajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, minikilpailutus, kasvatus- ja koulutuslautakunta
Liite 1

Tiedoksi

Kasvatus ja koulutus

§ 199

Hoitopedagogisen Rudolf Steiner-koulun kannatusyhdistys ry:n ostopalvelusopimuksen irtisanominen

HEL 2019-006569 T 12 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta irtisanoi Hoitopedagogisen Rudolf Steiner-koulun kannatusyhdistys ry:n kanssa tehdyn ostopalvelusopimuksen.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta oikeutti kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtajan päättämään kaupungin puolesta sopimuksen irtisanomisajasta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi
Leena Palve-Kaunisto, palveluvastaava, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaalilautakunta § 355 (20.12.1994)
- 2 Ostopalvelusopimus

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote
Palveluntuottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

18.06.2019

Helsingin kaupungin sosiaaliviraston ja Hoitopedagogisen Rudolf Steiner-koulun kannatusyhdistys ry:n välillä on ostopalvelusopimus 1.1.1995 alkaen. Sosiaalilautakunta teki asiasta päätöksen 20.12.1994 § 355. Sosiaalilautakunnan päätös on tämän asian liitteenä (liite 1). Sopimus koskee oppivelvollisuusikäisille kehitysvammaisille lapsille järjestettyä päivähoitopalvelua, jota Hoitopedagogisen Rudolf Steiner-koulun kannatusyhdistys ry järjestää ylläpitämänsä Marjatta-koulun yhteydessä. Sisällöllisesti sopimus on vanhentunut eikä se vastaa enää nykyistä lainsäädäntöä.

Sopimus on voimassa toistaiseksi ellei sitä viimeistään kesäkuun loppuun mennessä irtisanota päättymään seuraavan kalenterivuoden alussa. Yhteisesti sopien sopimus voidaan purkaa muulloinkin. Ostopalvelusopimus on tämän asian liitteenä (liite 2).

Toimialalla on edelleen tarve kehitysvammaisten lasten vastaavalle palvelulle ja sen toteuttamiselle myös ulkopuolisen palvelutuottajien kautta. Palvelu vastaa nykyisen perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta myöntää järjestöavustusta palveluntuottajille perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiseksi. Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoituksenmukaista yhdenmukaistaa toimialalla kokonaisuutena niin, että muu kuin kaupungin itsensä järjestämä kehitysvammaisten ja muiden erityislasten aamu- ja iltapäivätoiminnan rahoitus hoidetaan järjestöavustusten kautta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnalle tullaan syksyn 2019 aikana esittämään päivitetty avustuskriteerit niin, että ne huomioivat myös vahvasti tuettujen lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan erilliset vaatimukset perusopetuslain ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että kehitysvammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään jatkossakin turvallisesti ja laadukkaana palveluna.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi
Leena Palve-Kaunisto, palveluvastaava, puhelin: 310 86809
leena.palve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sosiaalilautakunta § 355 (20.12.1994)
- 2 Ostopalvelusopimus

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Asia/10

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Otteet

Ote

Palveluntuottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Liite 1

Liite 2

Tiedoksi

Kasvatus ja koulutus

§ 200

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöomaisuuden poistosuunnitelman vahvistaminen

HEL 2019-006649 T 02 07 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta vahvisti toimialan käyttöomaisuuden poistosuunnitelman liitteen mukaisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mailis Autiosuo, taloussihteeri: 310 86873
mailis.autiosuo(a)hel.fi
Seija Ryymin, talouspäällikkö, puhelin: 310 86278
seija.ryymin(a)hel.fi

Liitteet

1 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 18.9.1996 (244 §) käyttöomaisuuden arvostusperiaatteet ja poistosuunnitelman. Poistosuunnitelmaa on tarkistettu 14.11.2001 (322 §), 9.10.2002 (245 §), 18.6.2003 (142 §), 29.11.20016 (303 §) ja 11.5.2001 (96 §). Hallintosäännön mukaan (10 luku, 1 §) toimialojen lautakunnat vahvistavat tarkemmat poistosuunnitelmat kaupunginvaltuuston hyväksymien poistoaikojen rajoissa (HS 10 luku, 1 §).

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Seija Ryymin, talouspäällikkö, puhelin: 310 86278

18.06.2019

Asia/11

---

seija.ryymin(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan käyttöomaisuuden poistosuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

§ 201

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksesta vuosille 2020–2029

HEL 2019-005491 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapalvelulle toimialan talonrakennushankkeiden rakentamishjelman lausuntoversiosta vuosille 2020–2029 ja ehdotuksesta vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevista uudis- ja peruskorjaushankkeista vuosiksi 2020-2022:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kaupunkistrategian 2017–2021 linjausta turvallisista ja terveellisistä oppimisympäristöistä ja kiinteistöstrategian suunnitelmaa sisäilmaongelmista kärsivien koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla kauan odotettuna ja välttämättömänä linjauksena, jonka toteuttamiseen on varauduttu lisäämällä varoja talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosiksi 2020–2029.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kannalta 10-vuotisessa talonrakennushankkeiden investointitarkastelussa on tärkeää, että varmistetaan toimintaa, varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmaa tukevat sekä oikea-aikaiset lakisääteiset varhaiskasvatuksen tilapaikat, lähikouluperiaatteen mukaiset perusopetuksen oppilaspaidat, koulutustakuun toteutuminen sekä terveellinen ja turvallinen oppimisen ympäristö. Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo mainittujen osa-alueiden olevan tärkeydeltään samanarvoisia.

Kaupungin sisäisen tilanhankintaohjeen (15.4.2015) työnjaon mukaisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ilmaisee tilatarpeensa ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tilojen toteutuksesta sekä niiden kunnossa- että ylläpidosta. Hankkeiden tilasuunnittelu edellyttää nopeaa ja oikea-aikaista yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Henkilöresurssien riittävyys hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee varmistaa molemmilla toimialoilla. Kaupunkiympäristön toimialan tulee toteutuksessa ja kunnossapidossa varmistaa oppimisen tilojen turvallinen ja terveellinen käyttö sekä perusparannushankkeiden ajoittamisessa että niiden toteutuksen aikana. Kasvaneeseen hankemäärään ja uusiin hankemalleihin tulee varautua budjetoinnissa, ettei lisävuokravaikutukset kuluta opetukseen varattua määrärahaa. Hankkeiden vuokratiedot tulee ilmoittaa toimialalle riittävän aikaisin. Palvelutilojen investointihankkeissa tulee huomioida kaupunkistrategian tavoit-

teiden lisäksi tilojen oikea-aikaisuus ja rakennushankkeiden pitkäaikainen vaikuttavuus palveluihin. Turvallisuus ja terveellisyys, energiatehokkuus, ylläpitokustannusten ja tilankäytön tehostaminen sekä palvelujen kokonaiskustannusten vähentäminen ovat kriteerejä hankkeiden priorisoinnissa.

Vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raami laatimisohteen mukaisesti toimialat ovat laatineet maaliskuussa 2019 talonrakentamisohtelmaesityksen vuosille 2020-2029, jossa on arvioitu tilojen riittävyys toimialalla olevan viimeisimmän tiedon sekä kiinteistöstrategian mukaisesti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa lausunnon kaupunkiympäristön toimialalle laatimastaan rakentamisohtelmaesityksestä vuosille 2020–2029, joka on kaupunkiympäristön toimialalla sopeutettu kaupunginhallituksen 6.5.2019 hyväksymään talousarvioraamiin vuoden 2020 osalta. Talousarviovuoden jälkeisinä vuosina rakentamisohtelmaluonnos ylittää ko. vuodelle osoitetun raamin. Kaupunkiympäristön toimiala ja kaupunginkanslia joutuvat neuvottelemaan raamin kasvattamisesta talousarviovalmistelun edetessä.

Kaupunkiympäristön toimialan laatimassa talonrakentamisohtelman luonnosversiossa vuosiksi 2020–2029 on kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla yhteensä 117 hanketta, joista uudis- ja lisärakennushankkeita on 53 ja korjaushankkeita on 50. Talonrakentamisohtelmaan ei ole sisällytetty 14:ta kasvatuksen ja koulutuksen maaliskuussa esittämää hanketta.

Huonokuntoisten ja sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen korvaaminen uudisrakennuksilla lisää hankkeiden rakennuskustannuksia. Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.

Koulu- ja oppilaitosrakentamisen sekä päiväkotirakentamisen tarve ja tavoitteet:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee huolehtia siitä, että se voi tarjota tarpeelliset ja tarkoituksenmukaiset tilat suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio- ja aikuiskoulutuksen sekä vapaan sivistystyön asiakkaille. Toimiala huolehtii osaltaan myös koulutus- ja nuorisotakuun toteutumisesta Helsingissä. Ammatillisen peruskoulutuksen osalta edellytetään, että koulutuksen järjestäjällä tulee olla taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset käynnistää ja toteuttaa koulutus laadukkaasti tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja tarvittavilla laitteilla.

Tavoitteena on huolehtia strategiaohjelman mukaisesti koulutustarpeen edellyttämällä tavalla ja valtakunnallisten laatutavoitteiden pohjalta määrällisesti tarkoituksenmukaisista tiloista eri alueilla pääkaupunkiseudun työelämätarpeet huomioiden. Koulutuspalvelut järjestetään

kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta noudattaen. Edistetään terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja vuorovaikutusmahdollisuuksia sekä ehkäistään syrjäytymistä ja alueellista eriarvoisuutta.

Uusi varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelma sekä oppimisen digitalisaation mahdollistavat uudenlaisen ja tilatehokkaamman palvelurakennuksen sekä ympäristön tilojen käytön. Tilankäyttöä tehostetaan suunnittelemalla joustavia ja muunneltavia tiloja. Ruokasali-, aula- ja käytävätiloja ei lähtökohtaisesti käytetä oppimisen tiloina. Toteutettavat muuntojoustavat opetustilat tehostavat tilankäyttöä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että tilatehokkuuden parantaminen asiakaspaikkoja lisäämällä ei saa kasvattaa ryhmäkokoja.

Tilojen yhteiskäytöllä tehostetaan toimialan tilankäyttöä ja varmistetaan, että kaikki kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tilat ovat tehokkaassa käytössä. Uusilla ja kasvavan oppilasmäärän alueilla huolehditaan palvelujen oikea-aikaisesta toteutuksesta. Ylimääräisistä tiloista luovutaan alueilla, joissa oppilasmäärä laskee pysyvästi. Perusparanusten yhteydessä tarvittavien väistötilojen käyttö ja kustannukset optimoidaan käyttämällä niitä useiden lähekkäin sijaitsevien hankkeiden väistötiloina peräkkäin.

Rakentamisohjelmassa olevien hankkeiden lisäksi toimialalla toteutetaan vuosittain lukuisia pieniä toiminnallisia muutoshankkeita. Lisäksi kaupunkistrategiassa on mainittu kohdennettuja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimenpiteitä, joilla on vaikutusta tilainvestointeihin.

Hankkeet suunnitellaan ja toteutetaan läpinäkyvästi ja osallistaen.

Asiakasmäärien kasvu:

Kasvatuksen ja koulutuksen asiakkaita ovat kaupungin suomen- ja ruotsinkielisten varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten oppilaat ja opiskelijat sekä vapaan sivistystyön opiskelijat. Laskentapäivänä syyskuussa 2018 oli päivähoidossa 26 516 lasta, peruskouluissa vuosiluokilla 1-9 oli 42 530 oppilasta ja kaupungin lukioissa 8 580 opiskelijaa. Stadin ammattiopiston opiskelijamäärä oli 12 265 ja työväenopistojen asiakasmäärä oli 102 583.

Yllä mainittujen asiakkaiden määrä kasvaa merkittävästi rakentamisohjelmakauden 2020–2029 aikana. Päivähoitoon tulevien lasten määrän arvioidaan ennusteen mukaan kasvavan vuodesta 2020 vuoteen 2029 mennessä kaikkiaan 2 959 lapsella, peruskoulujen oppilaiden määrän oletetaan kasvavan 4 683 oppilaalla ja lukion opiskelijamäärän kasvu on 2030 opiskelijaa. Ennusteen luvut poikkeavat talousarvion luvuista, jossa on käytetty vuosikeskiarvoja.

Tilankäytön arviointi

Palvelujen järjestämiseen ja toimialan tilatarpeeseen vuosina 2020-2029 vaikuttavat kaupunkistartegiaan kirjatut tavoitteet. Toiminnan muutoksella, jossa koko kaupunki on oppimisen ympäristö on vaikutus tilankäytön tehostumiseen.

Vuosittaisen palveluverkkotarkastelun avulla arvioidaan ja tehostetaan toimialan tilankäyttöä. Koulun ja päiväkodin yhteishankkeissa voidaan yhteisillä keittiö-, ruokasali-, liikunta- ja hallinnon tiloilla tehostaa tilankäyttöä. Sekä ammatillisen koulutuksen reformi että opetuksen keskitäminen tulevaisuudessa Roihupellon kampukselle tulevat tehostamaan ammatillisen koulutuksen tilankäyttöä merkittävästi. Vapaa sivistystyö on keskittänyt toimintaansa toimialan tiloissa, millä saavutetaan säästöä valvonta- ja siivouskuluissa.

Uusien ja perusparannettavien oppimisympäristöjen tilamitoitusta, suunnittelua ja tilan käyttöä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä toisen asteen koulutuksessa ohjaavat ympäristökeskuksen ja opetushallituksen ohjeet ja suositukset, , varhaiskasvatus- ja opetus-suunnitelmat, digitalisaatio, ammatillisen reformin tuomat muutokset tilatarpeeseen sekä kaupunkistartegian linjaukset. Palvelutilojen suunnittelussa noudatetaan ympäristökeskuksen ohjeita, päiväkodin käsikirjaa sekä koulu- ja oppilaitosten tilasuunnitteluohjeita.

Tilankäyttöohjelman mukaan suunnitelmakaudella 2020–2029 tilankäyttö tehostuu varhaiskasvatusta lukuun ottamatta. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamisen, syksystä 2018 käynnistyneen viisivuotiaiden neljän tunnin maksuttoman varhaiskasvatuksen sekä Helsingissä kotihoidon tuen poistumisen vuoksi toimiala on varmistanut riittävät varhaiskasvatuksen palvelut lisäämällä palvelutiloja. Osallistumisaste varhaiskasvatuksessa on kuitenkin osalla alueita kasvanut arvioitua vähemmän, mikä tullaan huomioimaan palveluverkkotarkastelussa.

Tarkastelun kattavuuden tarkentamiseksi tilankäyttötaulukoiden tarkastelualueita on 2018 lisätty, jolloin kaikilta alueilta ei ole käytettävissä aikaisempien vuosien vastaavia vertailulukuja.

Taulukko on laadittu toimialan maaliskuussa esittämän ehdotuksen pohjalta.

Varhaiskasvatuksen (suomen- ja ruotsinkielinen) huoneistoneliömäärän asiakasta kohden (htm²/opp.) arvioidaan kasvavan vuoden 2019 tasosta 9,65 htm² tasoon 10,84 vuoteen 2024 mennessä. Perusopetuksen (suomen- ja ruotsinkielinen) tehokkuusluku tehostuu vuoden 2019 tasosta 11,86 tasoon 11,39 vuoteen 2024 mennessä. Lukioiden (suomen- ja ruotsinkielinen) tehokkuusluku tehostuu vuoden 2019 tasosta

9,33 tasoon 9,0 vuoteen 2024 mennessä ja ammatillisen opetuksen vuoden 2019 tasosta 15,59 tasoon 14,15 huoneistoneliötä opiskelijaa kohti vuoteen 2029 mennessä.

Tilankäytön tehostamisen seurauksena kiinteistöjen ilmanvaihdon ja muiden teknisten järjestelmien sekä saniteetti- ja ruokahuollon tilojen lisääntynyt tarve aiheuttaa erikokoisia perusparannus- ja korjaustarpeita, jotka toteutuessaan nostavat osaltaan toimialan vuokratustannuksia suunnitelmakaudella 2020–2029.

Tilankäytön tehostamiseen toimialalla vaikuttaa:

Lapsi-, oppilas- ja opiskelijamäärän kasvu on lisännyt tilantarvetta. Rakennusten huonokuntoisuus ja riittämätön ilmanvaihto vaikeuttavat olemassa olevien tilojen nykyistä tehokkaampaa tilankäyttöä. Helsingissä suuri suojeltujen ja teknisesti vaikeasti muutettavien rakennusten määrä vaikeuttaa tilojen käyttöä tehokkaasti, joustavasti sekä pedagogisesti parhaalla mahdollisella tavalla.

Tilankäyttöä tehostetaan toimialalla seuraavasti:

Toimiajan vuosittaisella palveluverkkotarkastelulla, toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteisillä tilaverkkotarkastelulla kartoitetaan toimialan tilantarvetta. Uusia toimintoja sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin omistamiin olemassa oleviin tiloihin. Tarpeettomista tiloista luovutaan alueilla, joissa asiakasmäärä laskee muutoin kuin tilapäisesti. Tilojen yhteiskäyttöä toimialalla ja kaupungin muiden toimijoiden kesken lisätään. Muiden toimialojen/toimijoiden toiminnan sijoittuminen koulurakennuksiin tuottaa säästöä koko kaupungin mittakavassa. Uudet varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat sekä digitalisatio mahdollistavat tehokkaamman tilankäytön.

Rakennuskannan huonon kunnan vuoksi lisääntyviin sisäilmalähtöisiin ja muihin perusparannuksiin pyritään löytämään väistötilaketjuja olemassa olevista rakennuksista sekä järjestelemään perusparannushankkeiden ketjutusta siten, että viipalerakennuksia voidaan käyttää useiden lähekkäin sijaitsevien rakennushankkeiden väistötiloina peräkkäin.

Kasvava yläasteikäisten oppilaiden määrä näkyy myös osassa sopi-muskouluja lisääntyvänä tila- ja peruskorjaustarpeena, joka tulee ratkaista oikea-aikaisesti.

Laajennettu omavalvonnan ja maksuttoman käytön mahdollisuus toimialan tiloissa lisäävät tilojen asukaskäyttöä. Lisäksi työväenopistojen ja taiteen perusopetuksen sijoittumista toimialan tiloihin lisätään ja keskitetään.

Kaupunkiympäristön talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksen
2020–2029 kommentointi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on maaliskuussa 2019 vastannut kaupunkiympäristön hallintokunnille esittämään tiedusteluun koskien investointiehdotusta vuosille 2020–2029. Toimialan esitys rakentamishjelmaksi vuosiksi 2020–2029 on laadittu yhteistyössä palvelukonaisuuksien kanssa ja esitelty toimialan sisäilmatyöryhmälle.

Kaupunkiympäristötoimialan Rakennukset ja yleiset alueet palvelukonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapalvelun 6.5.2019 päivätty kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnos (liite 2) ja esitys vuokra- ja osakehankkeiden toteuttamiseksi vuosiksi 2020–2029 (liite 3) vastaa pääosin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan näkemystä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta haluaa kuitenkin kiinnittää kaupunkiympäristön toimialan huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

Kaavoituksessa on huomioitava kasvatuksen ja koulutuksen tilatarpeet, että kasvavalle asiakasmäärälle saadaan toteutettua oikea-aikaisesti tarvittavat palvelut. Palveluille tulee varata riittävät pihat tai ulkoilualueet sekä sisäliikuntamahdollisuudet, jotka toimivat myös asukaskäytössä. Kulunvalvonnan ja lukituksen kustannukset tulee myös huomioida ohjelmassa.

Lausuntoversiossa on merkittäviä hankkeita esitetty toteutettavaksi vuokra- ja osakehankkeina tai niitä ei ole sisällytetty lausunnolla olevaan rakentamishjelmaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala painottaa, että toteuttaakseen toimialalle osoitetut lakisääteiset palvelut, tulee hankkeiden toteutua toimialan esittämässä aikatauluissa. Lisäksi rahoitus- ja toteutusmuotoa valittaessa tulee huomioida toimialalle hankkeesta aiheutuva vuokravaikutus.

Erityisesti Stadin aikuis- ja ammattiopiston Myllypuron ja Roihupellon kampusten valmistuminen toimialan esittämässä aikatauluissa on tärkeää kaupunkistrategian, asianmukaisten palvelutilojen ja Vallilan kampuksen tilojen huonokuntoisuuden vuoksi.

Kottby grundskolanin toteutus toimialan esittämässä aikataulussa tulee huolehtia ruotsinkielisen palveluverkkotarkastelun etenemiseksi.

Lausuntoversion hankehintojen korottaminen 50 rakennushankkeessa aiheuttaa toimialalle merkittävän vuokrankorotuksen. Toteutuva vuokra ei saa ylittää hankepäätöksen vuokraa. Budjetointia varten tarvitaan oikean suuruinen arvio hankkeiden vuokravaikutuksista. Osa hankkeiden suunnittelua on pysäytetty kustannussyistä, mikä tulee myöhästyttä-

mään hankkeiden valmistumista, osassa tänä vuonna valmistuvia hankkeita on enimmäishintaa korotettu rakentamisen aikana. Kaikki muutokset vuokrissa tulee ilmoittaa toimialalle oikea-aikaisesti talousarvioesityksen laatimisaikatauluun nähden.

Rakennussuojelusta johtuvat rakentamisen lisäkustannukset tulisi kuulua kiinteistön omistajalle, lisävuokraikutukset eivät saa kuluttaa opetukseen varattua määrärahaa.

Toteutuakseen aikataulussa akuutit lisätila- ja väistötilatarpeet vaativat suunnittelussa ja toteutuksessa sujuvaa kaupungin sisäistä yhteistyötä.

Suunnitteluvaiheessa tulee huomioida uusien hankemuotojen henkilöresurssien riittävyys ja oikea-aikainen päätöksenteko.

Varmistetaan kaupunkistrategiaan kirjattujen rakennushankkeiden, Myllypuron rakennusalan osaamiskeskittymän ja Urhea-kampuksen Mäkelänrinteen lukion laajennuksen toteutuminen aikataulussa.

Ohjelmaluonnos poikkeaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maaliskuun luonnoksesta palvelujen osalta mm. seuraavasti:

Varhaiskasvatuksen hankkeet:

Lasten päiväkoti Kalevan ja päiväkoti Kaisaniemen korvaavien tilojen hankkeita ei ole ei ole huomioitu luonnosversiossa.

Malmin lentokentän alueen koulu- päiväkotiä eikä päiväkoti Yliskylänlahden hankkeita ole sisällytetty rakentamisohjelmaan.

Lasten päiväkoti Elkan, päiväkoti Malminkartanon, lasten päiväkoti Sompassaaren, korttelitalo Melkinlaiturin, päiväkoti Isoniityn, Merilahden peruskoulun ja päiväkodin ja päiväkoti Tahvonlahden hankkeiden aikatauluja on myöhennetty.

Suutarila-Siltämäki-alueen tilahankkeiden toteutusmuoto on vielä avoin.

Perusopetuksen hankkeet:

Haagan peruskoulun laajennusta, Itäkeskuksen perusparannusta/uudisrakennusta, Mellunmäen koulujen yhdistymistä, Vuoniityn koulun perusparannusta ei ole huomioitu lausuntoversiossa.

Drumsö lågstadien laajennusta eikä Kottby grundskolanin hanketta ole sisällytetty talonrakennusohjelmaan. Molemmat ovat tärkeitä hankkeita ruotsinkielisen palveluverkon kehittämisessä.

Arabian peruskoulun, Ressun peruskoulun, Vallilan ala-asteen, Munkivuoren ala-asteen, Metsolan ala-asteen, Hietakummun ala-asteen,

Laajasalon peruskoulun Koulutanhuan ja Holmanpolun toimipisteiden, Kulosaaren ala-asteen laajennustarpeita/lisätiloja eikä Vuosaaren uutta koulua, Malmin lentokentän alueen koulun hankkeita ei ole sisällytetty rakentamishjelmaan.

Suutarila-Siltämäki-alueen tilahankkeiden toteutusmuoto on vielä avoin.

Vartiokylän ala-asteen perusparannuksen sijaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala esittää korvaavaa rakennusta.

Kannelmäen peruskoulun Runonlaulajantien laajennuksen on huomioitu luonnoksessa. Toimiala on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa selvittämään uudisrakennuksen mahdollisuutta Kannelmäkeen.

Hermanninrannan koulun, Kalasataman korttelitalon, korttelitalo Melkinlaiturin, Merilahden peruskoulun ja päiväkodin, Myllypuron peruskoulun, Oulunkylän ala-asteen, Aleksis Kiven peruskoulun, Hoplaxskolan Lokkalantien, Kallion ala-asteen, Kruunuhaan yläasteen, Malmin peruskoulun, Maunulan ala-asteen, Mustakiven korttelitalon, Pohjois-Haagan ala-asteen, Puistolan peruskoulun Koudantien, Ressun peruskoulun, Tahvonlahden ala-asteen, Taivallahden peruskoulun ja Yhtenäiskoulun hankkeiden aikatauluja on myöhennetty.

Toimiala on huolissaan Yhtenäiskoulun aikataulun myöhentämisestä.

Lukio-, ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön hankkeet:

Työväenopiston Helsinginkadun perusparannusta ei ole huomioitu lausuntoversiossa.

Luonnontiedelukion korvaavien tilojen hankemuoto on vielä avoin.

Kallion lukion ja Kuvataidelukion aineluokkien ja Mäkelänrinteen laajennuksen hankkeiden aikatauluja on myöhennetty.

Vuokra- ja osakehankkeena toteutettavaksi ehdotettu Stadin ammattiopiston Myllypuron kampuksen toteutusmuoto on vielä avoin.

Stadin ammattiopiston Roihupellon kampus on sijoitettu sekä vuokra- ja osakehankkeisiin. Tällä hetkellä selvitetään mahdollisuutta toteuttaa hanke kaupungin investointina siten, ettei se vaikuta muiden hankkeiden etenemiseen. Toimiala painottaa hankkeen tärkeyttä ja pitää aikataulua erittäin kiireellisenä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeet, jotka lausuntoversiosta on poistettu tai joita on muutettu verrattuna kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maaliskuussa tekemään esitykseen, on olennaisen tärkeää toteuttaa suunnitelmakaudella. Tämä on välttämätöntä, jotta

ta toimiala kykenee tarjoamaan lakisääteiset palvelut. Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää niiden ottamista talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan. Samalla kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää, että talonrakennushankkeiden rakentamishjelman toteutumista seurattaisiin nykyistä tarkemmin, jotta hankkeiden lykkääminen ei vaarantaisi palvelujen saatavuutta ja korjausvelan kertyminen saataisiin pysäytetyksi.

Sisäilmatyöryhmän kommentit:

Sisäilmatyöryhmä on huolissaan sisäilmaongelmaisten tilojen kuntoon saamisesta riittävän nopeasti. Käynnissä oleva selvitys leikkipuistojen teknisestä kunnosta valmistuu syksyn aikana. Yksittäisistä hankkeista tulee huomioida Mäkipellontien, Suutarinkylän peruskoulun Vaskiniityn toimipisteen, Puistolanraitin molempien rakennusten sekä Snellmanin ala-asteen korjausten aikataulut. Lisäksi sopimuskoulujen perusparannustarpeet on huomioitava kaupunkitasolla.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana Carola Harju.

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdan (35) alkuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunnan mielestä tilahankkeiden toteutusmuodon tulee olla oletusarvoisesti tilojen rakentaminen kaupungin omistukseen."

Kannattaja: Petra Malin

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Poistetaan kohdassa (10) virke:

"Tilankäyttöä tehostetaan suunnittelemalla joustavia ja muunneltavia tiloja ja käyttämällä ruokasali-, aula-, käytävä- sekä muita tiloja oppimisen tiloina."

Korvataan se seuraavasti:

"Tilankäyttöä tehostetaan suunnittelemalla joustavia ja muunneltavia tiloja. Ruokasali-, aula- ja käytävätiloja ei lähtökohtaisesti käytetä oppimisen tiloina."

Kannattaja: Petra Malin

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdan (23) loppuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että perusopetuksen (suomen- ja ruotsinkielinen), lukioiden (suomen- ja ruotsinkielinen) ja amma-

tillisen opetuksen huoneistoneliömäärä asiakasta kohden voi tehostua tapauksissa, joissa siitä ei aiheudu haittaa oppimisen näkökulmasta eikä se kasvata ryhmäkokoja."

Kannattaja: Petra Malin

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Poistetaan kohdasta (10) virke:

"Tilatehokkuutta parannetaan myös asiakaspaikkoja lisäämällä."

Kirjataan sen tilalle:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että tilatehokkuuden parantaminen asiakaspaikkoja lisäämällä ei saa kasvattaa ryhmäkokoja."

Kannattaja: Petra Malin

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Uusi kappale kappaleen 65 perään:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeet, jotka lausuntoversiosta on poistettu tai joita on muutettu verrattuna kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maaliskuussa tekemään esitykseen, on olennaisen tärkeää toteuttaa suunnitelmakaudella. Tämä on välttämätöntä, jotta toimiala kykenee tarjoamaan lakisääteiset palvelut. Kasvatus- ja koulutuslautakunta edellyttää niiden ottamista talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan. Samalla kasvatus- ja koulutuslautakunta esittää, että talonrakennushankkeiden rakentamishjelman toteutumista seurattaisiin nykyistä tarkemmin, jotta hankkeiden lykkääminen ei vaarantaisi palvelujen saatavuutta ja korjausvelan kertyminen saataisiin pysäytetyksi".

Kannattaja: Petra Malin

Pia Pakarisen vastaehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisätään kohdan (35) alkuun: "Kasvatus- ja koulutuslautakunnan mielestä tilahankkeiden toteutusmuodon tulee olla oletusarvoisesti tilojen rakentaminen kaupungin omistukseen."

Jaa-äännet: 6

Tarik Ahsanullah, Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Pia Kopra, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 4

Ville Jalovaara, Vesa Korkkula, Petra Malin, Ozan Yanar

Tyhjä: 2

Fatim Diarra, Abdirahim Husu Hussein

Poissa: 1

Emma Kari

Äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Vesa Korkkulan vastaehdotuksen äänin 6-4. Tyhjää äänesti 2. Poissa 1.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kohdassa (10) virke:

"Tilankäyttöä tehostetaan suunnittelemalla joustavia ja muunneltavia tiloja ja käyttämällä ruokasali-, aula-, käytävä- sekä muita tiloja oppimisen tiloina." Korvataan se seuraavasti:

"Tilankäyttöä tehostetaan suunnittelemalla joustavia ja muunneltavia tiloja. Ruokasali-, aula- ja käytävätiloja ei lähtökohtaisesti käytetä oppimisen tiloina."

Jaa-äännet: 5

Tarik Ahsanullah, Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 6

Fatim Diarra, Abdirahim Husu Hussein, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin, Ozan Yanar

Tyhjä: 1

Ville Jalovaara

Poissa: 1

Emma Kari

Äänestyksessä Vesa Korkkulan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6-5. Tyhjää äänesti 1. Poissa 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kohdan (23) loppuun:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että perusopetuksen (suomen- ja ruotsinkielinen), lukioiden (suomen- ja ruotsinkielinen) ja ammatillisen opetuksen huoneistonestiöomäärä asiakasta kohden voi tehostua

18.06.2019

tapauksissa, joissa siitä ei aiheudu haittaa oppimisen näkökulmasta eikä se kasvata ryhmäkokoja."

Jaa-äännet: 5

Tarik Ahsanullah, Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 3

Vesa Korkkula, Petra Malin, Ozan Yanar

Tyhjä: 4

Fatim Diarra, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Pia Kopra

Poissa: 1

Emma Kari

Äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Vesa Korkkulan vastaehdotuksen äänin 5-3. Tyhjää äänesti 4. Poissa 1.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kohdasta (10) virke: "Tilatehokkuutta parannetaan myös asiakaspaikkoja lisäämällä." Kirjataan sen tilalle: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että tilatehokkuuden parantaminen asiakaspaikkoja lisäämällä ei saa kasvattaa ryhmäkokoja."

Jaa-äännet: 3

Ted Apter, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 4

Abdirahim Husu Hussein, Vesa Korkkula, Petra Malin, Ozan Yanar

Tyhjä: 5

Tarik Ahsanullah, Fatim Diarra, Martina Harms-Aalto, Ville Jalovaara, Pia Kopra

Poissa: 1

Emma Kari

Äänestyksessä Vesa Korkkulan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 4-3. Tyhjää äänesti 5. Poissa 1.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö toimialoille
- 2 Kopio TAE 2020-29_talonrakennushankkeet_lausunversio
- 3 Kopio Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2020-2022 päämi-
tettuna_20190506_lausunversioversio (2)
- 4 18.6.2019 kaskon lausuntoa varten 2019-28

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapalvelulle toimialan talonrakennushankkeiden rakentamishjelman lausuntoversiosta vuosille 2020–2029 ja ehdotuksesta vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevista uudis- ja peruskorjaushankkeista vuosiksi 2020-2022:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kaupunkistrategian 2017–2021 linjausta turvallisista ja terveellisistä oppimisympäristöistä ja kiinteistöstrategian suunnitelmaa sisäilmaongelmista kärsivien koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla kauan odotettuna ja välttämättömänä linjauksena, jonka toteuttamiseen on varauduttu lisäämällä varoja talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan vuosiksi 2020–2029.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kannalta 10-vuotisessa talonrakennushankkeiden investointitarkastelussa on tärkeää, että varmistetaan toimintaa, varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmaa tukevat sekä oikea-aikaiset lakisääteiset varhaiskasvatuksen tilapaikat, lähikouluperiaatteen mukaiset perusopetuksen oppilaspaiikat, koulutustakuun toteutuminen sekä terveellinen ja turvallinen oppimisen ympäristö. Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo mainittujen osa-alueiden olevan tärkeydeltään samanarvoisia.

Kaupungin sisäisen tilanhankintaohjeen (15.4.2015) työnjaon mukaisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ilmaisee tilatarpeensa ja kaupunkiympäristön toimiala vastaa tilojen toteutuksesta sekä niiden kunnossa- että ylläpidosta. Hankkeiden tilasuunnittelu edellyttää nopeaa ja oikea-aikaista yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Henkilöresurssien riittävyys hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee varmistaa molemmilla toimialoilla. Kaupunkiympäristön toimialan tulee toteutuksessa ja kunnossapidossa varmistaa oppimisen tilojen turvallinen ja terveellinen käyttö sekä perusparannushankkeiden ajoittamisessa että niiden toteutuksen aikana. Kasvaneeseen hanke-

määrään ja uusiin hankemalleihin tulee varautua budjetoinnissa, ettei lisävuokravaikutukset kuluta opetukseen varattua määrärahaa. Hankkeiden vuokratiedot tulee ilmoittaa toimialalle riittävän aikaisin. Palvelutilojen investointihankkeissa tulee huomioida kaupunkistrategian tavoitteiden lisäksi tilojen oikea-aikaisuus ja rakennushankkeiden pitkäaikainen vaikuttavuus palveluihin. Turvallisuus ja terveellisyys, energiatehokkuus, ylläpitokustannusten ja tilankäytön tehostaminen sekä palvelujen kokonaiskustannusten vähentäminen ovat kriteerejä hankkeiden priorisoinnissa.

Vuoden 2020 talousarvioehdotuksen raami laatimisoheen mukaisesti toimialat ovat laatineet maaliskuussa 2019 talonrakentamisohjelmaesityksen vuosille 2020-2029, jossa on arvioitu tilojen riittävyys toimialalla olevan viimeisimmän tiedon sekä kiinteistöstrategian mukaisesti. Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa lausunnon kaupunkiympäristön toimialalle laatimastaan rakentamisohjelmaesityksestä vuosille 2020–2029, joka on kaupunkiympäristön toimialalla sopeutettu kaupungin hallituksen 6.5.2019 hyväksymään talousarvioraamiin vuoden 2020 osalta. Talousarviovuoden jälkeisinä vuosina rakentamisohjelmaluonnos ylittää ko. vuodelle osoitetun raamin. Kaupunkiympäristön toimiala ja kaupunginkanslia joutuvat neuvottelemaan raamin kasvattamisesta talousarviovalmistelun edetessä.

Kaupunkiympäristön toimialan laatimassa talonrakentamisohjelman luonnosversiossa vuosiksi 2020–2029 on kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla yhteensä 117 hanketta, joista uudis- ja lisärakennushankkeita on 53 ja korjaushankkeita on 50. Talonrakentamisohjelmaan ei ole sisällytetty 14:ta kasvatuksen ja koulutuksen maaliskuussa esittämää hanketta.

Huonokuntoisten ja sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen korvaaminen uudisrakennuksilla lisää hankkeiden rakennuskustannuksia. Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.

Koulu- ja oppilaitosrakentamisen sekä päiväkotirakentamisen tarve ja tavoitteet:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee huolehtia siitä, että se voi tarjota tarpeelliset ja tarkoituksenmukaiset tilat suomen- ja ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio- ja aikuiskoulutuksen sekä vapaan sivistystyön asiakkaille. Toimiala huolehtii osaltaan myös koulutus- ja nuorisotakuun toteutumisesta Helsingissä. Ammatillisen peruskoulutuksen osalta edellytetään, että koulutuksen järjestäjällä tulee olla taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset käynnistää ja toteuttaa koulutus laadukkaasti tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja tarvittavilla laitteilla.

Tavoitteena on huolehtia strategiaohjelman mukaisesti koulutustarpeen edellyttämällä tavalla ja valtakunnallisten laatuavoitteiden pohjalta määrällisesti tarkoituksenmukaisista tiloista eri alueilla pääkaupunkiseudun työelämätarpeet huomioiden. Koulutuspalvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja asiakaslähtöisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta noudattaen. Edistetään terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja vuorovaikutusmahdollisuuksia sekä ehkäistään syrjäytymistä ja alueellista eriarvoisuutta.

Uusi varhaiskasvatussuunnitelma ja opetussuunnitelma sekä oppimisen digitalisaation mahdollistavat uudenlaisen ja tilatehokkaamman palvelurakennuksen sekä ympäristön tilojen käytön. Tilankäyttöä tehostetaan suunnittelemalla joustavia ja muunneltavia tiloja ja käyttämällä ruokasali-, aula-, käytävä- sekä muita tiloja oppimisen tiloina. Toteutettavat muuntojoustavat opetustilat tehostavat tilankäyttöä. Tilatehokkuutta parannetaan myös asiakaspaikkoja lisäämällä.

Tilojen yhteiskäytöllä tehostetaan toimialan tilankäyttöä ja varmistetaan, että kaikki kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tilat ovat tehokkaassa käytössä. Uusilla ja kasvavan oppilasmäärän alueilla huolehditaan palvelujen oikea-aikaisesta toteutuksesta. Ylimääräisistä tiloista luovutaan alueilla, joissa oppilasmäärä laskee pysyvästi. Perusparanusten yhteydessä tarvittavien väistötilojen käyttö ja kustannukset optimoidaan käyttämällä niitä useiden lähekkäin sijaitsevien hankkeiden väistötiloina peräkkäin.

Rakentamishjelmassa olevien hankkeiden lisäksi toimialalla toteutetaan vuosittain lukuisia pieniä toiminnallisia muutoshankkeita. Lisäksi kaupunkistrategiassa on mainittu kohdennettuja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan toimenpiteitä, joilla on vaikutusta tilainvestointeihin.

Hankkeet suunnitellaan ja toteutetaan läpinäkyvästi ja osallistaen.

Asiakasmäärien kasvu:

Kasvatuksen ja koulutuksen asiakkaita ovat kaupungin suomen- ja ruotsinkielisten varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten oppilaat ja opiskelijat sekä vapaan sivistystyön opiskelijat. Laskentapäivänä syyskuussa 2018 oli päivähoidossa 26 516 lasta, peruskouluissa vuosiluokilla 1-9 oli 42 530 oppilasta ja kaupungin lukioissa 8 580 opiskelijaa. Stadin ammattiopiston opiskelijamäärä oli 12 265 ja työväenopistojen asiakasmäärä oli 102 583.

Yllä mainittujen asiakkaiden määrä kasvaa merkittävästi rakentamishjelmakauden 2020–2029 aikana. Päivähoitoon tulevien lasten määrän arvioidaan ennusteen mukaan kasvavan vuodesta 2020 vuoteen 2029 mennessä kaikkiaan 2 959 lapsella, peruskoulujen oppilaiden määrän

oletetaan kasvavan 4 683 oppilaalla ja lukion opiskelijamäärän kasvu on 2030 opiskelijaa. Ennusteen luvut poikkeavat talousarvion luvuista, jossa on käytetty vuosikeskiarvoja.

Tilankäytön arviointi

Palvelujen järjestämiseen ja toimialan tilatarpeeseen vuosina 2020-2029 vaikuttavat kaupunkistartegiaan kirjatut tavoitteet. Toiminnan muutoksella, jossa koko kaupunki on oppimisen ympäristö on vaikutus tilankäytön tehostumiseen.

Vuosittaisen palveluverkkotarkastelun avulla arvioidaan ja tehostetaan toimialan tilankäyttöä. Koulun ja päiväkodin yhteishankkeissa voidaan yhteisillä keittiö-, ruokasali-, liikunta- ja hallinnon tiloilla tehostaa tilankäyttöä. Sekä ammatillisen koulutuksen reformi että opetuksen keskitäminen tulevaisuudessa Roihupellon kampukselle tulevat tehostamaan ammatillisen koulutuksen tilankäyttöä merkittävästi. Vapaa sivistystyö on keskittänyt toimintaansa toimialan tiloissa, millä saavutetaan säästöä valvonta- ja siivouskuluissa.

Uusien ja perusparannettavien oppimisympäristöjen tilamitoitusta, suunnittelua ja tilan käyttöä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä toisen asteen koulutuksessa ohjaavat ympäristökeskuksen ja opetushallituksen ohjeet ja suositukset, , varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat, digitalisaatio, ammatillisen reformin tuomat muutokset tilatarpeeseen sekä kaupunkistartegian linjaukset. Palvelutilojen suunnittelussa noudatetaan ympäristökeskuksen ohjeita, päiväkodin käsikirjaa sekä koulu- ja oppilaitosten tilasuunnitteluohjeita.

Tilankäyttöohjelman mukaan suunnitelmakaudella 2020–2029 tilankäyttö tehostuu varhaiskasvatusta lukuun ottamatta. Varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamisen, syksystä 2018 käynnistyneen viisi-vuotiaiden neljän tunnin maksuttoman varhaiskasvatuksen sekä Helsingissä kotihoidon tuen poistumisen vuoksi toimiala on varmistanut riittävät varhaiskasvatuksen palvelut lisäämällä palvelutiloja. Osallistumisaste varhaiskasvatuksessa on kuitenkin osalla alueita kasvanut arviointua vähemmän, mikä tullaan huomioimaan palveluverkkotarkastelussa.

Tarkastelun kattavuuden tarkentamiseksi tilankäyttötaulukoiden tarkastelualueita on 2018 lisätty, jolloin kaikilta alueilta ei ole käytettävissä aikaisempien vuosien vastaavia vertailulukuja.

Taulukko on laadittu toimialan maaliskuussa esittämän ehdotuksen pohjalta.

Varhaiskasvatuksen (suomen- ja ruotsinkielinen) huoneistoneliömäärän asiakasta kohden (htm²/opp.) arvioidaan kasvavan vuoden 2019 tasos-

ta 9,65 htm² tasoon 10,84 vuoteen 2024 mennessä. Perusopetuksen (suomen- ja ruotsinkielinen) tehokkuusluku tehostuu vuoden 2019 tasosta 11,86 tasoon 11,39 vuoteen 2024 mennessä. Lukioiden (suomen- ja ruotsinkielinen) tehokkuusluku tehostuu vuoden 2019 tasosta 9,33 tasoon 9,0 vuoteen 2024 mennessä ja ammatillisen opetuksen vuoden 2019 tasosta 15,59 tasoon 14,15 huoneistoneliötä opiskelijaa kohti vuoteen 2029 mennessä.

Tilankäytön tehostamisen seurauksena kiinteistöjen ilmanvaihdon ja muiden teknisten järjestelmien sekä saniteetti- ja ruokahuollon tilojen lisääntynyt tarve aiheuttaa erikokoisia perusparannus- ja korjaustarpeita, jotka toteutuessaan nostavat osaltaan toimialan vuokratukustannuksia suunnitelmakaudella 2020–2029.

Tilankäytön tehostamiseen toimialalla vaikuttaa:

Lapsi-, oppilas- ja opiskelijamäärän kasvu on lisännyt tilantarvetta. Rakennusten huonokuntoisuus ja riittämätön ilmanvaihto vaikeuttavat olemassa olevien tilojen nykyistä tehokkaampaa tilankäyttöä. Helsingissä suuri suojeltujen ja teknisesti vaikeasti muutettavien rakennusten määrä vaikeuttaa tilojen käyttöä tehokkaasti, joustavasti sekä pedagogisesti parhaalla mahdollisella tavalla.

Tilankäyttöä tehostetaan toimialalla seuraavasti:

Toimijan vuosittaisella palveluverkkotarkastelulla, toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteisillä tilaverkkotarkastelulla kartoitetaan toimialan tilantarvetta. Uusia toimintoja sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin omistamiin olemassa oleviin tiloihin. Tarpeettomista tiloista luovutaan alueilla, joissa asiakasmäärä laskee muutoin kuin tilapäisesti. Tilojen yhteiskäyttöä toimialalla ja kaupungin muiden toimijoiden kesken lisätään. Muiden toimialojen/toimijoiden toiminnan sijoittuminen koulurakennuksiin tuottaa säästöä koko kaupungin mittakaavassa. Uudet varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat sekä digitalisatio mahdollistavat tehokkaamman tilankäytön.

Rakennuskannan huonon kunnon vuoksi lisääntyviin sisäilmalähtöisiin ja muihin perusparannuksiin pyritään löytämään väistötilaketjuja olemassa olevista rakennuksista sekä järjestelemään perusparannushankkeiden ketjutusta siten, että viipalerakennuksia voidaan käyttää useiden lähemmäs sijaitsevien rakennushankkeiden väistötiloina peräkkäin.

Kasvava yläasteikäisten oppilaiden määrä näkyy myös osassa sopimuskouluja lisääntyvänä tila- ja peruskorjaustarpeena, joka tulee ratkaista oikea-aikaisesti.

Laajennettu omavalvonnan ja maksuttoman käytön mahdollisuus toimialan tiloissa lisäävät tilojen asukaskäyttöä. Lisäksi työväenopistojen ja taiteen perusopetuksen sijoittumista toimialan tiloihin lisätään ja keskitetään.

Kaupunkiympäristön talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksen 2020–2029 kommentointi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on maaliskuussa 2019 vastannut kaupunkiympäristön hallintokunnille esittämään tiedusteluun koskien investointiehdotusta vuosille 2020–2029. Toimialan esitys rakentamishjelmaksi vuosiksi 2020–2029 on laadittu yhteistyössä palvelukokonaisuuksien kanssa ja esitelty toimialan sisäilmatyöryhmälle.

Kaupunkiympäristötoimialan Rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapalvelun 6.5.2019 päivätty kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnos (liite 2) ja esitys vuokra- ja osakehankkeiden toteuttamiseksi vuosiksi 2020–2029 (liite 3) vastaa pääosin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan näkemystä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta haluaa kuitenkin kiinnittää kaupunkiympäristön toimialan huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

Kaavoituksessa on huomioitava kasvatuksen ja koulutuksen tilatarpeet, että kasvavalle asiakasmäärälle saadaan toteutettua oikea-aikaisesti tarvittavat palvelut. Palveluille tulee varata riittävät pihat tai ulkoilualueet sekä sisäliikuntamahdollisuudet, jotka toimivat myös asukaskäytössä. Kulunvalvonnan ja lukituksen kustannukset tulee myös huomioida ohjelmassa.

Lausuntoversiossa on merkittäviä hankkeita esitetty toteutettavaksi vuokra- ja osakehankkeina tai niitä ei ole sisällytetty lausunnolla olevaan rakentamishjelmaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala painottaa, että toteuttaakseen toimialalle osoitetut lakisääteiset palvelut, tulee hankkeiden toteutua toimialan esittämässä aikatauluissa. Lisäksi rahoitus- ja toteutusmuotoa valittaessa tulee huomioida toimialalle hankkeesta aiheutuva vuokravaikutus.

Erityisesti Stadin aikuis- ja ammattiopiston Myllypuron ja Roihupellon kampusten valmistuminen toimialan esittämässä aikatauluissa on tärkeää kaupunkistrategian, asianmukaisten palvelutilojen ja Vallilan kampuksen tilojen huonokuntoisuuden vuoksi.

Kottby grundskolanin toteutus toimialan esittämässä aikataulussa tulee huolehtia ruotsinkielisen palveluverkkotarkastelun etenemiseksi.

Lausuntoversion hankehintojen korottaminen 50 rakennushankkeessa aiheuttaa toimialalle merkittävän vuokrankorotuksen. Toteutuva vuokra ei saa ylittää hankepäätöksen vuokraa. Budjetointia varten tarvitaan oikean suuruinen arvio hankkeiden vuokravaikutuksista. Osa hankkeiden suunnittelua on pysäytetty kustannussyistä, mikä tulee myöhästyttämään hankkeiden valmistumista, osassa tänä vuonna valmistuvia hankkeita on enimmäishintaa korotettu rakentamisen aikana. Kaikki muutokset vuokrissa tulee ilmoittaa toimialalle oikea-aikaisesti talousarvioesityksen laatimisaikatauluun nähden.

Rakennussuojelusta johtuvat rakentamisen lisäkustannukset tulisi kuulua kiinteistön omistajalle, lisävuokravaikutukset eivät saa kuluttaa ope- tukseen varattua määrärahaa.

Toteutuakseen aikataulussa akuutit lisätila- ja väistötilatarpeet vaativat suunnittelussa ja toteutuksessa sujuvaa kaupungin sisäistä yhteistyötä.

Suunnitteluvaiheessa tulee huomioida uusien hankemuotojen henkilö- resurssien riittävyys ja oikea-aikainen päätöksenteko.

Varmistetaan kaupunkistrategiaan kirjattujen rakennushankkeiden, Myl- lypuron rakennusalan osaamiskeskittymän ja Urhea-kampuksen Mäke- länrinteen lukion laajennuksen toteutuminen aikataulussa.

Ohjelmaluonnos poikkeaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maaliskuun luon- noksesta palvelujen osalta mm. seuraavasti:

Varhaiskasvatuksen hankkeet:

Lasten päiväkoti Kalevan ja päiväkoti Kaisaniemen korvaavien tilojen hankkeita ei ole ei ole huomioitu luonnosversiossa.

Malmin lentokentän alueen koulu- päiväkotiä eikä päiväkoti Yliskylän- lahden hankkeita ole sisällytetty rakentamisohjelmaan.

Lasten päiväkoti Elkan, päiväkoti Malminkartanon, lasten päiväkoti Sompasaaren, korttelitalo Melkinlaiturin, päiväkoti Isoniityn, Merilahden peruskoulun ja päiväkodin ja päiväkoti Tahvonlahden hankkeiden aika- tauluja on myöhennetty.

Suutarila-Siltamäki-alueen tilahankkeiden toteutusmuoto on vielä avoin.

Perusopetuksen hankkeet:

Haagan peruskoulun laajennusta, Itäkeskuksen perusparannusta/uu- disrakennusta, Mellunmäen koulujen yhdistymistä, Vuoniityn koulun perusparannusta ei ole huomioitu lausuntoversiossa.

Drumsö lågstadien laajennusta eikä Kottby grundskolanin hanketta ole sisällytetty talonrakennusohjelmaan. Molemmat ovat tärkeitä hankkeita ruotsinkielisen palveluverkon kehittämisessä.

Arabian peruskoulun, Ressun peruskoulun, Vallilan ala-asteen, Munkkivuoren ala-asteen, Metsolan ala-asteen, Hietakummun ala-asteen, Laajasalon peruskoulun Koulutanhuan ja Holmanpolun toimipisteiden, Kulosaaren ala-asteen laajennustarpeita/lisätiloja eikä Vuosaaren uutta koulua, Malmin lentokentän alueen koulun hankkeita ei ole sisällytetty rakentamisohjelmaan.

Suutarila-Siltämäki-alueen tilahankkeiden toteutusmuoto on vielä avoin.

Vartiokylän ala-asteen perusparannuksen sijaan kasvatuksen ja koulutuksen toimiala esittää korvaavaa rakennusta.

Kannelmäen peruskoulun Runonlaulajantien laajennuksen on huomioitu luonnoksessa. Toimiala on pyytänyt kaupunkiympäristön toimialaa selvittämään uudisrakennuksen mahdollisuutta Kannelmäkeen.

Hermanninrannan koulun, Kalasataman korttelitalon, korttelitalo Melkinlaiturin, Merilahden peruskoulun ja päiväkodin, Myllypuron peruskoulun, Oulunkylän ala-asteen, Aleksis Kiven peruskoulun, Hoplaxskolan Lokkalantien, Kallion ala-asteen, Kruunuhaan yläasteen, Malmin peruskoulun, Maunulan ala-asteen, Mustakiven korttelitalon, Pohjois-Haagan ala-asteen, Puistolan peruskoulun Koudantien, Ressun peruskoulun, Tahvonlahden ala-asteen, Taivallahden peruskoulun ja Yhtenäiskoulun hankkeiden aikatauluja on myöhennetty.

Toimiala on huolissaan Yhtenäiskoulun aikataulun myöhentämisestä.

Lukio-, ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön hankkeet:

Työväenopiston Helsinginkadun perusparannusta ei ole huomioitu lausuntoversiossa.

Luonnontiedelukion korvaavien tilojen hankemuoto on vielä avoin.

Kallion lukion ja Kuvataidelukion aineluokkien ja Mäkelänrinteen laajennuksen hankkeiden aikatauluja on myöhennetty.

Vuokra- ja osakehankkeena toteutettavaksi ehdotettu Stadin ammattiopiston Myllypuron kampuksen toteutusmuoto on vielä avoin.

Stadin ammattiopiston Roihupellon kampus on sijoitettu sekä vuokra- ja osakehankkeisiin. Tällä hetkellä selvitetään mahdollisuutta toteuttaa hanke kaupungin investointina siten, ettei se vaikuta muiden hankkei-

den etenemiseen. Toimiala painottaa hankkeen tärkeyttä ja pitää aikataulua erittäin kiireellisenä.

Sisäilmatyöryhmän kommentit:

Sisäilmatyöryhmä on huolissaan sisäilmaongelmaisten tilojen kuntoon saamisesta riittävän nopeasti. Käynnissä oleva selvitys leikkipuistojen teknisestä kunnosta valmistuu syksyn aikana. Yksittäisistä hankkeista tulee huomioida Mäkipellontien, Suutarinkylän peruskoulun Vaskiniityn toimipisteen, Puistolanraitin molempien rakennusten sekä Snellmanin ala-asteen korjausten aikataulut. Lisäksi sopimuskoulujen perusparannustarpeet on huomioitava kaupunkitasolla.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapalvelu on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 6.5.2019 päivätystä talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaluonnoksesta vuosiksi 2020–2029 sekä ehdotuksesta vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevista uudis- ja peruskorjaushankkeista vuosiksi 2020–2022.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi

Rakentamishjelman sisällöllä on vaikutuksia terveyteen. Lisätiloilla ja korjaushankkeilla pitää varmistaa riittävät, ajanmukaiset, turvalliset ja terveelliset oppimis- ja työympäristöt toimialan tiloissa. Tilojen tulee tukea oppijoiden ja henkilökunnan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö toimialoille
- 2 Kopio TAE 2020-29_talonrakennushankkeet_lausuntoversio
- 3 Kopio Vuokra- ja osakehanke-ehdotukset vuosille 2020-2022 pääomittuna_20190506_lausuntoversioversio (2)
- 4 18.6.2019 kaskon lausuntoa varten 2019-28

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 202

Osoitteeseen Konepajankuja 1 toteutettavan suomen- ja ruotsinkielisen päiväkodin tarveselvityksen hyväksyminen

HEL 2019-005224 T 10 06 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi osoitteeseen Konepajankuja 1 toteutettavan suomen- ja ruotsinkielisen päiväkodin tarveselvityksen.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana Carola Harju.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Liitteet

1 Tarveselvitys_Fredriksberg

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pasilan Konepajan alueelle suunniteltu päiväkotijoukko sijaitsee Vallilan peruspiirissä, ja se vastaa myös Alppiharjun sekä Pasilan palvelutarpeisiin. Viimeisimmän väestöennusteen mukaan vuosina 2019–28 Alppiharjun, Pasilan ja Vallilan peruspiirien 1–6 vuotiainen lasten määrä kasvaa yhteensä noin 400 lapsella. Väestönkasvu painottuu Pasilan alueelle.

Uudisrakennukseen suunnitellaan tilat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen käyttöön noin 150 lapselle. Tiloihin toteutetaan paikkoja suomen- ja ruotsinkieliseen palvelutarpeeseen sekä korvaavat tilat daghemmet Solhällan ja Åshöjdens förskolan käyttöön. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee käyttämään tiloja joustavasti muuttuvan palvelutarpeen mukaan.

Palvelutarpeeseen saadaan tällä hankkeella noin 100 uutta paikkaa. Tulevaisuudessa Pasilan alueelle on suunniteltu päiväkotit Hertan korvaava uudisrakennus, Pohjois-Pasilan päiväkotit sekä yhteishankkeet koululle ja päiväkodille Keski-Pasilaan ja Pohjois-Pasilaan. Lisäksi Valtilaan valmistuu päiväkotitiloja Rautalammintielle. Näiden hankkeiden yhteydessä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tarkastelee palvelutarvetta.

Suunnitellut tilat Konepajankuja 1:ssä tarvitaan käyttöön 1.8.2020 mennessä. Tilojen käyttöönoton myöhästyminen aiheuttaa haittaa toiminnan järjestämiselle ja voi tuoda lisäkustannuksia toimialalle.

Tilahanke parantaa alueen palveluiden järjestämistä

Kasvatuspalvelujen tarvetta ja paikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkoti periaatteella.

Pasilan konepajan alueella ei ole alun perin kaavoitusvaiheessa varauduttu päiväkotitiloihin. Tuolloin arvioitiin, että lähiympäristön päiväkodit palvelevat uutta rakentuvaa aluetta. Vuosien kuluessa varhaiskasvatuspalveluiden käyttö on muuttunut, osallistumisaste kasvanut ja lapsiperheet ovat jääneet asumaan kantakaupunkiin. Konepajan alueella asuu paljon lapsiperheitä, joille varhaiskasvatuspalvelut tarjotaan muualta keski- ja suurpiirien alueelta.

Daghemmet Solhällan tilat on irtisanottu yksityisen vuokranantajan toimesta kesästä 2019 lukien. Tilat olisivat laajan perusparannuksen tarpeessa. Solhällan toimii väliaikaisissa väistötiloissa elokuusta 2019 keuhään 2020 asti. Åshöjdens förskola toimii tiloissa, jotka alun perin on otettu väliaikaiseen käyttöön. Näille ruotsinkielisille palveluille tarvitaan pysyvät korvaavat tilat.

Riittävät palvelutilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Uudet tilat mahdollistavat lähipalveluiden järjestämisen Konepajan alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät uudet tilat luovat hyvät edellytykset daghemmet Solhällanin ja Åshöjdens förskolan toiminnalle sekä laajemmin lähialueen palvelutarpeisiin vastaamiselle. Suomen- ja ruotsinkielisten paikkojen ja kaantuminen tarkennetaan syksyn 2019 aikana.

Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille sopiviksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien toiminnan suunnitteluun osallistetaan lapset ja perheet. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisulla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Hankkeessa toteutetaan tilat päiväkodille, jossa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa ja takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan ja ne mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen.

Päiväkoti sijoittuu vuokrahankkeena uuden toimistorakennuksen kahteen ensimmäiseen kerrokseen. Päiväkodin oman sisäänkäynnin yhteydessä on pieni aidattu piha-alue, ja viereiselle Bruno Granholmin aukiolle suunnitellaan rajattavaksi aidattu leikkialue. Lisäksi ulkoiluun hyödynnetään Konepajan puistoon rakennettavaa leikkipaikkaa. Päiväkodissa työskentelee yhteensä 30-33 työntekijää lasten määrästä ja iästä riippuen.

Uusien tilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Vuokrattavat tilat ovat laajuudeltaan 1199 htm². Kaupunkiympäristön toimialan arvioima kokonaisvuokra on 28,5 €/m²/kk eli noin 393 000 euroa/vuosi. Vuokrasopimus tehdään 15 vuodeksi. Siivouskustannusarvio on noin 25 000 euroa/vuosi.

Muuttokustannusarvio on noin 20 000 euroa ja käynnistämiskustannuksia varataan 125 000 euroa ja TVT-kustannuksiin 45 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Toimintakustannukset nousevat tulevan hankkeen myötä 1,1 milj. euroa/vuosi. Monen yksikön yhteistilat ovat kustannuksiltaan taloudellinen ratkaisu.

Aikaisemmat päätökset, osallistaminen ja muu valmistelu

Tarveselvitys on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto on käsitellyt daghemmet Solhällanin ja Åshöjden förskolan korvaavien tilojen tarveselvityksen 11.6.2019.

Alueen asukkaita tullaan tiedottamaan ja kuulemaan päiväkodille toteutettavan piha-alueen sijoittamisesta Bruno Granholmin aukiolle elokuussa 2019 järjestettävässä keskustelutilaisuudessa.

18.06.2019

Muutosta on käsitelty ruotsinkielisten päiväkotien henkilökunnan kanssa, tilasuunnitteluun henkilökuntaa osallistetaan erillisissä käyttäjäta-
paamisissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tarveselvityksestä

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 koh-
dan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta kos-
kevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Liitteet

1 Tarveselvitys_Fredriksberg

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

§ 203

Käpylän peruskoulun, osoitteisiin Väinölänkatu 7, Untamontie 2 ja Mäkelänkatu 93 toteutettavien toiminnallisten muutosten tarveselvityksen hyväksyminen

HEL 2019-006096 T 10 06 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi osoitteisiin Väinölänkatu 7, Untamontie 2 ja Mäkelänkatu 93 toteutettavien Käpylän peruskoulun toiminnallisten muutosten tarveselvityksen.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana Carola Harju.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Hanna Välihalo, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 83012
hanna.valitalo(a)hel.fi
Sirpa Juuri, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 43226
sirpa.juuri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Käpylän pk tarveselvityslomake
- 2 ALUSTAVA-Tilaohjelma Käpylä-koko tilaohjelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan selvityksen mukaan Käpylässä sijaitsevat Käpylän peruskoulun kiinteistöt Väinölänkatu 7 ja Untamontie 2, ovat laajan teknisen peruskorjauksen tarpeessa. Käpylän peruskoulu on Käpylän ja Kumpulan alueen 1–9 luokkien sekä Koskelan 5–9 luokkien lähikoulu. Peruskoulu toimii osoitteissa Mäkelänkatu 93, Väinölänkatu 7 ja Untamontie 2. Investointiohjelmassa olevien perusparannus-

hankkeiden yhteydessä Käpylän peruskoulun tilajärjestelyjä kehitetään vastaamaan nykyistä paremmin opetussuunnitelman mukaisia toiminnallisia tarpeita. Lisäksi osoitteessa Mäkelänkatu 93 tehdään tarvittaessa toiminnallisuutta parantavia muutoksia.

Tarveselvityksessä Käpylän peruskoululle toteutetaan yhteisöllisyyttä lisäävä ja kustannustehokas koko koulua palvelevat ruokahuollon tilat siten, että Mäkelänkatu 93 toimipaikan ruokahuollon tiloja laajennetaan vastaamaan ruokailijoiden määrää rakennuksen peruskorjaamattomiin käsityön opetustiloihin. Tähän päädyttiin tutkimalla vaihtoehtoisia ratkaisuja ruokalan sijoittamiseksi Käpylän peruskoulun eri rakennusten yhteyteen. Toiminnallisesti ja huollon kannalta järkevimmäksi vaihtoehdoksi osoittautui Mäkelänkatu 93 ruokalan tilojen laajentaminen. Toimipaikan nykyinen ruokala ja muut tilat on perusparannettu vuonna 2014 valmistuneessa hankkeessa. Käsityön opetustilat siirretään kokonaisuudessaan Mäkelänkatu 93 toimipaikasta Väinölänkadulle, jonne toteutetaan yhtenäinen ja esteetön kädentaitojen tilakokonaisuus. Lisäksi Väinölänkatu 7:n sijoitetaan TOI opetuksen eli vaikeimmin kehitysvammaisten oppilaiden opetustilat.

Käpylän peruskoulun rakennuksiin suunnitellaan tilat perusopetuksen käyttöön 880 oppilaalle. Oppilasmäärää ei kasvateta, Käpylän palveluverkkotarkastelun perusteella oppilasmäärää vähennetään noin 70 oppilaalla. Palveluverkkotarkastelussa on otettu huomioon Käpylän lisäksi myös Koskelan alueen kehittäminen. Tilaohjelmaa tarkennetaan jatkosuunnittelun aikana. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee käyttämään tiloja joustavasti muuttuvan palvelutarpeen mukaan.

Väinölänkatu 7 perusparannetut tilat tarvitaan käyttöön 1.8.2022 mennessä. Tilojen käyttöönoton myöhästyminen haittaa toiminnan järjestämistä ja voi aiheuttaa lisäkustannuksia toimialalle. Untamontie 2:n perusparannetut ja Mäkelänkatu 93:n toiminnalliset muutokset valmistuvat vuonna 2023.

Tilaratkaisujen tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Tilahanke parantaa alueen palvelujärjestämistä

Palvelutilojen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko alueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin.

Riittävät palvelutilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Tilat mahdollistavat lähipalveluiden tarjoamisen Käpylän alueella ja parantavat näin lasten, nuorten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät tilat luovat hyvät toimintaedellytykset Käpylän peruskoululle.

Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille ja nuorille sopiviksi, lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien ja koulujen toiminnan suunnitteluun osallistetaan lapset ja perheet. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien toteuttamisen

Yksiköiden nykyiset tilat eivät kaikilta osin vastaa varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman mukaisia toiminnallisia tavoitteita.

Hankkeessa toteutetaan tilat, joissa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa ja takaavat hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan ja ne mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen.

Tilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Perusparannettavien tilojen vuokra-alat pysyvät ennallaan ja ovat laajuudeltaan noin 7 296 htm² ja neliövuokra on 28,88 euroa/m²/kuukausi. Arvioidut vuokratulot ovat noin 2,53 miljoonaa euroa/vuosi. Hankkeessa muodostuva lisävuokra Mäkelänkatu 93:n toiminnallisista muutoksista on n. 63 960 euroa/vuosi. Edellä mainittu lisävuokra ei sisälly arviointeihin vuokrakustannuksiin. Siivouskustannusarvio on noin 66 500 euroa/vuosi.

Muuttokustannusarvio on noin 80 900 euroa ja käynnistämiskustannuksiin varataan 1,16 miljoonaa euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Monen yksikön yhteistilat ovat kustannuksiltaan taloudellinen ratkaisu.

Aikaisemmat päätökset, osallistaminen ja muu valmistelu

18.06.2019

Tarveselvitys on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä. Peruskoulu valmistelee parhaillaan pedagogista toimintasuunnitelmaa koulun toiminnan kehittämiseksi ja koulun henkilökuntaa on osallistettu säännöllisesti pidetyissä käyttäjäkokouksissa. Hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan henkilöstön, lasten ja nuorten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää palvelutiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Hanna Välihalo, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 83012
hanna.valitalo(a)hel.fi
Sirpa Juuri, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 43226
sirpa.juuri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kapytan pk tarveselvityslomake
- 2 ALUSTAVA-Tilaohjelma Kapyta-koko tilaohjelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

§ 204

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto osoitteeseen Sinivuo- konpolku 9 rakennettavan kahden päiväkodin ja koulun toimipisteen korvaavan uudisrakennuksen hankesuunnitelmasta

HEL 2019-004421 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle puoltavan lausunnon päivä-
koti Vaapukan, päiväkoti Lakan ja Roihuvuoren ala-asteen koulun Sini-
vuokonpolun toimipaikan korvaavan uudisrakennus -hankkeen
15.4.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta. Lisäksi lautakunta lausuu
hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnal-
lisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edelleen
työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneris-
tyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös va-
laistukseen tulee kiinnittää huomiota ja tilat ja pintarakenteet tulee
suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen
kustannusseurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ai-
kana. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympä-
ristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyy-
destä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnit-
telussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön, lasten
ja nuorten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Hanke on esitelty kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yh-
teistoimintahenkilöstölle 6.2.2019. Työsuojelun lausunto on otettu
huomioon suunnittelussa.

Käsittely

Asian aikana oli kuultavana Carola Harju.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Kalalahti, suunnittelija, puhelin: 040 760 2515
leena.kalalahti(a)hel.fi

18.06.2019

Antti Lehto-Raevuori, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 62842
antti.lehto-raevuori(a)hel.fi

Taina Tervonen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 83013
taina.tervonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma_lpk Vaapukka ja Roihuvuoren ala-asteen Marjanien toimipaikka_190415
- 2 Työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 15.4.2019 päivätystä, osoitteessa Sinivuokonpolku 9 sijaitsevasta uudisrakennuksen hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee päiväkotia Vaapukan, päiväkotia Lakan ja Roihuvuoren ala-asteen koulun Sinivuokonpolun toimipaikan korvaavaa uudisrakennusta.

Hankkeessa suunnitellaan toimintaa tukevat tilat, jotka edistävät varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista. Sijoittamalla kaksi päiväkotia ja koulun toimipiste samaan kokonaisuuteen mahdollistetaan toiminnalle pedagogisesti monipuolinen oppimisympäristö.

Uudisrakennus tarjoaa turvalliset ja terveelliset tilat toiminnalle

Uudisrakennuksella korvataan päiväkotia Vaapukan huonokuntoinen rakennus, jota on aikaisemmin esitetty peruskorjauskohteena. Peruskorjauksesta on luovuttu, ja rakennus korvataan laajuudeltaan nykyistä suuremmalla uudisrakennuksella.

Päiväkotia Lakan tilat Kauppakartanonttiellä tullaan purkamaan vuoden 2020 alussa. Päiväkodin toiminta siirtyy noin kahdeksi vuodeksi paviljonkipäiväkotiin Sinivuokonpolulle elokuusta 2019 lähtien toiminnan jatkuen paviljongissa uudisrakennuksen valmistumiseen asti.

Lisäksi uudisrakennus korvaa Roihuvuoren ala-asteen koulun Sinivuokonpolun toimipaikan alun perin tilapäisiksi suunnitellut tilat, jotka ovat kaupunkiympäristön toimialan mukaan elinkaarensa päässä.

Uudisrakennus mahdollistaa palveluiden lisäämisen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluverkkoa kehitetään alueella siten, että se muodostuu pedagogisesti toimivista toimintayksiköistä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen tilojen toteutus samaan yhteyteen luo edellytykset kasvatuksen ja koulutuksen pedagogisille kokeiluille, yhteistyölle ja jatkumolle. Yhteinen oppimisympäristö ja turvalliset piha-alueet voidaan toteuttaa Roihuvuoren ala-asteen koulun Sinivuokonpolun toimipaikan nykyiselle tontille.

Korvaava uudisrakennus sijaitsee Itäkeskuksen läheisyydessä, jossa se palvelee erityisesti Itäkeskuksen ja Marjaniemen sekä lähialueiden lapsia ja heidän perheitään. Uudisrakennukseen toteutetaan tilat noin 240:lle varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuvalla lapsella. Lisäksi rakennukseen suunnitellaan tilat 100 oppilaalle, jotka opiskelevat ala-asteen koulun 1.–2.-luokalla.

Päiväkotien nykyiset tilat ovat riittämättömät takaamaan lähipalvelut alueen lapsille. Hankkeen myötä paikat varhaiskasvatuksessa kasvavat 93 paikalla. Oppilaspaikkojen lisäys 16 paikalla helpottaa puolestaan Roihuvuoren ala-asteen pääkoulun tilanahtautta. Paikkojen lisäys huomioidaan alueen palveluverkkotarkastelun yhteydessä.

Strategian mukaiset ja riittävät tilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut ovat perheille arjen lähipalveluja ja hanke mahdollistaa strategian mukaiset lähipalvelut alueella. Lapsen näkökulmasta omalla asuinalueella tarjottavat palvelut mahdollistavat kaverisuhteiden muodostumisen lähellä kotia ja tutustumisen ja liikuttamisen omalla alueella. Oman asuinalueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen.

Varhaiskasvatus- ja opetustilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille sopiviksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkodin ja koulun toiminnan suunnitteluun osallistetaan lapset ja perheet.

Rakennushankkeen suunnittelussa luodaan mahdollisuudet tilojen monipuoliseen käyttöön. Tarkoituksenmukaisesti mitoitettut tilat ovat koulun sekä päiväkodin toiminnan lisäksi alueen asukkaiden käytössä ja lisäävät alueen yhteisöllisyyttä. Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Uudisrakennuksen tilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Uudisrakennuksen tilojen arvioidut vuokratulot ovat 986 146 euroa vuodessa ja 82 179 euroa kuukaudessa eli 26,13 euroa/htm² kuukaudessa. Siivouskustannusarvio on noin 98 000 euroa vuodessa. Muuttokustannusarvio on noin 47 000 euroa ja käynnistämiskustannuksia varataan 305 000 euroa ja TVT-kustannuksiin 45 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Toimintakustannukset ovat tulevan hankkeen osalta noin 2 995 000 euroa vuodessa.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi 5.3.2019 osoitteeseen Sini-vuokonpolku 9 rakennettavan päiväkotien ja koulun toimipisteen korvaavan uudisrakennuksen tarveselvityksen.

Henkilökuntaa on kuultu erillisissä käyttäjätapaamisissa.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä.

Tilojen käyttöönotto vuonna 2021

Uudisrakennuksen rakentaminen ajoittuu hankesuunnitteluvaiheen alustavan arvion mukaan ajalle 4/2020–6/2021. Pihan rakentaminen vaiheistetaan siten, että samanaikaisesti rakennuksen valmistumisen kanssa osa päiväkodin pihasta toteutetaan pihasuunnitelman mukaisesti. Kun päiväkodit ja koulu ovat siirtyneet uudisrakennukseen, tilapäiset koulurakennukset ja paviljonkipäiväkotit poistetaan tontilta ja lopuosa pihasta rakennetaan pihasuunnitelman mukaisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Kalalahti, suunnittelija, puhelin: 040 760 2515
leena.kalalahti(a)hel.fi
Antti Lehto-Raevuori, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 62842
antti.lehto-raevuori(a)hel.fi
Taina Tervonen, perusopetuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 83013
taina.tervonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankesuunnitelma_lpk Vaapukka ja Roihuvuoren ala-asteen Marjanien toimipaikka_190415
- 2 Työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 02.05.2019
§ 53

18.06.2019

Asia/40
Salassa pidettävä
Julkl 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 205
Salassa pidettävä (Julkl 24 § 1 mom 25 k.)

§ 206

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen valtuustoaloitteesta koskien liha- ja mai- totuotteidenkulutuksen puolittamista vuoteen 2025 mennessä

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ravitsemussuositukset

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset (Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus VRN 2018 ja Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus VRN 2017 ja Suomalaiset ravitsemussuositukset VRN 2014). Suositusten mukaan kouluruuan tulee kattaa 1/3 päivittäisestä ravinnon saannista ja varhaiskasvatuksessa 2/3. Tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta kestävä ruokavalio.

Lasten ja nuorten ruokapalveluissa on ravitsemuslaadun lisäksi keskeistä, että ateriat ja ruokalajit ovat vaihtelevia, syömään houkuttelevia, tunnistettavia ja mieluisia. Ruokailijoiden ohjauksella vaikutetaan mm. ruokaan liittyviin asenteisiin, valintoihin ja säännölliseen ruokailurytmiin.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ravitsemussuosituksessa suositellaan ruokajuomaksi rasvatonta maitoa ja piimää. Maito on mm. hyvä proteiinin ja D-vitamiinin lähde. Suositusten mukaisesti toimialan ruokatarjonnassa punaista lihaa on korvattu vaalealla lihalla. Ruokien tuotekehityksen yhteydessä mietitään aina yksittäisten raaka-aineiden tarkoituksenmukaista käyttöä ruokalajeissa. Suunnittelussa otetaan huomioon myös suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset.

Ruokapalveluissa tapahtunut kehitystyö

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palvelukuvauksissa määritellään ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Toimiala vastaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjänä näiden määrittelystä. Palveluntuottajat vastaavat ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta ja ruoan tarjoilusta.

Koulu- ja päiväkotiruokailussa on toteutettu viimeisen kymmenen vuoden aikana useita kasvisruokien kehittämisprojekteja mieluisten kasvisruokien ja uusien kasviproteiinien saamiseksi ruokalistalle. Palveluntuottajat ovat kehittäneet toimialan pyynnöstä uusia proteiinipitoisia raaka-aineita sisältäviä kasvispohjaisia ravitsemuksellisesti täysipainoisia ruokalajeja esimerkiksi nyhtökaurasta, härkiksestä, soija- ja kaurajuomavalmisteista. Kehitystyön tuloksena kasvisruoan suosio on kasvanut ja niitä on päätyntä suosikkiruokien joukkoon.

Kasvispääruokavaihtoehto on tarjottu liha- tai kalapääruoan rinnalla vuodesta 2007 lähtien, jolloin kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa siirryttiin ateriavaihtoehtoihin. Viikoittainen kasvisruokapäivä tuli opetuksen toimipisteisiin vuodesta 2011 ja varhaiskasvatuksen ruokalistalle 2018. Vegaaneille on tarjottu päivittäin lämmin ateriakokonnaisuus kouluissa syksystä 2003 lähtien ja varhaiskasvatuksessa kevästä 2018 lähtien.

Kouluravintoloissa syksyn 2019 ruokalistalla on lihaa sisältävää pääruokaa tarjolla 17 kertaa kuuden viikon aikana. Elokuun 2019 aloittavalle Palvelukeskus Helsingin ruokalistalle on lisätty yksi kasvisruokapäivä eli kouluissa tarjotaan ainoastaan kasvisvaihtoehtoja seitsemänä päivänä kuuden viikon aikana.

Kouluissa ruoka ja ateriavaihtoehdot lisäkkeineen ovat koululaisten vapaassa otossa. Aterioilla tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia ja hedelmiä. Lisäksi linjasto on suunniteltu niin, että salaattipöytä on linjastossa ennen pääruokaa. Salaatit tarjoillaan pääsääntöisesti komponentteina. Tarjoilutapa ja sijoittelu linjastossa ovat lisänneet kasvisten menekkiä. Ruuan vapaa otto ehkäisee myös ruokahävikin syntymistä ja mahdollistaan myös sen, että mahdollisimman moni löytää päivittäin mieluisan vaihtoehdon. Toimiulla tullaan syksystä 2019 lähtien ohjeistamaan kasvivaihtoehdon sijoittamista linjastossa ennen liharuokaa ja tällä ohjataan valitsemaan kasvisruoka liharuuan sijaan.

Liha- ja maitotuotteiden nykytilanne

Kasvisruokien suosio ja mieluisuus kasvavat uusien ja monipuolisten ruokalajien kehittämisen, uudenlaisten proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden saatavuuden ja monipuolistumisen sekä ruokailijoiden ruokailutottumusten muuttuessa.

Nykyisin kuuden viikon kiertävällä kouluruokalistalla on 30 päivän aikana kasvispääruokia 59,3 %, lihapääruokia 30,5 % ja kalapääruokia 10,2 %. Kalkkunaa tai broileria on lihapääruoista 8,5 % ja punaista lihaa 22 %, yhteensä lihapääruokia on 30,5 %. Kalapääruoka on tarjolla kerran viikossa samoin kasvispäivä.

Ateriakokonaisuuteen sisältyy kouluruokailussa pääruoan lisäksi energiasäke, salaatti, juoma ja leipä. Punaisen lihan, lihavalmisteen ja siipikarjan määrä oppilaiden tarjottimilla on suositellulla annoskoolla yhteensä 140 g viikossa eli 7,4 % ruokamäärästä, kun ei huomioida ruokajuomaa. Laskelmaa tehtäessä on oletettu, että ruokailija valitsee aina liha vaihtoehdon, kun se on mahdollista, eikä esimerkiksi pinaattiohukaisia lihakeiton sijaan. Päivää kohden lihan määrä on kouluruokailussa laskennallisesti alle 30 grammaa ruokailijaa kohden.

Tällä hetkellä rasvaton D-vitamiinoinen maito on juomavaihtoehtona tarjolla päivittäin. Ravitsemussuositusten mukaisesti maito kuuluu ateriakokonaisuuteen ja sillä on olennainen osa lapsen päivittäiseen ravinnon saantiin.

Lihan ja maidon kulutuksen puolittamisen haasteet

Koululaisten hyvinvoinnin ja jaksamisen takia on olennaista, että oppilaat saadaan ruokailemaan koulussa, ruokailukokemus on mieluista ja otettu ruoka tulee syödyksi. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) kouluterveyskyselystä vuodelta 2017 ilmenee, että jopa 42 % helsinkiläisistä 8. ja 9. luokkalaisista jättää kouluruoan väliin yhden tai useamman kerran viikossa. Lisäksi hävikin vähentämiseksi ruoan pitää olla houkuttelevaa ja maistuvaa. Kasvisruokiin, niiden määrään lisääntymiseen ja uusien kasvisruokatuotteiden makuun tottuminen vie aikaa. On tärkeää toteuttaa kasvisruokapäiviin lisäykset harkiten ja varmistaa kouluruuan houkuttelevuus myös jatkossa. Kasvis ja kalaruokien lisäämisessä on huomioitava niiden sijoittelu ruokalistaviikoille. Maanantaisin ja perjantaisin ruokalistalla pidetään lapsille suosittuja ruokalajeja, koska toimialalla on sille tunnistettu tarve. Kala- ja kasvisruuat eivät ole oppilaille suunnattujen asiakaskyselyjen mukaan näihin päiviin nähden tarpeeksi mieluisia.

Tällä hetkellä korvaavat proteiinin lähteet ovat vielä lihaa ja maitotuotteita kalliimpia. Tuotteiden saatavuus ja niiden kustannukset vaikeuttavat siirtymistä näihin tuotteisiin.

Ruokalistoilta tulisi lisätä etupäässä kotimaista luonnon kalaa viljellyn tai ulkomaisen kalan sijaan, jolla voidaan vaikuttaa ympäristövaikutusten pienentymiseen. Kalatuotteiden lisäämistä vaikeuttaa tuoteryhmän koko ajan kohonneet hinnat. Luonnonvarakeskuksen tilaston mukaan kalan tuottajahinnat ovat nousseet noin 5 % vuodesta 2016 vuoteen 2017.

Maitoa korvaavissa kasvijuomissa ravintosisältö ei vastaa täysin maitotuotteita. Kriittisiä ravintoaineita ovat erityisesti proteiinit (laatu ja määrä), jodi, B2-vitamiini, B12-vitamiini, D-vitamiini ja kalsium. Maito sisältää proteiinia 3,5 g/dl, soijajuoma 2 g/dl ja vastaavasti kaurajuoma 1

g/dl. Ravinnon saannin osalta ei ole tarkoituksen mukaista korvata maidon juontia kasvijuomilla. Kasvijuomat täydentävät jo nyt vegaani-ruokavaliota noudattavien ateriakokonaisuutta.

Kasvijuomat ovat kalliimpia kuin maito. EU:n koulumaitotukea myönnetään tällä hetkellä ainoastaan rasvattomalle maidolle ja piimälle. Jos kasvisjuomat halutaan vapaasti valittavien juomien joukkoon, niiden hyväksyttävyyttä, menekkiä ja kustannusvaikutuksia voidaan pilotoida ensin esimerkiksi lukiossa.

Toimialan ruokapalvelutuottajat ovat sitoutuneet palvelukuvauksessa määritettyyn laatuun myös liha- ja maitotuotteissa. Sopimuskauden aikana ei ole mahdollista edellyttää palvelutuottajalta isoja muutoksia raaka-aineisiin, jos niillä on kustannusvaikutuksia. Lisäksi mahdollisten sopimusmuutoksien toteutuksissa tulee huomioida lasten ja oppilaiden tasavertaisuus.

Luonnonvarakeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tutkimuksen (Ruokaminimi) mukaan ravitsemussuositukset täyttävällä ruokavaliomuutoksella voidaan saavuttaa kokonaisuudessaan noin 40 prosenttia pienemmät ilmastovaikutukset ruoankulutuksessa. Muutos vaatii kuitenkin julkista ohjausta ja selkeät strategiset tavoitteet. Toteutus edellyttää myös elintarvike- ja maatalousalalla merkittäviä investointeja kasvintuotannon ja -jalostuksen lisäämiseksi sekä uusien tuotteiden kehittämistä.

Johtopäätökset

Maito- ja lihatuotteiden käyttö varhaiskasvatukseen ja oppilaitoksen ruokapalveluissa on jo matalalla tasolla. Maito- ja lihatuotteiden vähentäminen ja korvaaminen ruokalistoilla muilla raaka-aineilla on jossain määrin mahdollista ja siihen pyritään ruokapalveluja kehitettäessä voimassa olevat ravintosuositukset huomioiden. Juodun maidon kulutuksen puolittamista ei voida ravitsemussuositukset huomioiden toteuttaa. Kasvijuomat voidaan tuoda yhdeksi juomavaihtoehdoksi niille, jotka eivät valitse maitoa ateriaansa.

Nykyinen lihan kulutustaso huomioiden lihatuotteiden puolittaminen varhaiskasvatukseen, koulujen ja oppilaitosten ruokapalveluissa on haasteellista vuoteen 2025 mennessä. Lihatuotteista voidaan toimialan ruokapalveluissa ohjata käyttämään ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja. Esimerkiksi joka toiselta ruokalistaviikolta voidaan korvata punaista lihaa sisältävä ruoka siipikarja- tai kotimaisella järvikalaruulla. Kouluruokailuun tullaan lisäämään syksystä 2019 seitsemäs kasvisruokapäivä kuuden viikon jaksolle. Saatua palautetta seurataan vähintään yhden lukukauden, jotta saadaan tietoa lisäyksen vaikutuksista.

Liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittaminen vuoteen 2025 mennessä edellyttää myös elintarvike- ja maatalousalalta mittavia muutoksia, jotta korvaavia ravintosuositukset täyttäviä kasvisraaka-aineita on nykyistä laajemmin saatavilla.

Käsittely

Palautusehdotus:

Fatim Diarra: Palautamme tämän valmisteluun sillä, vastauksessa ei ole riittäviä arvioita siitä, miten puolittaminen vaikuttaisi esimerkiksi ruokailun hintaan. Vastauksessa ei myöskään tarkastella riittävästi sopimusten aikataulua ja näin olleen emme voi tehdä päätöksiä riittämättömän tiedon varassa. Kaupunginvaltuusto peräänkuulutti vastausta tarkempaa valmistelua. Tällaista tarkempaa valmistelua valtuusto vähintään peräänkuulutti.

Kannattaja: Petra Malin

Vastaehdotus:

Fatim Diarra: Poistetaan "Itse lihan määrää olemassa olevissa liharuuissa ei voida merkittävästi vähentää ilman että ruuan laatu kärsii".

Lihan määrän rinnastaminen laatuun ei ole perusteltua.

Kannattaja: Petra Malin

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautamme tämän valmisteluun sillä, vastauksessa ei ole riittäviä arvioita siitä, miten puolittaminen vaikuttaisi esimerkiksi ruokailun hintaan. Vastauksessa ei myöskään tarkastella riittävästi sopimusten aikataulua ja näin olleen emme voi tehdä päätöksiä riittämättömän tiedon varassa. Kaupunginvaltuusto peräänkuulutti vastausta tarkempaa valmistelua. Tällaista tarkempaa valmistelua valtuusto vähintään peräänkuulutti.

Jaa-äännet: 5

Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Pia Kopra, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 4

Fatim Diarra, Vesa Korkkula, Petra Malin, Ozan Yanar

Tyhjä: 2

Tarik Ahsanullah, Abdirahim Husu Hussein

Poissa: 2
Ville Jalovaara, Emma Kari

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Poistetaan "Itse lihan määrää olemassa olevissa liharuuissa ei voida merkittävästi vähentää ilman että ruuan laatu kärsii". Lihan määrän rinnastaminen laatuun ei ole perusteltua.

Jaa-äännet: 5
Tarik Ahsanullah, Ville Jalovaara, Pia Kopra, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 6
Ted Apter, Fatim Diarra, Abdirahim Husu Hussein, Vesa Korkkula, Petra Malin, Ozan Yanar

Tyhjä: 1
Martina Harms-Aalto

Poissa: 1
Emma Kari

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Fatim Diarran vastaehdotuksen äänin 6-5. Tyhjää äänesti 1. Poissa 1.

Fatim Diarra jätti eriävän mielipiteen seuraavin perusteluin: Jätän eriävän mielipiteen, sillä vastaus ei ollut riittävä ja sen perusteet oltiin arvoitu riittämättömästi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi
Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi
Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22589
katja.peranen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ravitsemussuositukset

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset (Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus VRN 2018 ja Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus VRN 2017 ja Suomalaiset ravitsemussuositukset VRN 2014). Suositusten mukaan kouluruuan tulee kattaa 1/3 päivittäisestä ravinnon saannista ja varhaiskasvatuksessa 2/3. Tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta kestävä ruokavalio.

Lasten ja nuorten ruokapalveluissa on ravitsemuslaadun lisäksi keskeistä, että ateriat ja ruokalajit ovat vaihtelevia, syömään houkuttelevia, tunnistettavia ja mieluisia. Ruokailijoiden ohjauksella vaikutetaan mm. ruokaan liittyviin asenteisiin, valintoihin ja säännölliseen ruokailurytmiin.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ravitsemussuosituksessa suositellaan ruokajuomaksi rasvatonta maitoa ja piimää. Maito on mm. hyvä proteiinin ja D-vitamiinin lähde. Suositusten mukaisesti toimialan ruokatarjonnassa punaista lihaa on korvattu vaalealla lihalla. Ruokien tuotekehityksen yhteydessä mietitään aina yksittäisten raaka-aineiden tarkoituksenmukaista käyttöä ruokalajeissa. Suunnittelussa otetaan huomioon myös suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset.

Ruokapalveluissa tapahtunut kehitystyö

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palveluvauksissa määritellään ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Toimiala vastaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjänä näiden määrittelystä. Palveluntuottajat vastaavat ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta ja ruoan tarjoilusta.

Koulu- ja päiväkotiruokailussa on toteutettu viimeisen kymmenen vuoden aikana useita kasvisruokien kehittämisprojekteja mieluisten kasvisruokien ja uusien kasviproteiinien saamiseksi ruokalistalle. Palveluntuottajat ovat kehittäneet toimialan pyynnöstä uusia proteiinipitoisia raaka-aineita sisältäviä kasvispohjaisia ravitsemuksellisesti täysipainoisia ruokalajeja esimerkiksi nyhtökaurasta, härkiksestä, soija- ja kaurajuomavalmisteista. Kehitystyön tuloksena kasvisruoan suosio on kasvanut ja niitä on päätynyt suosikkiruokien joukkoon.

Kasvispääruokavaihtoehto on tarjottu liha- tai kalapääruoan rinnalla vuodesta 2007 lähtien, jolloin kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa siirryttiin ateriavaihtoehtoihin. Viikoittainen kasvisruokapäivä tuli opetuksen toimipisteisiin vuodesta 2011 ja varhaiskasvatuksen ruokalistalle 2018. Vegaaneille on tarjottu päivittäin lämmin ateriakokonaisuus kouluissa syksystä 2003 lähtien ja varhaiskasvatuksessa kevästä 2018 lähtien.

Kouluravintoloissa syksyn 2019 ruokalistalla on lihaa sisältävää pääruokaa tarjolla 17 kertaa kuuden viikon aikana. Elokuun 2019 aloittavalle Palvelukeskus Helsingin ruokalistalle on lisätty yksi kasvisruokapäivä eli kouluissa tarjotaan ainoastaan kasvisvaihtoehtoja seitsemänä päivänä kuuden viikon aikana.

Kouluissa ruoka ja ateriavaihtoehdot lisäkkeineen ovat koululaisten vapaassa otossa. Aterioilla tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia ja hedelmiä. Lisäksi linjasto on suunniteltu niin, että salaattipöytä on linjastossa ennen pääruokaa. Salaatit tarjoillaan pääsääntöisesti komponentteina. Tarjoilutapa ja sijoittelu linjastossa ovat lisänneet kasvisten menekkiä. Ruuan vapaa otto ehkäisee myös ruokahävikin syntymistä ja mahdollistaan myös sen, että mahdollisimman moni löytää päivittäin mieluisan vaihtoehdon. Toimialalla tullaan syksystä 2019 lähtien ohjeistamaan kasvivaihtoehdon sijoittamista linjastossa ennen liharuokaa ja tällä ohjataan valitsemaan kasvi-ruoka liharuuan sijaan.

Liha- ja maitotuotteiden nykytilanne

Kasvisruokien suosio ja mieluisuus kasvavat uusien ja monipuolisten ruokalajien kehittämisen, uudenlaisten proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden saatavuuden ja monipuolistumisen sekä ruokailijoiden ruokailutottumusten muuttuessa.

Nykyisin kuuden viikon kiertävällä kouluruokalistalla on 30 päivän aikana kasvispääruokia 59,3 %, lihapääruokia 30,5 % ja kalapääruokia 10,2 %. Kalkkunaa tai broileria on lihapääruoista 8,5 % ja punaista lihaa 22 %, yhteensä lihapääruokia on 30,5 %. Kalapääruoka on tarjolla kerran viikossa samoin kasvispäivä.

Ateriakokonaisuuteen sisältyy kouluruokailussa pääruoan lisäksi energiasäke, salaatti, juoma ja leipä. Punaisen lihan, lihavalmisteen ja siipikarjan määrä oppilaiden tarjottimilla on suositellulla annoskoolla yhteensä 140 g viikossa eli 7,4 % ruokamäärästä, kun ei huomioida ruokajuomaa. Laskelmaa tehtäessä on oletettu, että ruokailija valitsee aina liha vaihtoehdon, kun se on mahdollista, eikä esimerkiksi pinaattiohkaisia lihakeiton sijaan. Päivää kohden lihan määrä on kouluruokailussa laskennallisesti alle 30 grammaa ruokailijaa kohden.

Tällä hetkellä rasvaton D-vitamiinoinen maito on juomavaihtoehtona tarjolla päivittäin. Ravitsemussuositusten mukaisesti maito kuuluu aterialkokonaisuuteen ja sillä on olennainen osa lapsen päivittäiseen ravinnon saantiin.

Lihan ja maidon kulutuksen puolittamisen haasteet

Koululaisten hyvinvoinnin ja jaksamisen takia on olennaista, että oppilaat saadaan ruokailemaan koulussa, ruokailukokemus on mieluisa ja otettu ruoka tulee syödyksi. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) kouluterveyskyselystä vuodelta 2017 ilmenee, että jopa 42 % helsinkiläisistä 8. ja 9. luokkalaisista jättää kouluruoan väliin yhden tai useamman kerran viikossa. Lisäksi hävikin vähentämiseksi ruoan pitää olla houkuttelevaa ja maistuvaa. Kasvisruokiin, niiden määrään lisääntymiseen ja uusien kasvisruokatuotteiden makuun tottuminen vie aikaa. On tärkeää toteuttaa kasvisruokapäiviin lisäykset harkiten ja varmistaa kouluruoan houkuttelevuus myös jatkossa. Kasvis ja kalaruokien lisäämisessä on huomioitava niiden sijoittelu ruokalistaviikoille. Maanantaisin ja perjantaisin ruokalistalla pidetään lapsille suosittuja ruokalajeja, koska toimialalla on sille tunnistettu tarve. Kala- ja kasvisruuat eivät ole oppilaille suunnattujen asiakaskyselyjen mukaan näihin päiviin nähden tarpeeksi mieluisia.

Tällä hetkellä korvaavat proteiinin lähteet ovat vielä lihaa ja maitotuotteita kalliimpia. Tuotteiden saatavuus ja niiden kustannukset vaikeuttavat siirtymistä näihin tuotteisiin.

Ruokalistoilta tulisi lisätä etupäässä kotimaista luonnon kalaa viljellyn tai ulkomaisen kalan sijaan, jolla voidaan vaikuttaa ympäristövaikutusten pienentymiseen. Kalatuotteiden lisäämistä vaikeuttaa tuoteryhmän koko ajan kohonneet hinnat. Luonnonvarakeskuksen tilaston mukaan kalan tuottajahinnat ovat nousseet noin 5 % vuodesta 2016 vuoteen 2017.

Maitoa korvaavissa kasvijuomissa ravintosisältö ei vastaa täysin maitotuotteita. Kriittisiä ravintoaineita ovat erityisesti proteiinit (laatu ja määrä), jodi, B2-vitamiini, B12-vitamiini, D-vitamiini ja kalsium. Maito sisältää proteiinia 3,5 g/dl, soijajuoma 2 g/dl ja vastaavasti kaurajuoma 1 g/dl. Ravinnon saannin osalta ei ole tarkoituksen mukaista korvata maidon juontia kasvijuomilla. Kasvijuomat täydentävät jo nyt vegaaniruokavaliota noudattavien aterialkokonaisuutta.

Kasvijuomat ovat kalliimpia kuin maito. EU:n koulumaitotukea myönnetään tällä hetkellä ainoastaan rasvattomalle maidolle ja piimälle. Jos kasvisjuomat halutaan vapaasti valittavien juomien joukkoon, niiden hyväksyttävyyttä, menekkiä ja kustannusvaikutuksia voidaan pilotoida ensin esimerkiksi lukiossa.

Toimialan ruokapalvelutuottajat ovat sitoutuneet palvelukuvauksessa määritettyyn laatuun myös liha- ja maitotuotteissa. Sopimuskauden aikana ei ole mahdollista edellyttää palvelutuottajalta isoja muutoksia raaka-aineisiin, jos niillä on kustannusvaikutuksia. Lisäksi mahdollisten sopimusmuutoksien toteutuksissa tulee huomioida lasten ja oppilaiden tasavertaisuus.

Luonnonvarakeskuksen ja Suomen ympäristökeskuksen tutkimuksen (Ruokaminimi) mukaan ravitsemussuositukset täyttävällä ruokavaliomuutoksella voidaan saavuttaa kokonaisuudessaan noin 40 prosenttia pienemmät ilmastovaikutukset ruoankulutuksessa. Muutos vaatii kuitenkin julkista ohjausta ja selkeät strategiset tavoitteet. Toteutus edellyttää myös elintarvike- ja maatalousalalla merkittäviä investointeja kasvintuotannon ja -jalostuksen lisäämiseksi sekä uusien tuotteiden kehittämistä.

Johtopäätökset

Maito- ja lihatuotteiden käyttö varhaiskasvatuksen ja oppilaitoksen ruokapalveluissa on jo matalalla tasolla. Maito- ja lihatuotteiden vähentäminen ja korvaaminen ruokalistoilla muilla raaka-aineilla on jossain määrin mahdollista ja siihen pyritään ruokapalveluja kehitettäessä voimassa olevat ravintosuositukset huomioiden. Juodun maidon kulutuksen puolittamista ei voida ravitsemussuositukset huomioiden toteuttaa. Kasvijuomat voidaan tuoda yhdeksi juomavaihtoehdoksi niille, jotka eivät valitse maitoa ateriansa.

Nykyinen lihan kulutustaso huomioiden lihatuotteiden puolittaminen varhaiskasvatuksen, koulujen ja oppilaitosten ruokapalveluissa on haasteellista vuoteen 2025 mennessä. Itse lihan määrää olemassa olevissa liharuuissa ei voida merkittävästi vähentää ilman että ruuan laatu kärsii. Lihatuotteista voidaan toimialan ruokapalveluissa ohjata käyttämään ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja. Esimerkiksi joka toiselta ruokalistaviikolta voidaan korvata punaista lihaa sisältävä ruoka siipikarja- tai kotimaisella järvikalaruulla. Kouluruokailuun tullaan lisäämään syksystä 2019 seitsemäs kasvisruokapäivä kuuden viikon jaksolle. Saatua palautetta seurataan vähintään yhden lukukauden, jotta saadaan tietoa lisäyksen vaikutuksista.

Liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittaminen vuoteen 2025 mennessä edellyttää myös elintarvike- ja maatalousalalta mittavia muutoksia, jotta korvaavia ravintosuositukset täyttäviä kasvisraaka-aineita on nykyistä laajemmin saatavilla.

Esittelijän perustelut

18.06.2019

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Atte Harjanteen ja 22 muun valtuutetun valtuustoa-aloitteesta liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä. Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi 12.3.2019 § 43 siten, että aloitteessa esitetyn suunnitelman valmistelu aloitetaan osana päästövähennysohjelman toteuttamista, tavoitteeksi asetetaan 50 prosentin vähennys vuoteen 2025 mennessä ja suunnittelussa huomioidaan eri toimialojen erilaiset mahdollisuudet vähentää liha- ja maitotuotteiden kulutusta. Aloitteesta on pyydetty kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto 31.5.2019 mennessä. Lausunto on pyydetty myös sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä Palvelukeskus Helsinki -liikelaitokselta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi
Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi
Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22589
katja.peranen(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Valtuustoaloite, Harjanne

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 28.05.2019 § 171

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

28.05.2019 Pöydälle

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

18.06.2019

30.10.2018 Ehdotuksen mukaan

23.08.2018 Ehdotuksen mukaan

13.02.2019 Palautettiin

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi

Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi

Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22589
katja.peranen(a)hel.fi

§ 207

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Fatim Diarran valtuustoaloitteesta maahanmuuttajavan- hempien kotoutumiskoulutuksen nopeuttamisesta yhteistyössä koulujen kanssa

HEL 2019-002604 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Maahanmuuttajavanhempien kotouttaminen ja kotouttamista tukeva toiminta ovat Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 mukaista toimintaa. Kaupunkistrategian mukaisesti helsinkiläiset ovat osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaavissa töissä, ja kaupungin työllisyyttä edistäviä palveluita suunnataan erityisesti niihin ryhmiin, joissa osallistuminen työmarkkinoille on vähäisintä. Lisäksi lähtömaiden tutkintojen tunnistaminen ja tunnustaminen tulee olla joustavaa ja maahanmuuttajien osaamisen olla mahdollisimman hyvin työmarkkinoiden käytössä. Yrittäjyyttä tuetaan yhtenä vaihtoehtona työllistymiseen. Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kehittämissuunnitelma 2017–2021 toteuttaa näiden tavoitteiden mukaista toimintaa.

Tällä hetkellä Helsingin kaupunki järjestää useita koulutuspalveluita maahanmuuttajataustaisten vanhempien kotoutumisen edistämiseksi. Stadin ammattiopisto järjestää maahanmuuttajataustaisille kotona lapsia hoitaville vanhemmille suunnattua kotouttamista tukevaa kielikoulutusta (Kotiva) ja urasuunnittelua 12 leikkipuistossa sekä muussa kaupungin toimipisteessä. Kursseja on 12 vuodessa. Yhden kurssin tuntimäärä on 160–170 tuntia. Kotiva-koulutuksen oppituntien aikana varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen leikkipuistotoiminta järjestää opiskelijoiden kotihoidossa oleville lapsille leikkipuistoissa ohjattua toimintaa. Koulutuksen tavoitteena on suomen / ruotsin kielen tavoitteellinen opiskelu sekä ohjautuminen jatko-opiskeluun. Kaikille opiskelijoille tehdään jatkosuunnitelma. Suuri osa vanhemmista ohjautuu kurssin jälkeen eteenpäin ammatilliseen koulutukseen tai kotoutumista tukevaan kielikoulutukseen. Koulutukseen osallistuu vuosittain 150 pienten lasten vanhempaa. Koulutusta järjestetään myös ruotsin kielellä.

Tämän toiminnan ohessa toimivat omakieliset vertaisryhmät, joissa pienten lasten vanhemmat saavat omalla äidinkielellään kotoutumista, kouluttautumista ja työllistymistä tukevia tietoja ja taitoja kuten digitaitoja sekä henkilökohtaista ura- ja palveluohjausta. Ryhmien ajaksi vanhempien lapsille järjestetään lastenhoito. Yli puolet vertaisryhmien osal-

listujista ohjautuu kotoa eteenpäin kohti opintoja ja työelämää. Kaupungin 18 leikkipuistossa toimii lisäksi Kotoklubi Kaneli, jossa opitaan arkielämän suomen kieltä toiminnallisesti yhdessä lasten ja vanhempien kanssa.

Kaupungin suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa toimii ja monikielisiä ohjaajia. Syksyllä 2019 heitä aloittaa lisää siten, että elokuusta alkaen toimii yhteensä 18 monikielistä ohjaajaa. Heidän tehtävänä on osaltaan kehittää kodin ja koulun yhteistyötä maahanmuuttajataustaisten perheiden kanssa.

Osana Stadin ammattiopistoa toimii Stadin osaamiskeskus, joka yhdistää kotoutumista tukevat uraohjauksen, koulutuksen, työllistymisen ja kuntouttavia elementtejä sisältävän koulutuksen palvelut helsinkiläisille aikuisille maahanmuuttajille, jotka tulevat palveluun työ- ja elinkeinopalveluiden tai kaupungin sosiaali- ja terveystoimen ohjaamana. Stadin osaamiskeskus tarjoaa asiakkailleen osaamiskartoituksen, jonka pohjalta asiakas ohjataan eteenpäin tarkoituksenmukaisiin palveluihin. Osaamiskeskuksen toiminta toteutetaan yhteistyössä kaupungin sosiaali- ja terveystoimen, kaupunginkanslian sekä Uudenmaan työ- ja elinkeinopalveluiden kanssa.

Sekä suomen- että ruotsinkielinen työväenopisto järjestävät lukutaitokoulutusta. Kurssit ovat opiskelijoille maksuttomia. Opetus on toiminnallista suomen / ruotsin kielen opetusta, johon yhdistyy myös taito- ja taideaineita. Suomenkielisessä työväenopistossa paikkoja on 60 opiskelijalle. Ruotsinkielisessä työväenopistossa on ollut viisi opiskelijaa.

Vantaalla toimivassa Opetushallituksen rahoittamassa Vanhemmat mukaan kouluun -projektissa vanhemmat opiskelevat ammattiopistossa kotouttavia opintoja sekä perusopetuksen luokassa oppilaiden kanssa suomen kieltä ja matematiikkaa. Tämän opintokokonaisuuden jatkoksi opiskelijoille räätälöidään ura- ja opiskelupolku. Vastaava toiminta täydentäisi olemassa olevia kaupungin kotouttavia palveluita siten, että koulun tiloihin tuotaisiin koululaisten vanhempien opiskelutoimintaa osana kodin ja koulun yhteistyötä.

Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee toiminnan tärkeänä ja esittää, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala selvittää lukuvuoden 2019–2020 aikana mahdollisuutta kehittää vastaavaan toimintaan Helsingin toimintamalli. Selvityksen osana tehdään toiminnan kustannusarvio ja esitys siitä, miten toiminta rahoitettaisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Riikka Merimaa-Jovanovic, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt 19.6.2019 mennessä kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa Fatim Diarran ym. valtuustoaloitteesta. Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki selvittää mahdollisuutta lähteä mukaan Vantaalla toimivaan maahanmuuttajavanhempien kotoutumiskoulutusta edistävään hankkeeseen tai selvittää mahdollisuutta toteuttaa vastaavaa toimintaa itse.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Riikka Merimaa-Jovanovic, erityissuunnittelija, puhelin: 310 64636
riikka.merimaa-jovanovic(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Valtuutetun aloite 27022019 Diarra Fatim, Maahanmuuttajavanhempien kotoutumiskoulutuksen nopeuttaminen yhteistyössä koulujen kanssa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 208

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Terhi Peltokorven toivomusponnosta kotihoidon tuen kuntalisän rajaamisen vaikutuksia ja vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamisesta

HEL 2018-012666 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Kotihoidon tuen kuntalisä yli kaksivuotialta päättyi 1.5.2019 kaupunginvaltuuston 28.11.2018 ja kasvatus- ja koulutuslautakunnan 18.12.2018 päätösten mukaisesti. Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2019 kaupunginvaltuusto edellyttää, että seurataan laajasti kotihoidon tuen kuntalisän rajaamisen vaikutuksia ja selvitetään vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamista pitkään kotona olleille vanhemmille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä selvittää kotihoidontuen kuntalisän rajaamisen vaikutuksia. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tehdään selvitys hakijoiden määrän, hakijoiden ikärakenteen ja alueellisen hakijamäärän suhteesta väestöön. Kuntalisän poiston vaikutukset yli kaksivuotialta näkyvät vasta syksyllä 2019.

Vertailu tehdään edellisiin vuosiin elo-syyskuussa aloittavien lasten iän ja asuinalueen mukaan. Elokuussa aloittavien lasten määrä on vuoden korkein. Lisäksi seurataan kotihoidontuen saajien määrää ikäryhmittäin ja alueellisesti.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto puolestaan selvittää vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamista pitkään kotona olleille vanhemmille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsittelee selvitystä marraskuussa 2019 ja se tuodaan kaupunginhallituksen tietoon keväällä 2020. Selvitys tehdään yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston kanssa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pirjo Pekkala, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 56404
pirjo.pekkala(a)hel.fi

Eeva-Liisa Tiihonen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58499
eeva.tiihonen(a)hel.fi

18.06.2019

Elina Paula Niemelä, suunnittelija, puhelin: 310 42297
elina.paula.niemela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 20.6.2019 mennessä valtuutettu Terhi Peltokorven seuraavasta toivomusponnosta: Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2019 kaupunginvaltuusto edellyttää, että seurataan laajasti kotihoidon tuen kuntalisän rajaamisen vaikutuksia ja selvitetään vapaaehtoisten työllistymistä edistävien toimien kohdistamista pitkään kotona olleille vanhemmille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pirjo Pekkala, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 56404
pirjo.pekkala(a)hel.fi
Eeva-Liisa Tiihonen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 58499
eeva.tiihonen(a)hel.fi
Elina Paula Niemelä, suunnittelija, puhelin: 310 42297
elina.paula.niemela(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Peltokorven ponsi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 209

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Nygårdin toivomusponnosta kompostoinnin kokei- lusta kouluissa ja päiväkodeissa ja sen lisäämisestä opetussuunni- telmiin

HEL 2019-000812 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuksenlautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kannatettavana kompostoinnin lisäämistä osaksi päiväkotien ja koulujen opetussuunnitelmaa Helsingissä.

Mia Nygårdin valtuustoaloite (25.4.2018) kiertotalous- ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä on ollut kasvatus- ja koulutuslautakunnassa käsiteltävänä 14.8.2018. Kasvatus- ja koulutuslautakunta piti tärkeänä kiertotalouden ja ilmastotietoisuuden vahvistamisen Helsingissä.

Kaupunginhallitus on 10.12.2018 hyväksynyt Hiilineutraali Helsinki 2035 toimenpideohjelman, jossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle on määritelty mm. ilmastomuutoksen hillintätoimien ja kiertotalouden osaamisen vahvistamisen opetussuunnitelmissa ja yleensä koulutyössä, sekä ympäristökasvatuksen lisääminen varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Lisäksi kaikille toimialoille on määritelty, että kaikkien erilliskerättävien jätteiden tehokas syntypaikkalajittelu olisi mahdollistettava kaikissa kaupunkiorganisaation toimitiloissa. Kestävään elämäntapaan ohjaavat periaatteet sisältyvät eri koulutusasteiden opetussuunnitelmiin.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on jo pitkään eri päiväkodeissa ja peruskouluissa toteutettu ns. matokomposteja osana opetusta. Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus Oy järjestää lierokompostointiin liittyvää koulutusta, sekä lahjoittaa kouluille ja päiväkodeille matoja. Lierokomposti on helppo tapa opettaa biojätteenkäsittelyä ja havainnollistaa biojätteen maatumista päiväkodeissa ja kouluissa. Lisäksi muutamalla koululla on oma puutarhapalsta viljelyn opettamiseen esim. Helsingin työväenopiston opistolaisyhdistyksen ylläpitämällä puutarhapalsta-alueella Vuosaaren Uutelassa. Opistolaisyhdistyksen palstatoimikunnan määräyksenä on, että palstalla syntyvä kasvijäte on joko vietävä pois tai kompostoitava omalla palstalla kompostilaatikkoon tai -kehikkoon. Näin ne oppilaat, jotka käyvät palstalla opettelevat myös kompostointia.

Lisäksi useista kouluista oppilaat ja opettajat ovat tehneet vierailuja Espoon Ämmässuon biojätteen käsittelylaitokselle, missä voidaan tutustua kompostointiin.

Mikäli kompostointia halutaan matokompostoinnin ja palstaviljelykompostoinnin lisäksi kokeilla päiväkotien ja koulujen tontilla ulkotiloissa, on siinä otettava seuraavat asetukset ja määräykset huomioon: jätelaki (2011/646), terveydensuojeluasetus (1280/1994), valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) ja valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012).

Jätelain mukaan ensisijaisesti on vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteestä ja jätehuollosta ei saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätehuollon periaatteena on, että käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja noudatetaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä.

Asetuksien tavoitteena on ehkäistä ja vähentää biojätteen tai orgaanisen aineen varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan. Kompostijätteen varastoinnista ei saa aiheutua vesistön pilaantumista tai sen vaaraa. Kompostorin rakenteellisessa vaatimuksessa on huomioitava, että varastoinnin on oltava vesitiivis. Lisäksi talousjätteiden kompostointi on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu hajua tai terveyshaittoja. Kompostointi on tehtävä ja sijoitettava siten, että eläinten pääsy kompostiin estyy. Koulujen ja päiväkotien kesälomien aikana tapahtuvan kompostoinnin osalta tulee määrittellä kenen vastuulla kompostin huolehtiminen on, kun koulujen ja päiväkotien henkilökunta, sekä oppilaat ja lapset ovat lomalla.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee antaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle jätteiden käsittelyn valvomisesta ja kompostointiin liittyvän nitraattidirektiivin edellyttämien raporttien laatimiseksi tarpeelliset tiedot sekä tiedot asetuksen mahdollisesta rikkomisesta. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ohjaa toimialallaan jätteestä aiheutuvien terveyshaittojen ehkäisyä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa, että kompostointia kokeillaan muutamassa päiväkodissa ja koulussa ja kokeilussa katsotaan edellytykset sen laajentamiselle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ilona Taimela, opetuskonsultti, puhelin: 310 21878
ilona.taimela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 20.6.2019 mennessä lausuntoa Mia Nygårdin toivomusponnosta: Aloitevastauksen hyväksyessään kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta kokeilla valituissa kouluissa ja päiväkodeissa kompostointia, ja kompostoinnin lisäämisestä osaksi päiväkotien ja koulujen opetussuunnitelmaa Helsingissä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ilona Taimela, opetuskonsultti, puhelin: 310 21878
ilona.taimela(a)hel.fi

Oheismateriaali

1 Nygård Mia, toivomusponsi, Kvsto 16.1.2019 asia 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 210

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponnosta perhevalmen- nuksen käynnistämisestä murrosikäisten nuorten vanhemmille

HEL 2019-002708 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää ehdotusta murrosikäisten vanhemmille tarjottavasta perhevalmennuksesta kannatettavana, mutta kaupungin koko huomioiden myös haastavana. Päävastuu perhevalmennuksen toteuttamisesta tulisi olla perhekeskuksilla, joiden kautta vanhemmuuden tuki on tarkoitus jatkossa pääosin järjestää. Oppilashuollon toimijat ovat käytettävissä valmennuksen suunnittelussa. Lautakunta kannattaa kolmannen sektorin toimijoiden mukaan ottamista perhevalmennuksen suunnitteluun ja toteutukseen.

Lautakunta toteaa, että mallia olisi luontevinta pilotoida ensin jollakin perusopetusalueella ja siltä pohjalta laatia koko kaupunkiin sovellettava toimintamalli. Toteutuksessa olisi tarkoituksenmukaista hyödyntää esimerkiksi perusopetuspalveluissa jo kokeilussa olevaa Resetti-toimintamallia.

Vanhemmuuden tukeminen on osa monen eri toimijan perustehtävää. Koulujen oppilashuolto ja nuorisopalvelut ovat keskeisiä nuoria ja heidän vanhempiaan tavoittavia tahoja. Perhevalmennus käsitteenä viittaa useimmiten aivan pienten lasten vanhemmille tarjottavaan ryhmämuotoiseen tukeen. Ajoittain on eri puolilla maata kokeiltu myös murrosikäisten lasten vanhemmille tarjottavaa perhevalmennusta. Näistä kokeiluista on saatu pääosin myönteisiä tuloksia.

Siirtyminen 7. vuosiluokalle voisi olla hyvä ajankohta eri toimijoiden yhteistyönä toteutettavalle perhevalmennukselle. Verkkoympäristöön viety perhevalmennus saattaisi soveltua osalle kohderyhmästä. Murrosiässä olevien lasten vanhemmuus on vaativaa ja ajoittain myös voimavaroja kuluttavaa. Vanhemmat hakevat toisiltaan spontaania tukea, ja koulun oppilashuolto tukee yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään ajoittain murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla, mutta kyse on yksittäisistä tilaisuuksista eikä pitkäkestoisesta valmennuksesta. Kouluissa on paljon vaihtelua siinä, miten teemaa käsitellään ja onko paikalla koulun ulkopuolisia asiantuntijoita. Olisikin hyvä toteuttaa yhtenäisen suunnitelman

ja mallin mukaisesti esimerkiksi koulutusta ja keskustelutilaisuuksia kaikissa kaupungin kouluissa osana vanhempainiltoja.

Perheiden osallisuuden vahvistaminen on noussut esille koulujen kehittämistoiminnassa. Lukuvuonna 2018–2019 kahdessa peruskoulussa on pilotoitu Resetti-toimintamallia. Resetti-toiminnalla tiivistetään kodin ja koulun yhteistyötä konkreettisten suunnitelmien, taitojen opetteluun ja lapsen läheisten aikuisten tiivistetyn yhteistoiminnan avulla. Toiminnassa hyödynnetään useita eri menetelmiä, erityisesti myönteisen käytöksen vahvistamisen menetelmät, yhteistoiminnallinen ongelmanratkaisu ja perhekoulun periaatteet. Tavoitteena on lisätä yhteistä ymmärrystä lapsen tilanteesta sekä löytää uusia ratkaisumalleja, vahvistaa yhteistoimintaa paikallisissa verkostoissa sekä samanaikaisesti paikallisella tasolla tukea perheiden eri palvelujen integroitumista. Resetti-toimintamallin kokeilua on tarkoitus laajentaa lukuvuonna 2019–2020 yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vaikka Resetti-toimintamalli auttaa osin vanhempia kasvatustyössä, ei se korvaa perhevalmennusta. Luontevia tahoja perhevalmennuksen toteuttamiseen ovat perhekeskukset yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Vaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia.

Myös valmisteilla olevan hyvinvointisuunnitelma 2019–2021 kokoaa ja ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä Helsingissä. Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu painopisteiden mukaisia kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä sekä tietoon perustuen vaikuttavia toimenpiteitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelman rakentamisessa ja tavoitteiden sekä toimenpiteiden suunnittelussa on huomioitu laajasti yhdenvertaisuutta, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja osallisuutta.

Suunnitelman mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa. Tärkeitä kumppaneita ovat myös kolmannen sektorin toimijat sekä kaupunkilaiset.

Käsittely

Vastaehdotus:

Fatim Diarra: Tekstissä kappale: Siirtyminen 7. vuosiluokalle voisi olla hyvä ajankohta eri toimijoiden yhteistyönä toteutettavalle perhevalmennukselle. Verkkoympäristöön viety perhevalmennus saattaisi soveltua osalle kohderyhmästä. Murrosiässä olevien lasten vanhemmuus on vaativaa ja ajoittain myös voimavaroja kuluttavaa. Vanhemmat hakevat toisiltaan spontaania tukea, ja koulun oppilashuolto tukee yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään ajoittain murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla, mutta kyse on yksittäisistä tilaisuuksista eikä pitkäkestoisesta valmennuksesta.

Tähän lisäys kappaleen loppuun:

Kouluissa on paljon vaihtelua siinä, miten teemaa käsitellään ja onko paikalla koulun ulkopuolisia asiantuntijoita. Olisikin hyvä toteuttaa yhteisen suunnitelman ja mallin mukaisesti esimerkiksi koulutusta ja keskustelutilaisuuksia kaikissa kaupungin kouluissa osana vanhempainiltoja.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Fatim Diarran vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa seuraavan lausunnon:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää ehdotusta murrosikäisten vanhemmille tarjottavasta perhevalmennuksesta kannatettavana, mutta kaupungin koko huomioiden myös haastavana. Päävastuu perhevalmennuksen toteuttamisesta tulisi olla perhekeskuksilla, joiden kautta vanhemmuuden tuki on tarkoitus jatkossa pääosin järjestää. Oppilas-

huollon toimijat ovat käytettävissä valmennuksen suunnittelussa. Lautakunta kannattaa kolmannen sektorin toimijoiden mukaan ottamista perhevalmennuksen suunnitteluun ja toteutukseen.

Lautakunta toteaa, että mallia olisi luontevinta pilotoida ensin jollakin perusopetusalueella ja siltä pohjalta laatia koko kaupunkiin sovellettava toimintamalli. Toteutuksessa olisi tarkoituksenmukaista hyödyntää esimerkiksi perusopetuspalveluissa jo kokeilussa olevaa Resetti-toimintamallia.

Vanhemmuuden tukeminen on osa monen eri toimijan perustehtävää. Koulujen oppilashuolto ja nuorisopalvelut ovat keskeisiä nuoria ja heidän vanhempiaan tavoittavia tahoja. Perhevalmennus käsitteenä viittaa useimmiten aivan pienten lasten vanhemmille tarjottavaan ryhmämuotoiseen tukeen. Ajoittain on eri puolilla maata kokeiltu myös murrosikäisten lasten vanhemmille tarjottavaa perhevalmennusta. Näistä kokeiluista on saatu pääosin myönteisiä tuloksia.

Siirtyminen 7. vuosiluokalle voisi olla hyvä ajankohta eri toimijoiden yhteistyönä toteutettavalle perhevalmennukselle. Verkkoympäristöön viety perhevalmennus saattaisi soveltua osalle kohderyhmästä. Murrosiässä olevien lasten vanhemmuus on vaativaa ja ajoittain myös voimavaroja kuluttavaa. Vanhemmat hakevat toisiltaan spontaania tukea, ja koulun oppilashuolto tukee yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään ajoittain murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla, mutta kyse on yksittäisistä tilaisuuksista eikä pitkäkestoisesta valmennuksesta.

Perheiden osallisuuden vahvistaminen on noussut esille koulujen kehittämistoiminnassa. Lukuvuonna 2018–2019 kahdessa peruskoulussa on pilotoitu Resetti-toimintamallia. Resetti-toiminnalla tiivistetään kodin ja koulun yhteistyötä konkreettisten suunnitelmien, taitojen opettelun ja lapsen läheisten aikuisten tiivistetyn yhteistoiminnan avulla. Toiminnassa hyödynnetään useita eri menetelmiä, erityisesti myönteisen käytöksen vahvistamisen menetelmät, yhteistoiminnallinen ongelmanratkaisu ja perhekoulun periaatteet. Tavoitteena on lisätä yhteistä ymmärrystä lapsen tilanteesta sekä löytää uusia ratkaisumalleja, vahvistaa yhteistoimintaa paikallisissa verkostoissa sekä samanaikaisesti paikallisella tasolla tukea perheiden eri palvelujen integroitumista. Resetti-toimintamallin kokeilua on tarkoitus laajentaa lukuvuonna 2019–2020 yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vaikka Resetti-toimintamalli auttaa osin vanhempia kasvatustyössä, ei se korvaa perhevalmennusta. Luontevia tahoja perhevalmennuksen toteuttamiseen ovat perhekeskukset yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Vaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia.

Myös valmisteilla olevan hyvinvointisuunnitelma 2019–2021 kokoaa ja ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä Helsingissä. Hyvinvointisuunnitelmaan on valittu painopisteiden mukaisia kaupunkiyhteisiä toimenpiteitä sekä tietoon perustuen vaikuttavia toimenpiteitä kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelman rakentamisessa ja tavoitteiden sekä toimenpiteiden suunnittelussa on huomioitu laajasti yhdenvertaisuutta, ihmisoikeuksia, tasa-arvoa ja osallisuutta.

Suunnitelman mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaupungin eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, väestöön ja näiden elinympäristöihin kohdistuvaa toimintaa. Tärkeitä kumppaneita ovat myös kolmannen sektorin toimijat sekä kaupunkilaiset.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 27.2.2019 (§ 86) aloitetta murrosikäisten vanhemmille suunnatun perhevalmennuksen käynnistämistä kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: kaupunginvaltuusto kehottaa selvittämään mahdollisuutta että sosiaali- ja terveystoimiala sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala yhteistyönä koordinoivat perhevalmennuksen suunnittelun. Kaupunginhallitus on pyytänyt lausuntoa kasvatus- ja koulutuslautakunnalta 30.8.2019 mennessä valtuutettu Johanna Nuortevan tekemään toivomusponnesta perhevalmennuksen käynnistämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Heidi Roponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 71927
heidi.roponen(a)hel.fi
Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Oheismateriaali

---

1 Nuorteva Johanna, toivomusponsi, Kvsto 27.2.2019, asia 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 211

Myllypuron peruskoulun lisätilojen tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmasta

HEL 2019-006536 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Myllypuron peruskoulun lisätilojen tarveselvityksen. (Liite 1)

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi liitteen 2 mukaisesta, 6.6.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kuitenkin edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti tulee varmistaa ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota, sillä toimivalla valaistuksella tuetaan monipuolisia työskentelyasentoja ja edistetään turvallisuutta. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyttä koko prosessin ajan. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Hanke on esitelty 25.4.2019 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstölle. Työsuojelun lausunto on huomioitu suunnittelussa (Liite 3).

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 TS-lomake_Myllypuron pk paviljonki
- 2 Hankesuunnitelma_Hankenro 2821P21152_Myllypuron pk_Lisäpaviljonkien rak_190606pdf
- 3 Myllypuron pk lisä- ja väistötilat_työsuojelulausunto

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 6.6.2019 päivätystä Myllypuron peruskoulun lisäpaviljonkien rakentaminen -hankkeen hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee paviljonkihankkeena toteutettavia peruskoulun lisätiloja. Lisätilapaviljonki sijoitetaan osoitteeseen Yläkivenrinne 6.

Hanke toteutetaan tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Lisätilojen rakentaminen käynnistyy kesäkuussa 2019 ja tilat tarvitaan käyttöön 1.8.2019 mennessä. Tilojen käyttöönoton myöhästyminen aiheuttaa haittaa toiminnan järjestämiselle ja voi tuoda lisäkustannuksia toimialalle.

Myllypuron peruskoulu on yhtenäinen peruskoulu, joka toimii osoitteissa Yläkiventie 4 ja 6 sijaitsevilla koulurakennuksissa. Oppilaita Myllypuron peruskoulussa on yhteensä 860 oppilasta luokka-asteilla 1-9. Yläkiventie 4:ssä sijaitsevan koulurakennuksen peruskorjaus- ja laajennushankkeen rakentamisen suunnitellaan alkavan kesällä 2020. Nyt toteutettavat lisätilat luovat joustavan oppimisympäristön noin 120:lle Myllypuron peruskoulun oppilaalle. Lisätilat palvelevat luokka-asteita 1-6. Rakennus kattaa peruskoulun lisätilantarpeen, kunnes alueen kouluikäisten määrän jyrkkä nousu tasaantuu väestöennusteen mukaan vuonna 2024.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle lapsimäärälle

Myllypuron peruskoulu tarvitsee lisäopetustilaa ala-asteikäisille lapsille. Uusimpien väestöennusteiden mukaan 7–15-vuotiaiden määrän arvioidaan kasvavan alueella noin 400:lla vuoteen 2024 mennessä, joista 7–12-vuotiaiden määrän kasvua on noin 250.

Perusopetuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Näin toimien voidaan huomioida alueiden palvelutarpeet. Muutosten yhteydessä perusopetusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata lähipalveluperiaatteella mahdollisimman hyvin.

Myllypuron peruskoulun peruskorjaus- ja laajennushankkeen viivästyksen vuoksi lisätilapaviljonki tarvitaan ainakin siksi aikaa, kunnes peruskorjaus- ja laajennushanke valmistuu vuonna 2021. Mahdollisesti lisätilaa tarvitaan vielä tämänkin jälkeen vuoteen 2024 saakka. Peruskorjauksen yhteydessä tullaan purkamaan peruskoulun tontilla oleva siipirakennus, joka on kaupunkiympäristön toimialan teettämien kuntotutkimusten perusteella ollut poistettuna käytöstä. Peruskorjauksen rakentamisen ajaksi tarvitaan tämän lisäksi väistötila.

Paviljongilla varmistetaan riittävät, terveelliset ja turvalliset tilat alueen lapsille varsinaisen koulurakennuksen laajennuksen ja peruskorjauksen valmistumiseen saakka. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan ja ne mahdollistavat peruskoulun opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen.

Strategian mukaiset ja riittävät lisätilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Perusopetuspalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu. Perusopetuspaikkojen lisääminen vahvistaa strategian mukaisia lähipalveluja sekä tukee lasten ja nuorten arkea.

Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille ja nuorille sopiviksi, lapsen ja nuoren kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Lapset ja perheet osallistetaan koulun toiminnan suunnitteluun. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat opetussuunnitelmien toteuttamisen

Yksiköiden nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle oppilasmäärälle eivätkä ne vastaa opetussuunnitelman mukaisia toiminnallisia tavoitteita. Hankkeessa toteutetaan peruskoululle tilat, joissa pedagogisesti

monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituspäätösten ja suunniteluohjeiden mukaan ja ne mahdollistavat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen.

Lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Vuokrattavat tilat ovat laajuudeltaan 528 htm². Kaupunkiympäristön toimialan arvioima kokonaisvuokra on 42,33 €/htm²/kk eli noin 268 203 euroa/vuosi. Vuokrasopimus tehdään viideksi vuodeksi.

Muuttokustannusarvio on noin 7 144 euroa ja käynnistämiskustannuksiin varataan 72 000 euroa, alv 0 %. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Siivouskustannusarvio on noin 10 776 euroa/vuosi.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 TS-lomake_Myllypuron pk paviljonki
- 2 Hankesuunnitelma_Hankenro 2821P21152_Myllypuron pk_Lisäpaviljonkien rak_190606pdf
- 3 Myllypuron pk lisä- ja väistötilat_työsuojelulausunto

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

18.06.2019

Asia/22

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

§ 212

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Jätkäsaaren peruskoulun uudisrakennuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta

HEL 2016-006816 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon Jätkäsaaren peruskoulun uudisrakennuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta 2 436 000 eurolla arvonlisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomana enimmillään yhteensä 33 200 000 euroa helmikuun 2019 kustannustasossa.

Jätkäsaaren uudelle kasvavalle asuinalueelle, osoitteeseen Hyväntoivonkatu 5, rakennettavaan yli 800 oppilaan peruskouluun toteutetaan tilat yhtenäiselle peruskoululle palvelemaan Jätkäsaaren, Lapinlahden, Ruoholahden sekä Etu- ja Taka-Töölön suomenkielistä lähikoulutarvetta.

Uudisrakennushankkeessa toteutetaan pitkäaikaiskestävät, helposti huollettavat, energiatehokkaat ja nykyaikaista oppimista tukevat tilat. Rakenteet, materiaalit, kalusteet ja varusteet ovat kulutusta kestäviä, kunnostettavia ja helposti puhdistettavia. Koulun liikuntatiloina käytetään viereisen Bunkkerirakennuksen liikuntatiloja. Suunnitelma perustuu arkkitehtikilpailun voittaneeseen ehdotukseen.

Opetusvirasto on 23.8.2016 antanut kiinteistöviraston tilakeskukselle puoltavan lausunnon Jätkäsaaren peruskoulun 30.5.2016 päivätystä hankesuunnitelmasta. Hankkeen laajuus oli 8 159 brm² ja enimmäishinta 28,43 miljoonaa euroa. Hankkeen arvioitu vuokra oli 1 910 000 euroa eli 23,4 e/htm², josta pääomavuokra oli 19,60 e/htm² ja ylläpito- vuokra 3,80 e/htm². Hanke ei tarvitse väistötiloja ja sen hankesuunnitelman mukainen rakentaminen oli suunniteltu tammikuusta 2018 kesäkuuhun 2019.

Rakennushanke on käynnistetty elokuussa 2017. Hankkeen toteutusmuoto on projektinjohtourakka, jossa kustannukset muodostuvat rakentamisen aikana tehtävistä hankinnoista. Kaupunkiympäristön toimialan mukaan enimmäishinnan korotukseen ovat johtaneet hankkeen aikana kohonneet rakennuskustannukset ja lukuisat rakentamisen aikaiset suunnitelmapäivitykset rakennuksen yläpohjan rakenteissa sekä sähkösuunnitelmissa. Hanke valmistuu elokuussa 2019.

Esitetyn korotuksen jälkeen hankkeen uusi enimmäishinta on arvonlisäverottomana 33 200 000 euroa ja kustannukset arvonlisäverottomana 4 069 euroa/brm². Korjatuilla kustannuksilla tilojen tulevaisuudelle vuokraksi arvioidaan 26,00 euroa/htm², josta pääomavuokra on 22,26 euroa /htm² ja ylläpitovuokra 3,74 euroa/htm², yhteensä 176 778 euroa kuukaudessa eli 2 121 340 euroa vuodessa. Vuokra-arvio on laskettu hankkeen korjatun enimmäishinnan perusteella 30 vuoden poistoajalla ja kolmen prosentin tuotto-odotuksella. Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta huomauttaa, että kaupunkiympäristön toimialan on huomioitava nyt esitettävä enimmäishinnan korottaminen ja siitä aiheutuva vuosittainen lisävuokra (n. 211 340 euroa) kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokra-arviossa, että vuokrankorotus voidaan huomioida toimialan budjetissa jo vuodelle 2020. Lisäksi hankkeen valmistumisen viivästyminen aiheuttaa toimialalle ylimääräisiä kustannuksia.

Lautakunta muistuttaa lisäksi, että lisävuokravaikutukset eivät saa kuluttaa opetukseen varattua määrärahaa.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on esittänyt kaupunginhallitukselle Jätkäsaaren hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamista 2 436 000 eurolla arvonlisäverottomana peruskoulun siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomana enintään 33 200 000 euroa helmikuun 2019 kustannustasossa. Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala hyväksyy enimmäishinnan korottamisen.

Esittelijä

18.06.2019

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 02.05.2019
§ 50

HEL 2016-006816 T 10 06 00

Hyväntoivonkatu 5, pysyvä rakennustunnus 65867

Eesitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Jätkäsaaren peruskoulun hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamista 2 436 000 eurolla arvonlisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään yhteensä arvonlisäverottomana 33 200 000 euroa helmikuun 2019 kustannustasossa.

Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatuksen- ja koulutuksen toimiala hyväksyy enimmäishinnan korottamisen.

14.09.2016 Ehdotuksen mukaan

23.08.2016 Ehdotuksen mukaan

30.06.2016 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Arto Manninen, projektinjohtaja, puhelin: 310 31849
arto.manninen(a)hel.fi
Sakari Heikkinen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38458
sakari.heikkinen(a)hel.fi

§ 213

Hoplaxskolanin Lokkalantien yksikön perusparannuksen ja laajennuksen tarveselvityksen hyväksyminen

HEL 2019-006228 T 10 06 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi osoitteessa Lokkalantie 9 sijaitsevan Hoplaxskolanin ruotsinkielisen ala-asteen koulun (virallinen nimi Hoplaxskolan M0-5) tarveselvityksen liitteen mukaisena. Tarveselvitys sisältää perusparannusosan lisäksi vanhan koulun kylkeen toteutettavan laajennusosan.

Esittelijä

ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
Niclas Grönholm

Lisätiedot

Susan Niemelä, projektiarkkitehti, puhelin: 310 21714
susan.niemela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarveselvitys Hoplaxskolan M0-5
- 2 Tilaohjelma Hoplaxskolan M0-5pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluverkkoa kehitetään Munkkiniemen alueella siten, että se muodostuu kooltaan taloudellisista ja toimivista toimintayksiköistä. Koulun ja esiopetustilojen toteutus samaan rakennukseen luo edellytykset kasvatuksen ja opetuksen jatkumolle. Yhteinen oppimisympäristö ja turvalliset piha-alueet voidaan toteuttaa nykyiselle tontille.

Hankkeessa toteutettavat tilat otetaan käyttöön 1.8.2022. Toteutuksen aikataulussa tulee ottaa huomioon, että koulu- ja esiopetustilat tulee saada käyttöön viimeistään toimintakauden alussa valmiiksi kalustettuna.

Hoplaxskolan on useassa osoitteessa toimiva koulu, josta osoitteessa Lokkalantie 9 toimii osa koulun luokka-asteista 0–5. Koulussa annetaan ruotsinkielistä perusopetusta. Koulussa toimii myös ruotsinkielinen esi-koulu ja iltapäiväkerho. Liikuntasalissa on lisäksi asukaskäyttöä.

Hankkeeseen toteutetaan tilat 270 esi- ja alakoululaisen käyttöön. Oppilaspaikkamäärä kasvaa 70 lapsella. Alakoulussa on 1–5-luokilla 14 perusopetusryhmää ja kaksi esiopetusryhmää. Varhaiskasvatuspaikkojen määrä on 24.

Ala-aste on liikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Suunnittelussa varmistetaan turvalliset kulkuyhteydet koululle ja esiopetukseen.

Palveluverkko ja väestön muutos

Koulu sijaitsee läntisellä suuralueella Munkkiniemessä. Tällä hetkellä alueen ruotsinkielisen opetuksen oppilaaksiottoalueella on nähtävissä maltillista kasvua, joka on huomioitu suunnitelmassa.

Palveluverkon suunnittelussa ja hankkeen mitoituksessa on otettu huomioon rakenteilla ja olemassa oleva tilakapasiteetti sekä koko palvelualueen pitkän tähtäimen kehitys: väestöennuste, asuin- ja liikera-kentaminen ja liikennejärjestelyt.

Tilat mahdollistavat kasvatussuunnitelmien toteuttamisen nykyisiä tiloja paremmin

Laajennukseen toteutetaan monipuolinen, joustava oppimisympäristö sekä pääkoulun keittiö ja ruokasali ja asianmukaiset eteistilat. Yhteys laajennuksesta pääkouluun tapahtuu sisätilojen kautta.

Vanhaan päärakennukseen suunnitellaan joustava oppimisympäristö pienryhmätiloihin. Tilajärjestelyin edistetään musiikin ja näyttämön monipuolista ja tarkoituksen mukaista käyttöä. Tilojen suunnittelussa on huomioitu Helsingin kaupungin koulusuunnitteluohjeiden periaatteet, noudatettavat rakentamisohteet ja määräykset sekä saadut kokemukset jo toteutetuista koulutiloista.

Tavoitteena ovat joustavat, tehokkaat ja monikäyttöiset tilat, jotka suunnitellaan vastaamaan opetushallituksen määrittämiä nykyisiä toimintatapoja, joissa korostuu yhteisöllisyys, osallisuus ja oppiminen.

Eriyistä huomiota kiinnitetään akustiikkaan, paloturvallisuuteen, valaistukseen, ergonomiaan ja sisäilman laatuun.

Nykyiset tilat eivät ole riittävät kasvavalle oppilasmäärälle

Koulun nykyiset tilat eivät laajuudeltaan riitä täyttämään opetussuunnitelman toiminnalle asettamia vaatimuksia. Tilajärjestelyt ja laajennus

luovat toimivan oppiympäristön ja tarjoavat mahdollisuudet yhteistyöhön ja monipuolisten työtapojen käyttöön. Tilat on varustettu toimintoihin tarvittavalla tekniikalla ja niiden kalustamisessa painotetaan yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja valvottavuutta.

Lisätilojen piha-alueena toimii peruskoulun piha. Saattoliikennealue ja huoltopiha ratkaistaan siten, ettei liikenne risteä tai vaaranna piha-alueen toimintoja.

Nykyiset tilat ovat perusparannuksen tarpeessa

Vuonna 1952 rakennetut ala-asteen tilat ovat kaupunkiympäristön asiantuntijoiden mukaan peruskorjauksiässä. Mittavan perusparannuksen ja laajennuksen yhteydessä voidaan toteuttaa tilat, jotka nykyistä paremmin tukevat opetussuunnitelman ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamista.

Perusparannuksen tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä. Iltapäiväkerhotoimintaa on mahdollista järjestää koulun tiloissa myös perusparannuksen jälkeen. Ulkopuoliset toimijat voivat tarvittaessa hyödyntää osaa koulun tiloista kouluajan ulkopuolella.

Lokkalantielle vuonna 1952 valmistunut koulurakennus on kaupunkisuunnitteluviraston Helsingin koulurakennusten suojelutarvetta selvittävässä Opintiellä-julkaisussa luokiteltu toiseksi korkeimpaan luokkaan 1.

Teknisen perusparannuksen yhteydessä parannetaan rakennuksen toiminnallisuutta, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Samalla peruskorjauksiässä oleva vuonna 2000 valmistunut tilapäinen viipalekoulu korvataan pysyvällä laajennuksella. Toteutuksen yhteydessä parannetaan myös pihajärjestelyjä edistämällä muun muassa liikuntamahdollisuuksia.

Strategian mukaiset ja riittävät tilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Perusparannetut ja laajennuksen tilat mahdollistavat strategianmukaisten lähipalveluiden tarjoamisen Munkkiniemen alueella ja parantavat näin lasten, nuorten ja perheiden arkea.

Turvalliset, terveelliset ja riittävät tilat luovat hyvät edellytykset toiminnalle ja edistävät yhteisöllisyyttä ja yhtenäistä opinpolkua. Hyödyntämällä olemassa olevia tiloja luodaan kustannustehokkaasti oppimista sekä varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelman tavoitteita tukeva oppimisympäristö.

Varhaiskasvatus- ja peruskoulupalvelut ovat perheille arjen lähipalvelu. Lapsen näkökulmasta oppilaspaiikka omalla lähialueella mahdollistaa kaverisuhteiden muodostumisen lähempänä kotia ja tutustumisen ja liikkumisen omalla alueella. Oman alueen tuntemus lisää turvallisten reittien oppimista pienestä pitäen. Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille ja nuorille sopiviksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Esiopetuksen ja koulun toiminnan suunnitteluun osallistetaan lapset ja perheet. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen alueella.

Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Hankkeen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Tilojen arvioidut vuokratulot ovat noin 1 310 000 euroa/vuosi. Muuttokustannusarvio on noin 97 000 euroa ja siivouskustannusarvio on noin 60 500 euroa vuodessa. Käynnistämiskustannuksiin varataan noin 290 000 euroa, alv 0% ja TVT-kustannuksiin noin 47 000 euroa, alv. 0 %. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Toimintakustannukset nousevat oppilasmäärän lisäyksen johdosta noin 500 000 euroa/vuosi. Väistöaikaiset ruokailun tilapäisjärjestelyt aiheuttavat noin 19 600 euron lisäkustannukset.

Aikaisemmat päätökset

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 25.4.2014 päivätyn Munksnäs lågstadieskolanin (vanhempi nimitys samassa osoitteessa toimineelle koululle) perusparannuksen hankesuunnitelman, jota ei kuitenkaan lähdetty viemään eteenpäin saman tien. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto käsitteli asiaa 13.6.2019.

Vuonna 2018 hankesuunnitelma päivitettiin ja tilojen toimivuus tarkistettiin nykyisen opetussuunnitelman näkökulmasta. Lisäksi suunnittelu-työn yhteydessä päätettiin toteuttaa oppilasmäärään nähden pienen keittiön tilalle uusi keittiö ja ruokala.

Lisäksi suunnittelun aikana päätettiin korvata tilapäinen paviljonkikennus pysyvällä rakennuksella. Laajennusosan myötä koulun oppilaspaiikkamäärää voidaan kasvattaa 70:llä, jolloin oppilaspaiikkamääräksi tulee 270.

Osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulustoittoimialan yhteistyönä.

Henkilökuntaa on osallistettu hankkeen tarveselvitystä edeltävässä esisuunnitteluvaiheessa.

Kasvatuksen- ja koulutuksen toimiala korostaa, että hankkeen jatko-suunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida opettajien ja oppilaiden näkemykset tilojen kehittämisessä.

Päätösprosessi ja jatko

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Tarveselvityksen hyväksymisen jälkeen kaupunkiympäristön toimiala laatii hankesuunnitelman, josta kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu syksyllä 2019.

Tilahankkeen toteuttaminen on arviolta 2021–2022 ja tilojen käyttöönotto elokuussa 2022.

Esittelijä

ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
Niclas Grönholm

Lisätiedot

Susan Niemelä, projektiarkkitehti, puhelin: 310 21714
susan.niemela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarveselvitys Hoplaxskolan M0-5
- 2 Tilaohjelma Hoplaxskolan M0-5pdf

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätöshistoria

Svenska sektionen vid nämnden för fostran och utbildning 13.06.2019 § 21

HEL 2019-006228 T 10 06 00

Framställning

Fostrans- och utbildningsnämndens svenska sektion beslutade föreslå för fostrans- och utbildningsnämnden att den behovsutredning som gäl-

18.06.2019

---

ler Hoplaxskolan M0-5:s svenska lågstadieskola på Locklaisvägen 9 godkänns i enlighet med bilagan. Behovsutredningen gäller utöver en ombyggnadsdel en utbyggnadsdel som ska förverkligas i samband med den gamla skolan.

Föredragande

direktör för den svenska servicehelheten
Niclas Grönholm

Upplysningar

Susan Niemelä, projektiarkkitehti, telefon: 310 21714
susan.niemela(a)hel.fi

§ 214

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Botby grundskolan perusparannus ja laajennus -hankkeen enimmäishinnan korottamisesta

HEL 2017-005513 T 02 08 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon Botby grundskolan perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta 2 580 000 eurolla arvonlisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomana enimmillään yhteensä 20 247 863 euroa marraskuun 2018 kustannustasossa.

Osoitteessa Kukkaniityntie 2 sijaitsevan Botby grundskolan perusparannuksen ja laajennuksen lähtökohtana on ollut rakennusten talotekniikan nykyaikaistamisen ja sisäilman laadun parantamisen lisäksi koulurakennuksen kaikkien tilojen perusparantaminen. Hankkeessa rakennuksen terveellisyyttä ja turvallisuutta parannetaan sekä tilojen toiminnallisuus suunnitellaan vastaamaan yhtenäisen peruskoulun tarpeita ja nykyajan oppimisympäristöjä. Hankkeeseen sisältyy myös rakennuksen C-siiven laajennus, jolla korvataan tontilla olevat väliaikaistilat.

Koulurakennuksen A-siipi ja siihen liittyvä liikuntasiipi B ovat valmistuneet vuonna 1966 sekä C-siipi vuonna 1973. Tiloissa toimineet Botby högstadieskolan ja Blomängens lågstadieskolan ovat 2011 yhdistyneet Botby grundskolaksi. Rakennus on rakennustaiteellisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä ja se on luokiteltu koulurakennusten suojelutarvetta arvioivassa Opintiellä-julkaisussa toiseksi korkeimpaan arvoluokkaan 1.

Opetusvirasto on 2.9.2014 antanut kiinteistöviraston tilakeskukselle puoltavan lausunnon Botby grundskolan 12.5.2014 päivätystä perusparannuksen ja laajennuksen hankesuunnitelmasta. Hankkeen laajuus oli 7 857 brm² ja enimmäishinta 14,67 miljoonaa euroa. Hankkeen aiheuttama korotus vuonna 2014 maksettuun 946 356 euron vuokraan oli 738 000 euroa vuodessa eli koulurakennuksen valmistumisen jälkeinen vuosivuokra nousi 1,68 miljoonaan euroon. Lisäksi rakentamisen aikaisiset väistötilat tulevat nostamaan vuokraa.

Rakennushanke on käynnistetty joulukuussa 2017. Kaupunkiympäristön toimialan mukaan enimmäishinnan korotukseen ovat johtaneet työmaa-aikana esiin tulleet lisätyöt, joiden selvittäminen olisi vaatinut mittavia purkutöitä suunnitteluvaiheessa. Rakennuksen uusi ilmanvaihtojärjestelmä vaatii enemmän tilaa kuin vanha, jolloin kanavalinjoja on

jouduttu siirtämään rakennuksen ulkopuolelle. Erilaisia haitta-aineita esiintyi rakennuksessa arvioitua merkittävästi enemmän ja ne aiheuttivat ylimääräisiä purku-, puhdistus- ja tiivistystöitä. Suunnitelmista poiketen rakennuksien alapohjissa on jouduttu tekemään louhintatöitä, ikkunat on uusittu kunnostuksen sijaan. Lisäksi hankkeen aloitus viivästyi kolme kuukautta ja koko hanke myöhästyy 20 kuukautta alkuperäisestä hankesuunnitelman aikataulusta. Hanke valmistuu lokakuussa 2019.

Esitetyn korotuksen jälkeen hankkeen uusi enimmäishinta on arvonlisäverottomana 20 247 863 euroa ja kustannukset arvonlisäverottomana 2 577 euroa/brm². Korjatuilla kustannuksilla tilojen tulevaisuudelle vuokraksi arvioidaan 25,56 euroa/htm², josta pääomavuokra on 21,86 euroa /htm² ja ylläpitovuokra 3,72 euroa/htm², yhteensä 170 492 euroa kuukaudessa eli 2 045 903 euroa vuodessa. Vuokra-arvio on laskettu hankkeen korjatun enimmäishinnan perusteella 30 vuoden poistoajalla ja kolmen prosentin tuotto-odotuksella. Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta huomauttaa, että kaupunkiympäristön toimialan on huomioitava nyt esitettävä enimmäishinnan korottaminen ja siitä aiheutuva vuosittainen lisävuokra (n. 361 500 euroa) kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokra-arviossa, että vuokrankorotus voidaan huomioida toimialan budjetissa jo vuodelle 2020. Lisäksi hankkeen valmistumisen viivästyminen aiheuttaa toimialalle ylimääräisiä kustannuksia.

Lautakunta muistuttaa lisäksi, että rakennussuojelusta johtuvat rakentamisen lisäkustannukset tulisi kuulua kiinteistön omistajalle, eivätkä rakennussuojelun lisävuokravaikutukset saa kuluttaa opetukseen varattua määrärahaa. Lisäksi Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan sisäilmakorjauksista aiheutuvien investointien ei tulisi nostaa tiloista perittävää käypää vuokraa.

Esittelijä

ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
Niclas Grönholm

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on esittänyt kaupunginhallitukselle Botby grundskolan perusparannuksen ja laajennuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamista 2 580 000 eurolla arvonlisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomana enintään 20 247 863 euroa marraskuun 2018 kustannustasossa. Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala hyväksyy enimmäishinnan korottamisen.

Esittelijä

ruotsinkielisen palvelukokonaisuuden johtaja
Niclas Grönholm

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Rakennuttaminen Toimitila 2 Yksikön päällikkö 13.03.2018 § 11

HEL 2017-005513 T 02 08 03 00

2821P20015

Päätös

Yksikön päällikkö päätti tilata Botby grundskolan perusparannuksen kokonaisurakatöiden muutostyöt Lujatalo Oy:ltä muutostyötarjojousien nro:t 1-3, 5-7,9 ja 11 mukaisesti 173 072,53 euron arvonlisäverottomaan hintaan.

Päätöksen perustelut

Kiinteistölautakunta on 4.9.2014 § 441 päättänyt oikeuttaa kiinteistöviraston tilakeskuksen rakennuspäällikön käyttämään urakassa esiintyviin muutostöihin 5.7.2017 allekirjoitetun urakan aikaisen UKA:n mukaisen varauksen.

Nyt ja aikaisemmin tilatut muutostyöt ovat yhteisarvoltaan arvonlisäverottomana 173 072,53

Lisätiedot

Jari Miettinen, projektipäällikkö, puhelin: 310 76399
jari.miettinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Tekninen johtaja 05.07.2017 § 27

HEL 2017-005513 T 02 08 03 00

Päätös

A

Tekninen johtaja päätti oikeuttaa rakennuttaminen palvelun tekemään urakkasopimuksen Botby grundskola kokonaisurakasta hinnaltaan halvimman tarjouksen antaneen Lujatalo Oy:n kanssa 13 477 858,00 euron arvonlisäverottomasta kokonaishinnasta.

B

Tekninen johtaja päätti oikeuttaa rakennuttaminen palvelun käyttämään urakassa mahdollisesti esiintyviin muutostöihin sekä urakkasopimusten perusteella mahdollisesti syntyviin muihin lisävelvoitteisiin ja rakennuttajan erillishankintoihin 5.7.2017 allekirjoitetun ja hyväksytyyn urakkavaiheen (UKA) kustannusarvion mukaiset varaukset.

Päätöksen perustelut

Hankesuunnitelma

Hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.9.2014 (§441).

Kustannukset

Urakkatarjousten perusteella laskettu arvonlisäveroton kustannusarvio on 17 667 800,00 euroa toukokuun 2017 hintatasossa. Indeksikorjattu enimmäishinta on 17 667 863,00 euroa. Urakkavaiheen kustannusarvio alittaa hyväksytyyn hankesuunnitelman enimmäishinnan tarjoushinta-
deksillä korjattuna 0,01 %

Tarjouspyyntömenettely

Urakan hankinnasta on jätetty avoimeen hankintamenettelyyn perustuva EU-kynnysarvon ylittävä hankintailmoitus 18.5.2017 sähköisessä tietokannassa www.hankintailmoitukset.fi

Tarjoukset on pyydetty kokonaishintaurakkana sisältäen kaikkien teknisten järjestelmien toteuttamisen uusimisen tai peruskorjauksen hankintoihin tehtynä täysin valmiiksi.

Kokonaishintaurakoitsija toimii kohteen pääurakoitsijana.

Urakkatarjoukset

Kokonaisurakan töistä 2 urakoitsijaa jätti tarjouksen:

Urakoitsija A Lujatalo Oy

Urakoitsija B YIT Oyj

Tarjouspyynnön mukaisten tarjousten arvonlisäveroton vaihteluväli on 13 477 858,00 - 15 757 000,00. Halvimman tarjouksen antoi Lujatalo Oy.

Päätösehdotuksen mukaisen urakoitsijan soveltuvuusehdot, luottotiedot ja tilaajavastuulain mukaiset tiedot sekä rikosrekisteriotteet pakollisten poissulkemisperusteiden selvittämiseksi (EU) on tarkastettu ja ne ovat hyväksyttävät.

Aikataulu

Rakentaminen alkaa 25.9.2017 ja valmistuu 31.7.2019.

Rahoitus

Hankkeen rahoitus on rakentamishjelmassa vuosille 2011 - 2019.

Lisätiedot

Jari Miettinen, projektipäällikkö, puhelin: 310 76399
jari.miettinen(a)hel.fi

§ 215

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Ressun lukion perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta

HEL 2017-010327 T 02 08 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi puoltavan lausunnon Ressun lukion perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisesta 5 300 000 eurolla arvonlisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomana enimmillään yhteensä 23 004 370 euroa.

Osoitteessa Kalevankatu 8–10 sijaitsevan Ressun lukion perusparannuksen lähtökohtana on ollut yli satavuotiaan koulurakennuksen talotekniikan ja sisäilman laadun parantaminen. Perusparannuksessa rakennuksen terveellisyttä ja turvallisuutta parannetaan sekä tilojen toiminnallisuus suunnitellaan vastaamaan nykyajan oppimisympäristöjä.

Asemakaavan mukaan rakennusta ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka tarvelevät kadun- ja puistonpuoleisten julkisivujen, vesikattojen tai sisätilojen arvoa tai tyyliä. Rakennuksen korjaus- ja muutostyöt on pyrittävä tekemään entistään.

Opetusvirasto on 31.5.2016 antanut kiinteistöviraston tilakeskukselle puoltavan lausunnon Ressun lukion 15.4.2016 päätystä perusparannuksen hankesuunnitelmasta. Hankkeen laajuus oli 7260 brm² ja enimmäishinta 15,6 miljoonaa euroa. Hankkeen aiheuttama korotus vuonna 2016 maksettuun 932 124 euron vuokraan oli 511 596 euroa vuodessa eli koulurakennuksen vuosivuokra nousi 1,4 miljoonaan euroon. Lisäksi rakentamisen aikaisista väistötiloista osoitteessa Lehtikuusentie 4 aiheutuu 17 520 euron vuosittainen vuokrankorotus.

Rakennushanke on käynnistetty tammikuussa 2018. Kaupunkiympäristön toimialan mukaan enimmäishinnan korotukseen ovat johtaneet työmaa-aikana esiin tulleet lisätyöt, joiden selvittäminen olisi vaatinut mittavia purkutöitä suunnitteluvaiheessa. Rakennuksen välipohjassa oli asbestia, erilaisia muita haitta-aineita löytyi ennakoitua enemmän ja purkutöiden yhteydessä löytyi lähtötiedoista poikkeavia ennakoimattomia ratkaisuja. Lisäksi hanke tulee viivästymään neljä kuukautta alkuperäisestä aikataulusta eli valmistuu lokakuussa 2019.

Esitetyn korotuksen jälkeen hankkeen uusi enimmäishinta on arvonlisäverottomana 23 004 370 euroa ja kustannukset arvonlisäverottomana 3 169 euroa brm². Korjatuilla kustannuksilla tilojen tulevaksi vuok-

18.06.2019

raksi arvioidaan 33,56 euroa/htm², josta pääomavuokra on 29,91 euroa/htm² ja ylläpitovuokra 3,65 euroa/htm², yhteensä 168 303 euroa kuukaudessa eli 2 019 641 euroa vuodessa. Vuokra-arvio on laskettu hankkeen korjatun enimmäishinnan perusteella 30 vuoden poistoajalla ja kolmen prosentin tuotto-odotuksella. Pääomavuokra tarkentuu toteutuneiden kustannusten mukaan ja ylläpitovuokra valmistumisajankohdan ylläpitovuokraa vastaavaksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta huomauttaa, että kaupunkiympäristön toimialan on huomioitava nyt esitettävä enimmäishinnan korottaminen ja siitä aiheutuvaa vuosittainen lisävuokraa (n. 576 000 euroa) kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vuokra-arviossa, että vuokrankorotus voidaan huomioida toimialan budjetissa jo vuodelle 2020. Lisäksi hankkeen valmistumisen viivästyminen aiheuttaa toimialalle ylimääräisiä kustannuksia.

Lautakunta muistuttaa lisäksi, että rakennussuojelusta johtuvat rakentamisen lisäkustannukset tulisi kuulua kiinteistön omistajalle, eivätkä rakennussuojelun lisävuokravaikutukset saa kuluttaa opetukseen varattua määrärahaa. Lisäksi Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan sisäilmakorjauksista aiheutuvien investointien ei tulisi nostaa tiloista perittävää käypää vuokraa.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on esittänyt kaupunginhallitukselle Resson lukion perusparannuksen hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamista 5 300 000 eurolla arvonlisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvonlisäverottomana enintään 23 004 370 euroa syyskuun 2017 kustannustasossa.

18.06.2019

Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala hyväksyy enimmäishinnan korottamisen.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 02.05.2019 § 51

HEL 2017-010327 T 02 08 03 00

Kiinteistökartta 4/66/3, Kalevankatu 8- 10

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle Resson lukion perusparannuksen hanke-suunnitelman enimmäishinnan korottamista 5 300 000 eurolla arvonlisäverottomana siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään yhteensä arvonlisäverottomana 23 004 370 euroa syyskuun 2017 kustannustasossa.

Päätös tehtiin ehdolla, että kasvatuksen- ja koulutuksen toimiala hyväksyy enimmäishinnan korottamisen.

Esittelijä

tekninen johtaja
Jaakko Stauffer

Lisätiedot

Jari Miettinen, projektipäällikkö, puhelin: 310 76399
jari.miettinen(a)hel.fi
Kalevi Hinkkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 43867
kalevi.hinkkanen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Tekninen johtaja 06.11.2018 § 172

HEL 2017-010327 T 02 08 03 00

Päätös

Tekninen johtaja päätti korottaa Ressun lukion perusparannuksen lisä- ja muutostyövarausta 26.10.2018 hyväksytyn urakkavaiheen kustannusarvion mukaisesti.

Päätöksen perustelut

Hankesuunnitelma

Ressun lukion peruskorjauksen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 15.6.2016 (§180) siten, että hankkeen enimmäislaajuus on 7 260 brm² ja, että rakentamiskustannusten enimmäishinta on arvonlisäverottomana 15 600 000 euroa joulukuun 2015 hintatasossa.

Hankkeen enimmäishinta

Hankkeen indeksikorjattu enimmäishinta on 17 704 370 euroa arvonlisäverottomana (THI /2017). Hankkeelle päätetty indeksikorjattu enimmäishinta ei ylity lisä- ja muutostyövarauksen korotuksen johdosta.

Urakkakustannusarvion muutos

Lisä- ja muutostöitä arvioitaessa on varauduttu tavanomaisiin esiintyviin muutoksiin. Työn aikana on kuitenkin ilmennyt suuria rakenteiden uusimistarpeita, joita ei voinut suunnitelmissa ottaa huomioon eikä toimivan koulun tiloissa tutkia. Tällaisia tarpeita on ollut mm. vesikaton ja räystäsrakenteiden sekä välipohjarakenteiden osalla.

Aikataulu

Rakentaminen on alkanut vuoden 2018 alussa ja valmistuu käyttöönottettavaksi joulukuussa 2019.

Rahoitus

Hankkeen rahoitus on talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosina 2018-2019.

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus Tekninen johtaja 21.11.2017 § 76

Lisätiedot

Jari Miettinen, projektipäällikkö, puhelin: 310 76399
jari.miettinen(a)hel.fi

Kalevi Hinkkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 43867
kalevi.hinkkanen(a)hel.fi

§ 216

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto Etu-Töölön lukion perusparannuksen hankesuunnitelmasta

HEL 2019-005319 T 10 06 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Etu-Töölön lukion perusparannushankkeen 13.6.2019 päivätyn hankesuunnitelman.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta lausuu hankesuunnitelmasta seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kuitenkin edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus tulee varmistaa. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota, sillä toimivalla valaistuksella tuetaan monipuolisia työskentelyasentoja ja edistetään turvallisuutta. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja opiskelijoiden näkemykset tilojen kehittämisessä.

Hanke on esitelty kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstölle 11.3.2019. Työsuojelun lausunto on otettu huomioon suunnittelussa.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Viivi Snellman, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22378
viivi.snellman(a)hel.fi

Liitteet

1 Etu-Töölön lukio työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 13.6.2019 päivätystä, osoitteessa Arkadiankatu 26 sijaitsevasta Etu-Töölön lukion hankesuunnitelmasta. Hankesuunnitelma koskee lukion tilojen peruskorjausta. Perusparannuksessa suunnitellaan tilat lukion käyttöön 650 opiskelijalle. Päämääränä on monipuolinen, oppimista innostava ja yhteistyötä lisäävä työskentelymuoto, jonka toiminnallisuutta, käyttökustannuksia ja hiilijalanjälkeä seurataan säännöllisesti.

Helsingin kaupungin väestöennusteiden mukaan lukioon jatkavien 16–18-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan suunnittelujaksolla 2018–2028 noin 2600 nuorella. Helsingin kaupungin linjauksen mukaan lukioon jatkaa 60 % perusopetuksen päättävistä. Koulutuspoliittisten linjausten tavoitteiden saavuttamiseksi väestöennusteen mukaiseen kasvuun voidaan vastata lisäämällä nykyisten lukioiden oppilasmäärää sekä laajentamalla olemassa olevia lukiorakennuksia tai korvaamalla nykyisiä rakennuksia uudisrakennuksilla. Etu-Töölön lukion mahdollinen lisätilarivele selvitetään lukioverkko-tarkastelussa syksyllä 2019. Päätös mahdollisista lisätiloista tuodaan tarvittaessa päätöksentekoon.

Etu-Töölön lukion rakennus on valmistunut vuonna 1930. Rakennukseen on tehty vuosikymmenten kuluessa useita toiminnan vaatimia muutoksia ja teknisiä parannuksia. Edellinen laaja perusparannus on tehty 1980-luvulla. Kaupunkiympäristön toimialan selvityksen mukaan nykyiseen kiinteistöön tarvitaan perusparannus.

Perusparannuksen tavoitteena on ennen kaikkea turvallinen ja terveellinen toimintaympäristö. Tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Suunnitellut tilat tarvitaan käyttöön 1.1.2022 mennessä. Tilojen käyttöönoton myöhästyminen aiheuttaa haittaa toiminnan järjestämiselle ja voi aiheuttaa lisäkustannuksia toimialalle.

Perusparannuksessa parannetaan tilojen teknistä kuntoa ja toiminnallisuutta

Rakennuksessa on nykytilassaan tilakohtaisesti sisäilmaongelmia, jotka liittyvät rakennuksen puutteelliseen, pääosin painovoimaiseen ilmanvaihtoon ja vanhojen viemäreiden vuotamiseen rakenteisiin. Perusparannuksen toimenpiteillä parannetaan sisäilman laatua. Ilmanvaihto koneellistetaan ja vesijohto- ja viemäriverkostot sekä välipohjien täytöt uusitaan. Luokkahuoneiden ikkunat uusitaan nykymääräysten mukaisiksi säilyttäen vanhojen ikkunoiden ulkonäön. Käytävä- ja salitilojen ikkunoita kunnostetaan. Vaurioitunut julkisivurappaus uusitaan. Kellarikerroksen kosteusvaurioituneet rakenteet korjataan ja vaurioiden uusimisen ehkäisemiseksi rakennetaan uusi salaojajärjestelmä.

Tilat suunnitellaan kaikille oppijoille sopiviksi, oppijan kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Tilojen esteettömyyttä parannetaan siinä määrin kuin se vanhassa rakennuksessa on mahdollista. Oppijoita osallistetaan lukion tilojen ja toiminnan suunnitteluun. Tilat mahdollistavat yhteisöllisyyden lisäämisen Helsingissä.

Etu-Töölön lukion painotus on yrittäjäyys. Kaupunkistrategian mukaisesti Helsinki tukee yrittäjyyden monipuolisia mahdollisuuksia kaupungissa. Etu-Töölön lukio tarjoaa yrittäjyyttä tukevia työelämätaitoja ja yhteistyöverkostot. Digitalisaatio ja ilmiöpohjainen oppiminen luovat edellytykset toteuttaa omia ideoita lukio-opetuksen tukemana. Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista ja lisätään näin korkean teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Lukion nykyiset tilat eivät kaikilta osin tue lukion uuden opetussuunnitelman mukaisia toiminnallisia tavoitteita. Peruskorjauksessa toteutetaan pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat olemassa olevan rakennuksen puitteissa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoitusperiaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan ja ne takaavat opiskelijoille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa.

Väistötilat tarvitaan vuosiksi 2020 ja 2021

Hanke on tavoitteena suunnitella siten, että purkutyöt alkavat rakennuksessa keväällä 2020 ja rakentaminen alkaa kesäkuussa 2020 ja tilat valmistuvat joulukuussa 2021. Lukiotoiminnan takaamiseksi koulun koko toiminta siirretään väistötiloihin perusparannuksen toteutuksen ajaksi. Toiminnalle vuokrataan liikuntatiloja lukuun ottamatta väistötilat osoitteesta Albertinkatu 40-42.

Peruskorjauksen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Väistötilan vuokraan sisältyviä ylläpitokuluja ei sisällytetä käyttäjän tilakustannukseen, koska kasvatuksen ja koulutuksen toimiala maksaa jo ylläpitovuokraa Arkadiankatu 26:n vuokrassa väistötilakäytön aikana.

Käyttäjän tilakustannus sisältää myös väistötilan muutostyökustannuksen. Arvio väistötilojen investointimenoista on 340 000 euroa.

Hankkeen toteutuksen jälkeen arvioidut vuokratulot ovat noin 1 680 000 euroa/vuosi. Tuleva vuokra on noin 29,30 €/htm²/kk, josta pääomavuokran osuus on 25,45 €/htm²/kk ja ylläpitovuokran osuus on 3,85 €/htm²/kk. Neliövuokran perusteena oleva pinta-ala on 4788 htm². Rakennuksen nykyinen vuokra on 14,07 €/htm²/kk, josta pääomavuokran osuus on 10,72 €/htm²/kk ja ylläpitovuokran osuus on 3,35 €/htm²/kk. Vuokranmaksun perusteena on 4 986 htm².

Siivouskustannusarvio on noin 25 500 euroa/vuosi. Muuttokustannusarvio on noin 65 000 euroa ja käynnistämiskustannuksia varataan noin 700 000 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Esitystekniikan kustannusarvio on noin 75 000 euroa.

Aikaisemmat päätökset, osallistaminen ja muu valmistelu

Kaupunginvaltuuston 28.11.2018 hyväksymässä talonrakennushankkeiden rakentamishjelmassa vuosiksi 2019–2028 on hankkeen suunnittelulle ja toteutukselle varattu määrärahaa yhteensä 15 000 000 euroa siten, että hankkeen toteutus on vuosina 2020–2021. Hankkeen toteutuksen edellyttämä 17,5 miljoonan euron rahoitustarve otetaan huomioon uutta rakentamishjelmaehdotusta valmisteltaessa.

Hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä.

Hankkeen henkilökunnalle on järjestetty kaksi tiedotustilaisuutta syyskuun 2018. Henkilökunta on osallistettu suunnitteluratkaisujen työstämiseen erillisissä käyttäjätapaamisissa.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Viivi Snellman, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22378
viivi.snellman(a)hel.fi

Liitteet

1 Etu-Töölön lukio työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 217

Ryhmäperhepäiväkoti Ponin toiminnan lakkauttaminen

HEL 2019-006758 T 05 01 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti lakkauttaa varhaiskasvatus ja esiopetusalueella 1 sijaitsevan ryhmäperhepäiväkoti Ponin toiminnan osoitteessa Suomensuontie 1, 00870 Helsinki, 5.8.2019 lukien.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ritva Lavinto, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 56407
ritva.lavinto(a)hel.fi
Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43542
carola.harju(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ryhmäperhepäiväkoti Poni sijaitsee Laajasalossa Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kohteessa osoitteessa Suomensuontie 1. Tiedossa on ollut, että kohteeseen on tulossa perusparannus. Kesäkuun alussa 2019 asia on tarkentunut siten, että rakennus, jossa ryhmäperhepäiväkoti Poni sijaitsee, on päätetty purkaa tämän hetkisen arvion mukaan vuodenvaihteessa 2020/21.

Ryhmäperhepäiväkoti Ponin tilojen kunto ei enää vastaa varhaiskasvatuksen tiloille asetettuja vaatimuksia. Ympäristöpalvelut on tehnyt tarkastuksen tiloihin kesällä 2017, jolloin tilojen kunnossa havaittiin puutteita. Ympäristöpalveluiden toimesta on tiloihin tehty suunnitelmallinen uusintatarkastus 21.5.2019 nykytilan kartoittamiseksi. Tarkastusten ja tiloihin tehtyjen tutkimusten perusteella johtopäätöksenä on todettu, että olosuhteet ryhmäperhepäiväkodissa ovat sellaiset, että niistä voi aiheutua terveyshaittaa tiloissa oleskeleville.

Laajasaloon on rakentunut tämän vuoden ja viime vuoden aikana runsaasti tiloja varhaiskasvatuksen käyttöön. Päiväkoti Yliskylän uudisra-

kennukseen tuli viime keväänä uusia hoitopaikkoja 130 ja päiväkotia Borgströminmäkeen 142 tilapaikkaa vuoden 2019 alussa. Näiden hankkeiden lisäksi meneillään on päiväkotia Tahvonlahden ja Tahvonlahden ala-asteen laajennus ja perusparannushankkeen suunnittelu, jossa päiväkodin tilapaikat lisääntyvät sekä päiväkotia Hopealaakson suunnittelu. Molempien arvioidaan valmistuvan vuonna 2021.

Varhaiskasvatusalueella on kuusi ryhmäperhepäiväkotia. Palveluverkotarkastelun yhteydessä on päädytty esittämään ryhmäperhepäiväkotia Ponin toiminnan lakkauttamista ja tiloista luopumista 1.8.2019 lukien, tilojen nykyisen kunnon takia. Toiminnan muutos toimintakauden alussa mahdollistaa perheiden toiveiden huomioon ottamisen varhaiskasvatuspaikkojen järjestelyissä

Ryhmäperhepäiväkotia Ponin tilat ovat laajuudeltaan 69,5 m². Vuokra-kustannukset ovat vuositasolla noin 8 500 euroa. Syksyksi 2019 olisi ryhmäperhepäiväkotia Ponin ollut jäämässä viisi lasta.

Ryhmäperhepäiväkotia Ponin lapsille on pystytty osoittamaan paikat perheiden toivomista toimipisteistä. Myös henkilökunta on voitu sijoittaa toiveiden mukaisesti.

Ryhmäperhepäiväkodin lakkauttamista on valmisteltu perhepäivähoidon esimiehen kanssa ja käsitelty alueen esimieskokouksessa. Toiminnan lakkauttamista on käsitelty yhteistoimintaperiaatteiden mukaisesti ryhmäperhepäivähoitajien kanssa. Lasten vanhemmille on kerrottu ryhmäperhepäiväkodin tilanteesta kesäkuun alussa 2019. Lakkauttamissuunnitelmasta on keskusteltu myös kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Kaupungin hallintosäännön mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää suomenkielisen päiväkodin lakkauttamisesta (15 luku 1 §).

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ritva Lavinto, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 56407
ritva.lavinto(a)hel.fi
Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43542
carola.harju(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Taloushallintopalvelu

§ 218

Lisäpaikkoja varten perustetun varhaiskasvatusyksikön lopetus ja jatkavien ryhmien siirtäminen hallinnollisesti varhaiskasvatusyksikkö Pikkusuohon alueella 6 (Kaarela-Pohjoinen)

HEL 2019-006792 T 00 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti lakkauttaa 26.3.2019 lisäpaikkoja varten perustetun varhaiskasvatusyksikkö Pohjoisen ryhmät ja siirtää yksikön jatkavien ryhmien toiminnan hallinnollisesti varhaiskasvatusyksikkö Pikkusuohon 1.8.2019 lukien.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Raila Tiainen-Ala-Maunus, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 41222
raila.tiainen-ala-maunus(a)hel.fi
Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti kokouksessaan 26.3.2019 §118 perustaa 1.4.2019 lukien varhaiskasvatusyksikkö Pohjoisen ryhmät läntisen ja pohjoisen varhaiskasvatusalueen akuutteihin palvelutarpeisiin vastaamiseksi. Yksikkö sijoittuu hallinnollisesti varhaiskasvatusalueelle 6.

Päätöksen mukaan yksikköön on kuulunut lapsiryhmät, jotka ovat toimineet kevään 2019 ajan kolmessa eri osoitteessa: Kuninkaantammen paviljonkipäiväkodissa Ultramariininkuja 4, Suonionkatu 7 tiloissa sekä Kaisaniemen paviljonkipäiväkodissa Svante Olssonin puistokuja 1.

Kuninkaantammen ryhmissä olleet lapset saavat suunnitelman mukaisesti kesäkuun 2019 alusta paikat lähempää kotia pohjoisen suurpiirin alueella. Suonionkadun tilojen käytöstä luovuttiin toukokuun alusta ja

lapsiryhmät siirrettiin Kaisaniemen paviljonkipäiväkotiin, koska siellä oli tilaa ja käytössä yhteensä 70 tilapaikkaa.

Koska kevään 2019 lisäryhmien toiminta voidaan jatkossa järjestää yhdessä osoitteessa Kasaniemessä Svante Ohlssonin puistokujalla, siellä toimivat ryhmät liitetään varhaiskasvatusalueella 6 toimivaan varhaiskasvatusyksikkö Pikkusuohon lisäpaikkoina. Muutos lisää Pikkusuon paikkoja 70:llä.

Kaarelan ja pohjoisen suurpiirin alueelle selvitetään edelleen lisätiloja vuoden vaihteeseen 2019/2020 mennessä. Lisäksi kesällä 2020 valmistuu päiväkotit Suursuo-Stigenin uudishanke, jotta palvelua saadaan järjestettyä lähipalveluna.

Muutosta on käsitelty varhaiskasvatusyksikkö Pohjoisen ryhmät henkilöstön ja asiakasperheiden kanssa.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Raila Tiainen-Ala-Maunus, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 41222
raila.tiainen-ala-maunus(a)hel.fi
Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

§ 219

Osoitteeseen Hilatie 1 toteutettavan päiväkodin lisätilan tarveselvityksen hyväksyminen

HEL 2019-006490 T 10 06 00

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi osoitteeseen Hilatie 1 toteutettavan päiväkodin lisätilan tarveselvityksen.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628
keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarveselvityslomake lpk Karhi lisätilat
- 2 190214-Tilataulukko Konalan aa väistö- ja lisätilat

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lisätilat toteutetaan Konalan ala-asteen väistötilojen yhteyteen tilaelementtiratkaisuna aikataulullisista syistä. Paviljonkirakennus osoitteeseen Hilatie 1 valmistuu 1.8.2019. Paviljonkien jatkokäyttöä arvioidaan Konalan ala-asteen tilojen valmistuttua. Karhin päiväkodin lisätilat suunnitellaan 42:lle lapselle.

Tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö. Tilat tukevat monialaista oppimista ja yhteisöllisyyttä. Lisäksi ne lisäävät yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Riittävät palvelutilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Lisätilat rakennetaan Konalan ala-asteen väistötilojen yhteyteen, jossa ne palvelevat erityisesti lähialueiden lapsia ja heidän perheitään.

Varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatus- ja perusopetusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan siten, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata lähipalveluperiaatteella mahdollisimman hyvin.

Päiväkoti Karhin nykyiset tilat ovat riittämättömät takaamaan palvelut alueen lapsille. Pitäjänmäen peruspiirin 1-6 vuotiaiden väestökehitys on ollut tasainen ja viimeisimmän väestöennusteen mukaan väestö ei juurikaan kasva. Konalan osa-alueella alle kouluikäisten määrä on lisääntynyt vuosittain n. 50 lapsella. Kasvu on tasaantunut vuonna 2019, mutta palvelun tarve on varhaiskasvatukseen, erityisesti päiväkotiin osallistumiseen on kuitenkin lisääntynyt. Päiväkoti Karhilla oli aikaisemmin esiopetuksen omat tilat Hilatien koululla mutta niistä jouduttiin lähtemään rakennuksessa todetun huonon sisäilman takia. Tässä yhteydessä päiväkodille luvattiin korvaavat tilat.

Riittävät väistö- ja lisätilat tukevat lasten ja nuorten arkea

Lisätilat mahdollistavat lähipalveluiden tarjoamisen Konalan alueella ja parantavat näin lasten ja perheiden arkea. Turvalliset, terveelliset ja riittävät väistö- ja lisätilat luovat hyvät edellytykset toiminnalle ja sujuvat yhteydet edistävät oppijoiden yhtenäistä opinpolkua sekä yhteisöllisyyttä alueella.

Esiopetustilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille sopivaksi, kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Teknisillä ratkaisuilla edistetään tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista sekä lisää teknologian ymmärtämistä ja osaamista Helsingissä.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen

Yksiköiden nykyiset tilat ovat riittämättömät kasvavalle käyttäjämäärälle eivätkä ne vastaa kaikilta osin varhaiskasvatussuunnitelman mukaisia toiminnallisia tavoitteita.

Hankkeessa toteutettavat tilat muodostavat pedagogisesti monipuolisen, tarkoituksenmukaisesti mitoitettun ja joustavan oppimisympäristön. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunniteluhjeiden mukaan ja ne mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen.

Lisätilojen vaikutus tila- ja toimintakustannuksiin

Vuokrattavat tilat ovat laajuudeltaan 184 htm². Kaupunkiympäristön toimialan arvioima kokonaisvuokra on 42,01 euroa/htm²/kk eli noin 92 760 euroa / vuosi. Siivouskustannusarvio on noin 48 800 euroa vuodessa.

Käynnistämiskustannuksia varataan noin 45 350 euroa. Toiminnan käynnistämiskustannuksiin kuuluvat mm. ensikertainen kalustaminen, tarvikkeet, varusteet ja laitteet. Luku ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Kahden yksikön yhteistilat ovat kustannuksiltaan taloudellinen ratkaisu.

Aikaisemmat päätökset, osallistaminen ja yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatus- ja koulutustoimialan yhteistyönä.

Vanhempia on tiedotettu esiopetustoiminnan käynnistämisestä paviljongissa syksyllä 2019.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää lisätiloista

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Sari Lehtonen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 15124
sari.k.lehtonen(a)hel.fi
Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628
keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarveselvityslomake lpk Karhi lisätilat
- 2 190214-Tilataulukko Konalan aa väistö- ja lisätilat

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

§ 220

Jätkäsaaren korttelitalon koulutilojen muuttamista päiväkodiksi koskevan tarveselvityksen hyväksyminen ja lausunto hankesuunnitelmasta

HEL 2019-006319 T 10 06 00

Päätös

A

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Jätkäsaaren korttelitalon koulutilojen muuttamista päiväkodiksi koskevan tarveselvityksen (liite 1).

B

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi liitteen 2 mukaisesta, 20.5.2019 päivätystä hankesuunnitelmasta puoltavan lausunnon ja lausuu lisäksi seuraavaa:

Hankesuunnitelma vastaa hyvin kasvatuksen ja koulutuksen toiminnallisia tavoitteita. Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kuitenkin edelleen työskennellä yhdessä käyttäjätoimialan kanssa. Erityisesti tulee varmistaa ääneneristyksen ja -vaimennuksen huolellinen toteutus. Myös valaistukseen tulee kiinnittää huomiota, sillä toimivalla valaistuksella tuetaan monipuolisia työskentelyasentoja ja edistetään turvallisuutta. Tilat ja pintarakenteet tulee suunnitella helposti siivottaviksi, huollettaviksi ja korjattaviksi.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota hankkeen kustannus seurannan ja laadunvalvonnan tärkeyteen koko prosessin ajalta. Niillä on suuri vaikutus terveelliseen ja turvalliseen oppimisympäristöön sekä toimialan käyttökustannuksiin. Myös aikataulun pitävyydestä on huolehdittava.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa, että hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteuttamisessa pitää edelleen huomioida henkilöstön ja lasten näkemykset tilojen kehittämisessä.

Hanke on esitelty 25.4.2019 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan työsuojelun yhteistoimintahenkilöstölle. Lausunto on huomioitu suunnittelussa (liite 3).

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 tarveselvityslomake_LPK Jätkäsaari
- 2 Hanksuunnitelma 200519
- 3 Jätkäsaari Pk_Lpk tiloiksi_ työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa 20.5.2019 päiväystä Jätkäsaaren päiväkotia ja luokat 1–2 koulutilojen muutostyöt päiväkodiksi -hankkeen hanksuunnitelmasta. Hanksuunnitelma koskee koulun 1–2-luokkien käytössä olleiden tilojen muuttamista päiväkodin käyttöön.

Osoitteessa Rionkatu 10 sijaitseva kohderakennus, Jätkäsaaren korttelitalo, on valmistunut vuonna 2017 päiväkotia ja alakoulurakennukseksi. Nykyisin korttelitalo Jätkäsaarella on päiväkodissa 130 tilapaikkaa sekä koulussa 1–2-luokkalaisia noin 200. Hankkeessa rakennus muutetaan kokonaan päiväkotikäyttöön, mikä kasvattaa päiväkodin paikkamäärää 190 tilapaikalla. Tilapaikkoja on mitoitettu noin 8 htm²/ lapsi. Hankkeen myötä päiväkotia Jätkäsaarella voidaan tarjota varhaiskasvatusta yhteensä noin 320 lapselle.

Hankkeessa rakennukseen tehdään välttämättömät tila- ja kalustemuutokset, jotka muutos koulusta päiväkodiksi vaatii. Osittain näihin muutoksiin on varauduttu jo rakennusvaiheessa. Toteutettavat tilamuutokset ovat pääosin eteis- ja wc-tiloissa. Lisäksi kiinto- ja irtokalustusta sekä varustusta täydennetään päiväkotikäytön tarpeiden mukaiseksi. Myös piha-alueella tehdään päiväkotikäytön edellyttämät muutokset.

Tilaratkaisun tavoitteena on turvallinen, terveellinen, tarkoituksenmukainen ja joustava oppimisympäristö, joka tukee monialaista oppimista, yhteisöllisyyttä sekä yksilön ja ryhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kehittymistä.

Jätkäsaaren alueella on tarvetta lisätiloille lapsimäärän kasvaessa

Varhaiskasvatuspalvelujen tarvetta ja tilapaikkojen riittävyyttä seurataan säännöllisesti alue- ja kaupunkitasolla. Näin toimien voidaan huomioida alueiden palvelutarpeet. Muutosten yhteydessä koko varhaiskasvatusalueen palveluverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena. Palveluverkkoa suunnitellaan niin, että perheiden tarpeisiin voidaan vastata mahdollisimman hyvin lähipäiväkotiperiaatteella.

Jätkäsaari on voimakkaasti rakentuva kaupunkialue, jossa uusia päiväkotipaikkoja tullaan lähivuosina tarvitsemaan alueen lapsiperheiden määrän kasvaessa. Vuonna 2018 valmistuneen väestöennusteen mukaan Kampinmalmin peruspiirin väestön kasvu seuraavan 10 vuoden aikana on noin 800 1–6-vuotiasta lasta. Tästä noin 700 arvioidaan kohdistuvan Jätkäsaaren alueelle.

Jätkäsaaren uuden peruskoulun valmistumisen myötä korttelitalo vapautuu varhaiskasvatuksen käyttöön

Koulu siirtyy Jätkäsaaren korttelitalosta syksyllä 2019 valmistuvaan Jätkäsaaren peruskouluun, mikä vapauttaa koko rakennuksen päiväkotikäyttöön. Tämä järjestely sisältyy kaupunginvaltuuston päätökseen 2.11.2016 uuden Jätkäsaaren alueen peruskoulun perustamisesta.

Hanke lisää tilapaikkoja lähipäiväkotiin kaupunkistrategian mukaisesti

Varhaiskasvatuspalvelu on perheille arjen lähipalvelu. Hanke lisää varhaiskasvatuspaikkoja Jätkäsaaren alueella. Hankkeella taataan strategian mukaiset lähipalvelut ja tuetaan elinikäistä oppimista Jätkäsaaren alueella.

Tilat suunnitellaan esteettömiksi ja kaikille lapsille sopiviksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisympäristöksi. Päiväkotien toiminnan suunnitteluun osallistetaan lapset ja perheet.

Päiväkodit ovat alueen yhteisiä ja yhteisöllisyyttä mahdollistavia tiloja. Asukaskäyttö päiväkodin tiloissa toiminta-ajan ulkopuolella päiväkotitiloissa Jätkäsaarella on mahdollista. Päiväkodin liikuntasali ja ruokala voivat palvella alueen asukkaiden iltakäytön tilatarpeita.

Tilat mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutumisen

Tiloissa järjestetään varhaiskasvatusta ja esiopetusta 1–6-vuotiaille. Tavoitteena on joustavat ja monipuoliset oppimisympäristöt sekä tilatoiminnoiltaan tehokas päiväkotitila. Tilat suunnitellaan vastaamaan varhaiskasvatuksen nykyisiä toimintatapoja. Tilat suunnitellaan esteettömiksi, huomiota kiinnitetään akustiikkaan, paloturvallisuuteen, valais-

tukseen ja sisäilman laatuun. Rakennus täyttää terveellisyydeltään ja turvallisuudeltaan rakentamismääräysten asettamat vaatimukset.

Hankkeessa toteutetaan päiväkodille tilat, joissa pedagogisesti monipuoliset, tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja joustavat tilat edistävät toimintaa sekä takaavat lapsille hyvän ympäristön oppia ja kasvaa. Tilat suunnitellaan kaupunkitasoisten mitoituseriaatteiden ja suunnitteluohjeiden mukaan ja ne mahdollistavat varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteiden toteuttamisen.

Suunnittelua ohjaavat Helsingin kaupungin päiväkotien suunnitteluohjeen 'Päiväkodin käsikirjan' periaatteet, noudatettavat rakentamishojeet ja saadut kokemukset jo käytössä olevista päiväkotit Jätkäsaaren tiloista.

Hankkeen vaikutus tilakustannuksiin

Muutostöiden valmistumisen tavoite on 2.8.2019 alkuun mennessä, siten että toiminta on mahdollista käynnistää elokuussa koulujen alkaessa.

Vuokrattavat tilat ovat laajuudeltaan 2 640 htm². Kaupunkiympäristön toimialan arvio vuokratuloista on noin 786 300 euroa vuodessa. Arvioitu vuokra tulee olemaan 24,82 €/htm²/kk, josta muutosten aiheuttamaa korotusta n. 1,19 €/htm²/kk. Vuokra on laskettu 30 vuoden poistoajalla.

Toiminnan käynnistämiskustannuksiin, joihin kuuluvat irtokalustaminen ja varustaminen, on varattu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla noin 100 000 euroa. Kustannus ei sisällä tietohallinnon hankintoja. Muutokustannusarvio on noin 13 300 euroa.

Aikaisemmat päätökset, kuuleminen, osallistaminen ja muu yhteisvalmistelu

Tarveselvitys ja hankesuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristötoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä. Päiväkodin henkilökuntaa on kuultu ja heitä on osallistettu hankkeen suunnitteluun useissa käyttäjätapaamisissa suunnittelun kuluessa sekä tilojen, pihan että kalusteiden osalta.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

18.06.2019

- 1 tarveselvityslomake_LPK Jätkäsaari
- 2 Hankesuunnitelma 200519
- 3 Jätkäsaari Pk_Lpk tiloiksi_ työsuojelun lausunto

Muutoksenhaku

- A Oikaisuvaatimusohje, kasvatus- ja koulutuslautakunta
- B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala

§ 221

Oikaisuvaatimus päiväkotikieliryhmän valintapäätökseen

HEL 2019-006163 T 05 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi ***** oikaisuvaatimuksen päiväkodin johtajan 24.04.2019 (201900048) tekemästä päätöksestä, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta viittaa perusteluina esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628
keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 23 k., JulKL 24 § 1 mom 32 k.)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Otteet

Ote

Huoltaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vanhemmat ovat tehneet oikaisuvaatimuksen (liite 1) varhaiskasvatus- ta koskevasta päätöksestä. Vanhemmat vaativat varhaiskasvatuspaikkaa koskevan hakemuksen hyväksymistä, koska valinta on tehty virheellisesti seuraavin perustein.

1.Päätöksen perustelut ovat suppeat

2. Lasta koskevassa päätöksessä ei selviä, millä kriteerillä hän on jäänyt ilman paikkaa.

3. Kielikylvyn kriteerit asettavat lähtökohtaisesti lapset eriarvoiseen asemaan, sillä perusteella, onko heidän sisaruksena kielikylpy ryhmässä. Yhdenvertaisuus ei toteudu.

Lähemmin oikaisuvaatimuksen perustelut ilmenevät liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa oikealle viranomaiselle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 13.2.2018 (§ 24), että varhaiskasvatuksen ruotsin kielen kielikylpyyn valinnan periaatteet ovat seuraavat:

Sisarukset pyritään sijoittamaan samaan yksikköön, jos se palvelujen tarjonta huomioon ottaen on mahdollista. Kielikylpypolun turvaamiseksi ja vanhempien kielikylpyyn sitoutumisen tukemiseksi samassa kielikylpypäiväkodissa tai kielikylpypolkua jatkavan alakoulun 1. tai 2. luokalla olevien lasten sisarukset asetetaan valinnassa etusijalle. Mikäli sisarusia on enemmän kuin ryhmään voidaan ottaa eikä mikään päiväkodin tarjoama käytännön järjestely onnistu, viimeisenä vaihtoehtona suoritetaan valinta arvonnalla.

Mikäli ensisijaisen valinnan jälkeen muita edellytykset täyttäviä hakijoita on enemmän kuin vapaita paikkoja eikä mikään päiväkodin tarjoama käytännön järjestely onnistu, viimeisenä vaihtoehtona suoritetaan valinta. Kielikylvyn pedagogiset periaatteet ja siten valinnassa tärkeät edellytykset ovat:

ruotsin kieli on lapselle uusi kieli

yksi perheen kotona puhutuista kielistä on suomi

huoltajat ovat valmiita sitoutumaan kielikylpypolkuun varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

varhaiskasvatuksessa ei tarkisteta lasten soveltuvuutta kielikylpyyn. Kielikylpyyn ei ole subjektiivista oikeutta.

Päiväkoti Ruskeasuon kielikylpyryhmien valinnat tehtiin seuraavasti:

Reijola-Munkkiniemi-Haaga-Pitäjämäen varhaiskasvatusalueen päiväkotien johtajat ja varhaiskasvatuksen aluepäällikkö valitsivat lapset ryhmiin 3.4.2019. Sisarusperusteella valittiin ensin päiväkotia Ruskeasuolle 2 lasta.

Vuonna 2014 syntyneitä hakijoita oli 10. Kaikki valittiin. Hakijoista vuonna 2015 syntyneitä jäi ilman kielikylpyryhmäpaikkaa 8 lasta. Ai-noastaan kaksi sisarusperiaatteella valittua lasta saivat ryhmästä pai-kan.

Sekä päiväkoti Pihlajan, että päiväkoti Ruskeasuon kielikylvystä on opinpolun jatkumo Meilahden peruskouluun. Päiväkodit ovat sitoutu-neet järjestämään yhdessä 25 esiopetuspaikkaa vuosittain. He muo-dostavat yhden kielikylpyluokan.

Valinnassa on käytetty kasvatus- ja koulutuslautakunnan 13.2.2018 (§ 24) hyväksymiä ruotsin kielen kielikylvyn valintakriteereitä Helsingin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Sisarusperiaatteen noudat-taminen valinnassa perustuu lautakunnan päätökseen.

Päivähoitopäätöksen teksti tulee effica tietojärjestelmästä suoraan ja perheellä on mahdollisuuksia kysyä tarkemmin lapsensa valintakritee-reistä suoraan päättäjältä.

Päätös on annettu 2019 tiedoksi muutoksenhakuohjeistuksineen, jolloin vanhempien oikeussuoja toteutuu tämän oikaisuvaatimuksen myötä.

Viranhaltijan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, viran-haltija ei ole ylittänyt toimivaltansa eikä päätös ole lainvastainen. Esitte-lijä katsoo, että oikaisuvaatimus on hylättävä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628
keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 23 k., JulKL 24 § 1 mom 32 k.)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Otteet

Ote
Huoltaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen
toimielimen päätös

§ 222

Oikaisuvaatimus päiväkotikieliryhmän valintapäätöksestä

HEL 2019-006181 T 05 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi ***** oikaisuvaatimuksen päiväkodin johtajan 24.04.2019 (201900048) tekemästä päätöksestä, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aiheutta päätöksen muuttamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta viittaa perusteluina esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628
keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, päätös 201900048

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Otteet

Ote

Huoltajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vanhemmat ovat tehneet oikaisuvaatimuksen (liite 1) varhaiskasvatus- ta koskevasta päätöksestä ja vaativat varhaiskasvatuspaikkaa koskevan hakemuksen hyväksymistä, koska valinta on tehty virheellisesti seuraavin perustein:

18.06.2019

1. Päätöksen perustelut ovat virheelliset, sillä kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöskirjoista ei löydy 2.10.2018 päivämäärällä tehtyä päätöstä kielikylvyn valinnan periaatteiden täydennyksestä.

2. Lasta koskevassa päätöksessä ei selviä, millä kriteerillä hän on jäänyt ilman paikkaa.

3. Perheen toiveesta huolimatta päiväkodin johtaja Sari Manninen ei ole täydentänyt hakemusta lisäämällä 2. toiveeksi pk Pihlajan kielikylpyryhmän.

4. Kielikylvyn kriteerit asettavat lähtökohtaisesti lapset eriarvoiseen asemaan, sillä perusteella, onko heidän sisaruksena kielikylpyryhmässä. Yhdenvertaisuus ei toteudu.

Lähemmin oikaisuvaatimuksen perustelut ilmenevät liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa oikealle viranomaiselle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 13.2.2018 (§ 24), että varhaiskasvatuksen ruotsin kielen kielikylpyyn valinnan periaatteet ovat seuraavat:

Sisarukset pyritään sijoittamaan samaan yksikköön, jos se palvelujen tarjonta huomioon ottaen on mahdollista. Kielikylpypolun turvaamiseksi ja vanhempien kielikylpyyn sitoutumisen tukemiseksi samassa kielikylpypäiväkodissa tai kielikylpypolkua jatkavan alakoulun 1. tai 2. luokalla olevien lasten sisarukset asetetaan valinnassa etusijalle. Mikäli sisaruksia on enemmän kuin ryhmään voidaan ottaa, eikä mikään päiväkodin tarjoama käytännön järjestely onnistu, viimeisenä vaihtoehtona suoritetaan valinta arvonnalla.

Mikäli ensisijaisen valinnan jälkeen muita edellytykset täyttäviä hakijoita on enemmän kuin vapaita paikkoja eikä mikään päiväkodin tarjoama käytännön järjestely onnistu, viimeisenä vaihtoehtona suoritetaan valinta arvonnalla. Kielikylvyn pedagogiset periaatteet ja siten valinnassa tärkeät edellytykset ovat:

ruotsin kieli on lapselle uusi kieli

yksi perheen kotona puhutuista kielistä on suomi

huoltajat ovat valmiita sitoutumaan kielikylpypolkuun varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

varhaiskasvatuksessa ei tarkisteta lasten soveltuvuutta kielikylpyyn.

kielikylpyyn ei ole subjektiivista oikeutta.

Päiväkoti Ruskeasuon kielikylpyryhmien valinnat tehtiin seuraavasti: Reijola-Munkkiniemi-Haaga-Pitäjämäen varhaiskasvatusalueen päiväkotien johtajat ja varhaiskasvatuksen aluepäällikkö valitsivat lapset ryhmiin 3.4.2019. Sisarusperusteella valittiin ensin päiväkotia Ruskeasuolle 2 lasta.

Vuonna 2014 syntyneitä hakijoita oli 10. Kaikki valittiin. Hakijoista vuonna 2015 syntyneitä jäi ilman kielikylpyryhmäpaikkaa 8 lasta. Ai-noastaan kaksi sisarusperiaatteella valittua lasta saivat ryhmästä pai-kan.

Sekä päiväkotia Pihlajan, että päiväkotia Ruskeasuon kielikylvystä on opinpolun jatkumo Meilahden peruskouluun. Päiväkodit ovat sitoutu-neet järjestämään yhdessä 25 esiopetuspaikkaa vuosittain. He muo-dostavat yhden kielikylpyluokan.

Valinnassa on käytetty kasvatus- ja koulutuslautakunnan 13.2.2018 § (§ 24) hyväksymiä ruotsin kielen kielikylvyn valintakriteereitä Helsingin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Sisarusperiaatteen noudat-taminen valinnassa perustuu lautakunnan päätökseen.

Päivähoitopäätöksen teksti tulee effica tietojärjestelmästä suoraan ja perheellä on mahdollisuuksia kysyä tarkemmin lapsensa valintakritee-reistä suoraan päättäjältä. Tekstissä on virheellisesti viitattu lautakun-nan päätökseen 02.10.2018, jolloin on täydennetty edellistä päätöstä koulun jatkumon osalta. Tästä virheestä on perhettä tiedotettu 06.05.2019 sähköisesti ja annettu linkki oikeaan pöytäkirjaan. Lautakunnan päätös on kirjattu 06.11.2018 pöytäkirjaan.

Vy Muksulaakso-Ruskeasuon päiväkodin johtaja Sari Manninen jätti kirjaamatta 2. toiveen siirtohakemuksen, koska tiedustellessaan siirron mahdollisuutta, hän sai tiedon, että päiväkotia Pihlajan 2015 syntyneiden lasten ryhmä täyttyi suoraan sisaruksista. Vapaita paikkoja ei ollut. Siir-totoiveella ei olisi ollut merkitystä valinnan kannalta.

Päätös on annettu 2019 tiedoksi muutoksenhakuohjeistuksineen, jolloin vanhempien oikeussuoja toteutuu tämän oikaisuvaatimuksen myötä.

Viranhaltijan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, viran-haltija ei ole ylittänyt toimivaltansa eikä päätös ole lainvastainen. Esitte-lijä katsoo, että oikaisuvaatimus on hylättävä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628

18.06.2019

Asia/33

---

keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus, päätös 201900048

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Otteet

Ote
Huoltajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen
toimielimen päätös

§ 223

Oikaisuvaatimus päiväkotii Pihlajan kielikylypyryhman valintapäättöksestä

HEL 2019-005830 T 05 01 01

Päättös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi ***** oikaisuvaatimuksen päiväkodin johtajan 02.05.2019 (nro 201800052) tekemästä päätöksestä, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta viittaa perusteluinaan esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628
keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 15.5.2019

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Otteet

Ote

Huoltaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

***** on tehnyt oikaisuvaatimuksen (liite 1) varhaiskasvatusta koskevasta päätöksestä. Hän vaatii varhaiskasvatuspaikkaa koskevan hakemuksen hyväksymistä, koska valinta on tehty virheellisesti seuraavin perustein.

- 1.Hakiessaan paikkaa 19.3.2018 perhe ei ollut tietoinen varhaiskasvatustalautakunnan 13.2.18 tekemästä päätöksestä ja tapahtuneesta kriteerien muutoksesta.
2. Perhe ei päässyt osallistumaan suulliseen informaatiotilaisuuteen päiväkodissa
- 3.Oletettiin lapsen pääsevän päiväkoti Pihlajan kielikylpyryhmään sisarusperiaatteen mukaisesti, koska sisarus oli Meilahden ala-asteen 3.luokalla.
- 4.Valinnassa asetettiin etusijalle esiopetusryhmään hakevat 2012 syntyneet lapset ja seuraavan vuoden esiopetukseen siirtyvät 2013 lapset.
- 5.Päätöstä ei lähetetty vuonna 2018.

Lähemmin oikaisuvaatimuksen perustelut ilmenevät liitteenä olevasta oikaisuvaatimuksesta.

Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa oikealle viranomaiselle.

Vuonna 2018 kielikylpyvalintojen kielteisen päätöksen tekoa valmistettiin effica tietojärjestelmään. Kielikylpyryhmän valinnoista ei tehty hallintopäätöstä 4-vuotiaille lapsille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 13.2.2018 (§ 24), että varhaiskasvatuksen ruotsin kielen kielikylpyyn valinnan periaatteet ovat seuraavat:

Sisarukset pyritään sijoittamaan samaan yksikköön, jos se palvelujen tarjonta huomioon ottaen on mahdollista. Kielikylpypolun turvaamiseksi ja vanhempien kielikylpyyn sitoutumisen tukemiseksi samassa kielikylpypäiväkodissa tai kielikylpypolkua jatkavan alakoulun 1. tai 2. luokalla olevien lasten sisarukset asetetaan valinnassa etusijalle. Mikäli sisarus on enemmän kuin ryhmään voidaan ottaa eikä mikään päiväkodintarjoama käytännön järjestely onnistu, viimeisenä vaihtoehtona suoritetaan valinta arvonnalla.

Mikäli ensisijaisen valinnan jälkeen muita edellytykset täyttäviä hakijoita on enemmän kuin vapaita paikkoja eikä mikään päiväkodin tarjoama käytännön järjestely onnistu, viimeisenä vaihtoehtona suoritetaan valinta arvonnalla. Kielikylvyn pedagogiset periaatteet ja siten valinnassa tärkeät edellytykset ovat:

ruotsin kieli on lapselle uusi kieli

yksi perheen kotona puhutuista kielistä on suomi

huoltajat ovat valmiita sitoutumaan kielikylpyyn varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

varhaiskasvatuksessa ei tarkisteta lasten soveltuvuutta kielikylpyyn.

kielikylpyyn ei ole subjektiivista oikeutta.

Päiväkoti Pihlajan kielikylpyryhmien valinnat 2014 ja 2015 syntyneiden osalta tehtiin seuraavasti: Reijola-Munkkiniemi-Haaga-Pitäjämaan varhaiskasvatusalueen päiväkotienjohtajat ja varhaiskasvatuksen aluepäällikkö suorittivat valinnat suljetulla lippuäänestyksellä 3.4.2019. Arvonta suoritettiin vain 2014 syntyneiden ryhmään. Ilman kielikylpypaikkaa jäi yhteensä 21 lasta.

Tämä perustui sovittuun ryhmäkokoan sekä tulevaan opinpolkuun. Päiväkoti Pihlassa on lisätty varhaiskasvatuspaikkoja 7 lapsella 1.8.2019 palvelun laajentamiseksi. Varhaiskasvatuspaikkoja Pihlajan kielikylpyryhmissä on yhteensä esiopetusryhmä huomioiden 28 paikkaa. Lapsia on iänmukaisesti seuraavasti: 2013 (6-vuotta) syntyneet esiopetuksessa olevat 10 lasta, 2014 syntyneet (5-vuotta) 14 lasta ja 2015 (4-vuotta) syntyneitä neljä lasta.

Vuonna 2014 syntyneitä arvottiin kaikki hakijat (24), valittiin 12. 2015 syntyneiden ryhmä täyttyi sisaruksista (6). Hakijoita oli 15. Hakijoista ilman kielikylpypaikkaa jäi 9. Päiväkoti Pihlajan ja päiväkotia Ruskeasuon kielikylvystä on opinpolun jatkumo Meilahden peruskouluun. Päiväkodit ovat sitoutuneet järjestämään yhdessä 25 esiopetuspaikkaa vuosittain. Esiopetuksesta on kaikilla esiopetuslapsilla jatkumo kouluun. He muodostavat yhden kielikylpyluokan.

Arvonnassa oli laput, joissa oli jokaisen hakijan nimi. Lopuksi tarkistettiin lapsen varhaiskasvatuksen jatkuvuuden turvaaminen siinä päiväkodissa, jossa lapsi oli sillä hetkellä.

Valinnassa on käytetty kasvatus- ja koulutuslautakunnan 13.2.2018 § (§ 24) hyväksymiä ruotsin kielen kielikylvyn valintakriteereitä Helsingin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Sisaruusperiaatteen noudattaminen valinnassa perustuu lautakunnan päätökseen.

Varhaiskasvatuksen palvelut on informoinut kielikylvyn valinnoista asiakkaita ja päiväkodin johtajalta on ollut mahdollisuus tiedostella palvelun ohjaukseen liittyvät asiat. Päiväkoti Pihlajassa on myös järjestetty tiedotustilaisuus kielikylpyyn hakeneille vanhemmille.

Päätös on annettu 2019 tiedoksi muutoksenhakuohjeistuksineen, jolloin vanhempien oikeussuoja toteutuu tämän oikaisuvaatimuksen myötä.

18.06.2019

Viranhaltijan päätös ei ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä, viranhaltija ei ole ylittänyt toimivaltansa eikä päätös ole lainvastainen. Esittelijä katsoo, että oikaisuvaatimus on hylättävä.

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Keijo Räikkönen, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, puhelin: 310 69628
keijo.raikkonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 15.5.2019

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen toimielimen päätös

Otteet

Ote
Huoltaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, varhaiskasvatuslain mukainen
toimielimen päätös

§ 224

Oikaisuvaatimus päätoimisen tuntiopettajan sijaisuuteen ottamisesta

HEL 2019-006729 T 01 01 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi ***** oikaisuvaatimuksen, jonka hän on tehnyt Pitäjänmäen peruskoulun rehtorin 7.6.2019 (§ 291) tekemästä päätöksestä ja kumosi rehtorin päätöksen sekä palautti asian uudelleen käsiteltäväksi.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Rehtorin päätös
- 3 Rehtorin lausunto
- 4 Hakuilmoitus
- 5 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
- 6 Virkaan valitun hakemus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

***** on tehnyt 10.6.2019 Helsingin kaupungin kirjaamoon saapuneen oikaisuvaatimuksen Pitäjänmäen peruskoulun rehtorin 7.6.2019 (§ 291) tekemästä päätöksestä, jolla rehtori on ottanut Pitäjänmäen pe-

ruskouluun sijoitettuun matematiikan ja fysiikan päätoimisen tuntiopettajan sijaisuuteen määräajaksi 6.8.2019 - 31.5.2020 *****

Pitäjänmäen peruskoulun rehtori on antanut asiassa lausunnon.

Kuntalain 134 §:n 1 momentin nojalla kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 2 mom. 5 kohdan mukaan ellei toisin ole määrätty toimialajohtaja ottaa palvelukseen toimialan viranhaltijat ja työntekijät. Toimialajohtajan henkilöstöasioiden delegoineista 3.5.2019 (§ 40) tekemään päätökseen perustuen avoimen tehtävän määräaikaisen opettajanviran hoitajan ottaa peruskoulun rehtori.

Hakuprosessista

Pitäjänmäen peruskouluun sijoitetun matematiikan ja fysiikan päätoimisen tuntiopettajan sijaisuus on ollut julkisesti haettavana 20.5. - 3.6.2019.

Rehtorin lausunnon mukaan virkaa haki hakuajan kuluessa 20 henkilöä, joista 15 oli kelpoista. Rehtorin lausunnon mukaan tehtävään haastateltiin kolme hakijaa, joista kaksi oli tehtävään kelpoisia ja yksi ei-kelpoinen. Oikaisuvaatimuksen tekijää ei haastateltu.

Asian oikeudellinen arviointi

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii päätökseen oikaisua, koska tehtävään on palkattu kokemattomampi ja pienemmän koulutuksen omaava henkilö.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa. Perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Lisäksi virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai kunnan päättämä erityinen kelpoisuus.

Taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan yleisesti tuloksellisen työkentelyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lah-

jakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhdessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin.

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 5 §:ssä säädetään aineenopettajan kelpoisuudesta perusopetuksessa.

Em. asetuksen 23 §:n mukaan opetusta voidaan väliaikaisesti enintään vuoden ajaksi määrätä antamaan henkilö, jolla on riittävä koulutus ja tehtävän edellyttämä taito. Tällainen henkilö voidaan kuitenkin määrätä antamaan opetusta yli kuuden kuukauden ajaksi vain, jos tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei määräystä annettaessa ole saatavilla tai jos siihen on muu erityinen syy.

Päätoimisen tuntiopettajan sijaisuuteen valittu ei täytä virassa edellytetyjä kelpoisuusvaatimuksia. Sen sijaan 15 muuta hakijaa mukaan lukien oikaisuvaatimuksen tekijä täyttävät virassa edellytetyt kelpoisuusvaatimukset.

Edellä lausutun perusteella esittelijä esittää, että oikaisuvaatimus hyväksytään ja Pitäjänmäen peruskoulun rehtorin 7.6.2019 (§ 291) tekemä päätös kumotaan ja asia palautetaan rehtorin uudelleen käsiteltäväksi.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Rehtorin päätös
- 3 Rehtorin lausunto
- 4 Hakuilmoitus
- 5 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
- 6 Virkaan valitun hakemus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

18.06.2019

Asia/35

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

§ 225

Oikaisuvaatimus määrääjäksi lehtorin virkaan ottamisesta

HEL 2019-006523 T 01 01 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi ***** oikaisuvaatimuksen, jonka hän on tehnyt Malmin peruskoulun rehtorin 3.6.2019 tekemästä päätöksestä ja kumosi rehtorin päätöksen sekä palautti asian uudelleen käsiteltäväksi.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rehtorin päätös
- 2 Oikaisuvaatimus
- 3 Hakuilmoitus
- 4 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 32 k.)
- 5 Virkaan valitun hakemus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

***** on tehnyt 4.6.2019 Helsingin kaupungin kirjaamoon saapuneen oikaisuvaatimuksen Malmin peruskoulun rehtorin 3.6.2019 tekemästä päätöksestä, jolla rehtori on ottanut Malmin peruskouluun sijoitettuun matematiikan ja tietotekniikan lehtorin virkaan määrääjäksi 1.8.2019 - 7.2.2020 *****

Malmin peruskoulun rehtori on antanut asiassa lausunnon.

Kuntalain 134 §:n 1 momentin nojalla kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 2 mom. 5 kohdan mukaan ellei toisin ole määrätty toimialajohtaja ottaa palvelukseen toimialan viranhaltijat ja työntekijät. Toimialajohtajan henkilöstöasioiden delegoineista 3.5.2019 (§ 40) tekemään päätökseen perustuen avoimen tehtävän määräaikaisen opettajanviran hoitajan ottaa peruskoulun rehtori.

Hakuprosessista

Malmin peruskouluun sijoitetun matematiikan ja tietotekniikan lehtorin tehtävä on ollut julkisesti haettavana 16.5. - 23.5.2019.

Rehtorin lausunnon mukaan virkaa haki hakuajan kuluessa kahdeksan henkilöä. Hakuilmoituksessa muodollisten kelpoisuusvaatimusten lisäksi eduksi katsottiin hyvät vuorovaikutustaidot. Tehtävä oli ollut jo aikaisemmin haettavana ja hakuilmoituksessa todettiin, että aikaisemmin tehtävään hakeneet otetaan huomioon ilman eri hakemusta.

Asian oikeudellinen arviointi

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii päätöksen purkamista, koska nimitykseen pätevämpiä henkilöitä oli käytettävissä.

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 5 §:ssä säädetään aineenopettajan kelpoisuudesta perusopetuksessa.

Em. lain 23 §:n mukaan opetusta voidaan väliaikaisesti enintään vuoden ajaksi määrätä antamaan henkilö, jolla on riittävä koulutus ja tehtävän edellyttämä taito. Tällainen henkilö voidaan kuitenkin määrätä antamaan opetusta yli kuuden kuukauden ajaksi vain, jos tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei määräystä annettaessa ole saatavilla tai jos siihen on muu erityinen syy.

Kuten edellä on todettu, tehtävä on ollut haettavana jo aiemmin. Rehtorin lausunnon mukaan oikaisuvaatimuksen tekijä haki tehtävään jälkimmäisessä haussa. Edelleen rehtorin lausunnon mukaan jälkimmäi-

18.06.2019

sen haun perusteella rehtori haastatteli vain määräajaksi virkaan valittua.

Määräajaksi virkaan valittu ei täytä virassa edellytetyjä kelpoisuusvaatimuksia. Sen sijaan oikaisuvaatimuksen tekijä täyttää virassa edellytetyt kelpoisuusvaatimukset. Rehtori on erheellisesti katsonut, että oikaisuvaatimuksen tekijä ei olisi virkaan kelpoinen.

Edellä lausutun perusteella esittelijä esittää, että oikaisuvaatimus hyväksytään ja Malmin peruskoulun rehtorin 3.6.2019 tekemä päätös kumotaan ja asia palautetaan rehtorin uudelleen käsiteltäväksi.

Esittelijä

perusopetusjohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rehtorin päätös
- 2 Oikaisuvaatimus
- 3 Hakuilmoitus
- 4 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
- 5 Virkaan valitun hakemus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esiteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

§ 226

Oikaisuvaatimus määrääjaksi lehtorin virkaan ottamisesta

HEL 2019-006224 T 01 01 01 01

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi ***** oikaisuvaatimuksen, jonka hän on tehnyt Helsingin aikuislukion rehtorin 23.5.2019 tekemästä päätöksestä, koska oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta viittaa perusteluinaan esittelijän esittämiin seikkoihin.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Rehtorin päätös
- 3 Hakuilmoitus
- 4 Salassa pidettävä (Julkl 24 § 1 mom 32 k.)
- 5 Virkaan valitun hakemus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Tiedoksisaaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

***** on tehnyt 24.5.2019 Helsingin kaupungin kirjaamoon saapuneen oikaisuvaatimuksen Helsingin aikuislukion rehtorin 23.5.2019 tekemästä päätöksestä, jolla rehtori on ottanut Helsingin aikuislukioon si-

joitettuun matematiikan, fysiikan ja kemian lehtorin virkaan määräajaksi 1.8.2019 - 31.7.2020 filosofian maisteri *****

Helsingin aikuislukion rehtori on antanut asiassa lausunnon.

Kuntalain 134 §:n 1 momentin nojalla kunnanhallituksen, lautakunnan ja valiokunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja oikealle toimielimelle.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 2 mom. 5 kohdan mukaan ellei toisin ole määrätty toimialajohtaja ottaa palvelukseen toimialan viranhaltijat ja työntekijät. Toimialajohtajan henkilöstöasioiden delegoineista 3.5.2019 (§ 40) tekemään päätökseen perustuen avoimen tehtävän määräaikaisen opettajanviran hoitajan ottaa lukion rehtori.

Hakuprosessista

Helsingin aikuislukion matematiikan, fysiikan ja kemian lehtorin tehtävä on ollut julkisesti haettavana 15.4. - 29.4.2019.

Virkaa haki hakuajan kuluessa 11 henkilöä, joista 2 täytti opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen mukaiset kelpoisuusvaatimukset kaikissa kolmessa aineessa. Hakuilmoituksessa muodollisten kelpoisuusvaatimusten lisäksi edellytettiin vahvaa kielitietoista opettajuutta, nykyaikaisten opetusmenetelmien ja opetusteknologian hallintaa. Lisäksi eduksi katsottiin kokemus aikuisten maahanmuuttajien opetuksesta (erityisesti aikuisten perusopetus).

Haastatteluun kutsuttiin kummatkin kelpoisuusvaatimukset kaikissa kolmessa aineessa täyttäneet hakijat, joista oikaisuvaatimuksen tekijä oli toinen. Ennen haastattelupäivää toinen kelpoisuusvaatimukset täyttäneistä hakijoista peruutti hakemuksensa. Rehtorin lausunnon mukaan haastatteluun kutsuttiin lisäksi määräajaksi virkaan valittu, joka täyttää kelpoisuusvaatimukset matematiikassa ja fysiikassa. Hänellä on lisäksi perusopinnot kemiassa.

Asian oikeudellinen arviointi

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii päätöksen kumoamista, koska hän on hakijana pätevin.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan virkasuhteeseen ottamisen yleisistä perusteista säädetään perustuslaissa. Perustuslain 125 §:n 2 momentin mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Lisäksi virkasuhteeseen otettavalla on oltava erikseen säädetty tai kunnan päättämä erityinen kelpoisuus.

Taidolla tarkoitetaan lähinnä koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan yleisesti tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koetetulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhdessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin.

Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 10 §:ssä säädetään aineenopettajan kelpoisuudesta lukiossa.

Em. lain 23 §:n mukaan opetusta voidaan väliaikaisesti enintään vuoden ajaksi määrätä antamaan henkilö, jolla on riittävä koulutus ja tehtävän edellyttämä taito. Tällainen henkilö voidaan kuitenkin määrätä antamaan opetusta yli kuuden kuukauden ajaksi vain, jos tehtävän edellyttämät kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei määräystä annettaessa ole saatavilla tai jos siihen on muu erityinen syy.

Virkaan valittu on valmistunut filosofian maisteriksi pääaineena matematiikka vuonna 2007. Hän on kelpoinen toimimaan matematiikan ja fysiikan lehtorina lukiossa. Hänellä on ollut kemia sivuaineena (15 ov). Virkaan valitulla on n. 5 vuoden ja 8 kuukauden opetuskokemus, josta hän on toiminut 5 vuotta ja kolme kuukautta matemaattisten aineiden opettajana Helsingin kaupungilla.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on valmistunut filosofian maisteriksi luonnontieteissä pääaineena matematiikka vuonna 1984. Hän on kelpoinen toimimaan matematiikan lisäksi fysiikan ja kemian lehtorina lukiossa. Oikaisuvaatimuksen tekijällä on n. viiden vuoden opetuskokemus, joista n. kolme vuotta matematiikan ja kemian opettajana.

Oikaisuvaatimuksen tekijällä on virassa vaadittava muodollinen kelpoisuus kaikissa opetettavissa aineissa, kun tehtävään valitulla se on matematiikassa ja fysiikassa. Vaikka kummallakin on opettajakokemusta, heillä ei ole viimeaikaista opettajakokemusta. Määräaikaisesti virkaan valitulla on opettajakokemusta pidemmältä ajalta.

18.06.2019

Rehtorin lausunnon mukaan määräaikaisesti virkaan valittu on pitänyt aktiivisesti yllä opettajan ammattitaitoaan ja hän on esim. julkaissut vuonna 2018 Tekniikan laskutaito -oppikirjan. Rehtorin lausunnon mukaan valitulla on lisäksi vahvuutena työskentely monikulttuurisessa opilaitoksessa sekä pitkä kokemus vieraskielisten opiskelijoiden opettamisesta. Rehtorin lausunnon mukaan virkaan valittu toi myös haastattelussa esille hakemuksessa edellytettyä kielitietoista opettajuutta sekä monipuolisten opetusmenetelmien käyttöä. Oikaisuvaatimuksen tekijää rehtori ei valinnut rehtorin lausunnosta tarkemmin ilmenevillä perusteilla.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on ollut tehtävään hakijoista peruutuksen jälkeen ainoa, jolla on ollut kelpoisuusvaatimusten mukainen kelpoisuus kaikkiin opetettaviin aineisiin. Rehtori arvioi hakijoista määräaikaisesti virkaan valitulla olevan kuitenkin parhaat edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen ja että tämä on hakemuksen sekä haastattelussa esille tulleiden seikkojen johdosta kokonaisarvion perusteella taitavin ja soveliaim hakija kyseiseen tehtävään. Rehtori on perustanut valintansa hakijoiden hakemuksiin, ansioiden vertailuun sekä hakijoiden haastatteluun.

Esittelijä katsoo rehtorin valinnan kokonaisarvion perusteella taitavimman ja soveliaimman hakijan kyseiseen haettavaan olleeseen lehtorin virkaan määräajaksi. Valitulla henkilöllä on riittävä koulutus ja tehtävän edellyttämä taito.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt perusteet eivät anna aihetta päätöksen muuttamiseen. Rehtori on harkintansa mukaan voinut valita määräajaksi kyseiseen lehtorin tehtävään valitsemansa henkilön. Oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että rehtori olisi käyttänyt harkintavaltaansa muuhun kuin, mihin se tässä asiassa on ollut käytettävissä.

Esittelijä esittää edellä lausuttuun ja rehtorin lausuntoon viitaten, että oikaisuvaatimus hylätään.

Esittelijä

lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön johtaja
Arja Kukkonen

Lisätiedot

Anu Kangaste, lakimies, puhelin: 310 87180
anu.kangaste(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Rehtorin päätös
- 3 Hakuilmoitus

18.06.2019

4 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)
5 Virkaan valitun hakemus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Tiedoksisaaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

18.06.2019

Asia/38
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 32 k.

---

§ 227
Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 32 k.)

18.06.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 188, 189, 190, 191, 192, 201, 204, 206, 207, 208, 209, 210, 211 (B), 212, 214, 215, 216 ja 220 (B) §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 193, 205, 221, 222 ja 223 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianomaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä päätöksestä katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannu-

18.06.2019

saatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusasiakirjat voidaan toimittaa myös Helsingin kaupungin kirjaamoon.

Kirjaamon asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Helsingin kaupungin kirjaamo
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi

18.06.2019

- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata kirjaamosta.

3

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 194, 195, 196 ja 197 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua.

18.06.2019

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

18.06.2019

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa halua vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

18.06.2019

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 2050 euroa, jos hankinnan arvo on alle 1 miljoona euroa; 4100 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja alle 10 miljoonaa euroa; ja 6140 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

4

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 198 §.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta joko tekemällä hankintaoikaisuvaatimuksen tai pyytämällä markkinaoikeudelta käsittelylupaa valituksen tekemiseksi taikka tekemällä molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi
+358 9 86390

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

18.06.2019

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisu.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kasvatus- ja koulutuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

18.06.2019

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin muutoksenhakija haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä käsittelylupaa.

Lupa on myönnettävä, jos

- asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samankaltaisissa asioissa tärkeää
- siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Käsittelylupahakemus ja valitus toimitetaan markkinaoikeudelle yhdessä.

Muutoksenhakuaja

Käsittelylupahakemus ja valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Käsittelylupahakemus ja valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen noudattamatta hankintalain mukaista odotusaikaa.

18.06.2019

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianton tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta muutoksenhaku-aikaan. Käsittelylupahakemus ja valitus on toimitettava muutoksenhakuviranomaiselle viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen muutoksenhakuviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa käsittelylupahakemuksen ja valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Muutoksenhakuviranomaisen

Käsittelylupahakemus ja valitus tehdään markkinaoikeudelle. Markkinaoikeuden asiointiosoitteet ovat seuraavat:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakuasiakirjan muoto ja sisältö

Muutoksenhakuasiakirja, joka sisältää käsittelylupahakemuksen ja valituksen, on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Käsittelylupahakemuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- peruste, jolla käsittelylupaa haetaan

18.06.2019

- syyt, joiden nojalla hakija katsoo, että käsittelyluvan myöntämiselle on olemassa edellä mainittu peruste.

Valituksessa on ilmoitettava

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Muutoksenhakuasiakirjassa on ilmoitettava muutoksenhakijan nimi ja kotikunta. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos muutoksenhakuasiakirjan laatijana on joku muu henkilö, asiakirjassa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Muutoksenhakuasiakirjassa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Muutoksenhakuasiakirjaan on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys muutoksenhakuajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan hankintalaissa määritellyn odotusajan kuluttua. Puitejärjestelyihin perustuvien hankintojen osalta hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen ennen odotusajan päättymistä, mutta tällöin valitusaika on 14 vuorokauden sijasta 30 vuorokautta päätöksen tiedoksisaannista.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 2050 euroa, jos hankinnan arvo on alle 1 miljoona euroa; 4100 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja alle 10 miljoonaa euroa; ja 6140 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Mikäli mark-

18.06.2019

kinaoikeus ei myönnä asiassa käsittelylupaa, markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 500 euroa.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

5

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 199, 200, 202, 203, 211 (A), 213, 217, 218, 219 ja 220 (A) §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

18.06.2019

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kasvatus- ja koulutuslautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

6

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 224, 225, 226 ja 227 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

18.06.2019

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

18.06.2019

Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

18.06.2019

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1

BESVÄRSANVISNING

193 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom förvaltningsbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part).

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

En part anses ha fått del av beslutet den dag då beslutet överlämnats till parten eller hans eller hennes lagliga företrädare.

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet avsändes, om inte något annat påvisas.

Om delgivningen har skett per post mot mottagningsbevis anses en part ha fått del av beslutet vid den tid som mottagningsbeviset utvisar.

18.06.2019

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Besvärshandlingarna kan tillställas också Helsingfors stads registratörskontor.

Registratörskontorets kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: Fostrans- och utbildningsnämnden
Helsingfors stads registratörskontor
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer: (09) 655 783
Besöksadress: Norra esplanaden 11–13
Telefonnummer: (09) 310 13700

Registratörskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00.

Formen för och innehållet i besvärsskriften

18.06.2019

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut som besvärsskriften gäller
- till vilka delar ändring söks i beslutet och hurdana ändringar som söks
- på vilka grunder ändring söks

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut som besvärsskriften gäller, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

18.06.2019

Kasvatus- ja koulutuslautakunta

Pia Pakarinen
puheenjohtaja

Jaana Lax
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Martina Harms-Aalto

Dani Niskanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 25.06.2019.